ἡ παιδόπολις

ἡ Παιδόπολις

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΡΑΝΟΥ
«ΠΡΟΝΟΙΑ ΒΟΡΕΙΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ»

Διευθύνεται ἀπὸ τριμελῆ Ἐπιτροπὴ Ἐντεταλμένων Κυριῶν ΠΒΕΕ.

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ἡρώδου Ἀττικοῦ 9

ΑΘΗΝΑΙ, 15 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1950
ΕΤΟΣ Α'. ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 18

ΕΤΗΣΙΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:

Ὀργανισμοί, Τράπεζαι, Ἑταιρεῖαι	Δρχ.	100.000
Δῆμοι καὶ Κοινότητες ἄνω τῶν 5.000 κατοίκων καὶ ἰδιῶται	»	50.000
Λοιποὶ Δῆμοι καὶ Κοινότητες καὶ Σχολεῖα..	»	25.000
Μαθηταί, Πρόσκοποι, Ὁδηγοί, Στρατιῶται	»	10.000
Ἐξωτερικοῦ: Δολλάρια 5 ἢ Λίραι 2.		

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 1000

Ὑπεύθυνος Συντάξεως: ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ, Ἀντιφίλου 16 — Ἀθῆναι
Προϊστ. Τυπογραφείου: Βασ. Ἀραγιάννης, Ἀμισσοῦ 24, Ν. Σμύρνη

Ο «ΓΕΡΟΣΤΑΘΗΣ» ΚΑΙ Ο ΛΕΩΝ ΜΕΛΑΣ

Ἀσφαλῶς δὲν ὑπάρχει κανένα ἄλλο βιβλίο στὴν Ἑλλάδα ποὺ νὰ κυκλοφόρησε σὲ τόσες χιλιάδες ἀντίτυπα ὅπως ὁ «Γεροστάθης». Θὰ ἔχετε βέβαια προσέξει πὼς κάπου - κάπου δημοσιεύουμε στὴν «Παιδόπολι» μικρὲς ἱστοριοῦλες καὶ γράφουμε ἀπὸ κάτω ἀντὶ γιὰ ὑπογραφὴ τὴ φράση «ἀπὸ τὸ Γεροστάθη». Ὁ «Γεροστάθης» λοιπὸν εἶναι ἕνα βιβλίο ποὺ κυκλοφόρησε σὲ 600.000 ἀντίτυπα ἀπὸ τὸ 1858 ποὺ πρωτοβγῆκε μέχρι σήμερα! Ἦταν ἡ πνευματικὴ τροφὴ τοῦ Ἑλληνισμοῦ τὸν περασμένο αἰῶνα καὶ τὶς δυὸ πρῶτες δεκαετίες τοῦ 20οῦ. Στὰ σχολεῖα ἦταν τὸ προσφιλέστερο ἀνάγνωσμα τῶν μαθητῶν. Εἰς τὰ χωριὰ καὶ τὶς πολιτεῖες μικροὶ καὶ μεγάλοι τὸ διάβαζαν καὶ τὸ ξαναδιάβαζαν ἀπληστα. Κι' ἀκόμα — μὴ σᾶς φανῇ παράξενο — μεταφράστηκε σὲ πολλὲς γλῶσσες— ἡ τελευταία στὴν Ἰταλικὴ γίνηκε στὰ 1913 στὴ Νεάπολη ἀπὸ τὸν καθηγητὴ Σ. Μπρούβερ — ἀκόμα δὲ καὶ στὴν Τουρκικὴ γιὰ τοὺς τουρκόφωνους Χριστιανούς.

Συγγραφέας τοῦ βιβλίου εἶναι ὁ Λέων Μελᾶς μιὰ ἐξαιρετικὴ καὶ φωτεινὴ φυσιογνωμία τοῦ περασμένου αἰῶνα.

Καταγόταν ἀπὸ τὴν Ἤπειρο, τὸν τόπο αὐτὸ ποὺ ἔδωσε στὴν Ἑλλάδα τόσους καὶ τόσους φωστῆρες. Γεννήθηκε ὅμως στὴν Πόλη στὰ 1812 καὶ σπούδασε νομικά. Ἔκαμε στὸ Λονδῖνο τὸν ἔμπορο, ἔκαμε τὸ δικηγόρο, γίνηκε καθηγητὴς στὴ Νομικὴ σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου, Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης (1841 καὶ 1843). Ὁ ἀδελφὸς τοῦ Λέοντος Μελᾶ Μιχαὴλ ἦταν ὁ πατέρας τοῦ ἡρωϊκοῦ Μακεδονομάχου Παύλου Μελᾶ.

Ὁ «Γεροστάθης» μπορεῖ νὰ εἶναι τὸ καλλίτερο ἀλλὰ δὲν εἶναι καὶ τὸ μοναδικὸ βιβλίο ποὺ ἔγραψε ὁ Λέων Μελᾶς. Γιατὶ καὶ ὁ «Μικρὸς Πλούταρχος» τὸ βιβλίο αὐτὸ ποὺ διαβάστηκε ἀπὸ τοὺς νέους μέχρι καὶ τοῦ 1920 - 1930 εἶναι ἔργο τοῦ Λέοντος Μελᾶ. Τοῦ ἰδίου εἶναι καὶ τὰ βιβλία «Ἀθανάσιος Διάκος», τραγῳδία, «Χριστιανικὴ δέησις μετ' ᾀσματίων πρὸς οἰκοδομὴν τῶν Ἑλληνοπαίδων», καὶ «Παιδαγωγικὸν ἐγχειρίδιον πρὸς χρῆσιν τῶν παιδαγωγούντων» καὶ πολλὰ ἄλλα. Τώρα ποιὸς ἦταν ὁ «Γεροστάθης»; Ἦταν, πραγματικὸ πρόσωπο, ἢ πλάσμα τῆς φαντασίας τοῦ Λέοντος Μελᾶ; Φαίνεται πὼς ὁ Γεροστάθης ὑπῆρξε. Μᾶς τὸ λέει ἄλλωστε καὶ ὁ ἴδιος ὁ συγγραφέας στὴν ἀφιέρωση τοῦ βιβλίου του:

Εἶναι ὁ Κερκυραῖος Φίλιππος Λαβράνος στὸν ὁποῖον ὁ Λέων Μελᾶς χαρίζει τὸ βιβλίο του μὲ τὰ λόγια: «Φιλίππῳ Λαβράνῳ τῷ Κερκυραίῳ τὴν βίβλον ταύτην, τῆς εὐσεβείας καὶ καλοκαγαθίας τοῦ ἀνδρὸς ἀπεικόνισμα ὡς τεκμήριον βαθυτάτης εὐγνωμοσύνης ἀνέθηκεν Λέων Μελᾶς». Ὁ Γεροστάθης δηλαδὴ εἶναι ἀπεικόνισμα τῆς καλοκαγαθίας καὶ τῆς εὐσεβείας τοῦ Φιλίππου Λαβράνου.

❂ ❂ ❂

ΟΙ ΑΡΧΑΙΕΣ ΣΠΑΡΤΙΑΤΙΣΣΕΣ

Κατὰ τὴν νομοθεσία τοῦ Λυκούργου καὶ οἱ Σπαρτιάτισσες ἦταν ὑποχρεωμένες νὰ γυμνάζουν τὸ σῶμα τους γιὰ νὰ καταστοῦν μιὰ μέρα μητέρες καὶ τροφοὶ ὑγιεῖς καὶ εὔρωστες εὐρώστων καὶ ὑγιῶν τέκνων. Ἀκόμη οἱ Σπαρτιάτισσες ἀνετρέφοντο μὲ τὰ ὑψηλότερα αἰσθήματα φιλοπατρίας.

Ὅταν ἡ Σπαρτιάτισσα Γοργὼ ἔστελνε τὸ γιό της στὸν πόλεμο, οὔτε λυπόταν, οὔτε ἔκλαιγε, οὔτε ἔτρεμε! Ἀλλὰ τοῦ ἔδινε τὴν ἀσπίδα καὶ τοῦ ἔλεγε: «Ἢ τὰν ἢ ἐπὶ τάς». Δηλαδή: «Ἢ νὰ φέρῃς αὐτὴν τὴν ἀσπίδα νικητὴς ἢ ἐπάνω σ' αὐτὴν νὰ σὲ φέρουν σκοτωμένον γιὰ τὴν πατρίδα». Ἀλλοίμονο σὲ κεῖνον τὸ Σπαρτιάτη ποὺ θὰ πετοῦσε πάνω στὴ μάχη γιὰ νὰ σωθῇ τὰ ὅπλα καὶ τὴν ἀσπίδα του. Ὁ δειλὸς καὶ ὁ «ρίψασπις» — δηλαδὴ ἐκεῖνος ποὺ ἔρριχνε τὴν ἀσπίδα δὲν μποροῦσε νὰ ζήσῃ στὴ Σπάρτη. Ὅλοι τὸν περιφρονοῦσαν καὶ τὸν ἀποστρέφονταν.

Ὅταν ἡ Σπαρτιάτισσα Ἀργιλεωνὶς ἔμαθε πὼς ὁ γιός της ὁ Βρασίδας σκοτώθηκε στὴ μάχη τῆς Ἀμφιπόλιας, ἀντὶ νὰ κλάψῃ ρώτησε:

—Ὁ Βρασίδας πέθανε σὰν ἄξιο παιδὶ τῆς Σπάρτης;

Ὅταν δὲ οἱ στρατιῶτες ποὺ γύρισαν ἀπὸ τὴ μάχη τῆς εἶπαν πὼς «ἄλλον σὰν τὸν Βρασίδα δὲν ἔχει ἡ Σπάρτη» ἡ πατριώτισσα Ἀργιλεωνὶς μὲ ἀρκετὴ μετριοφροσύνη τοὺς εἶπε:

— Μὴν λέτε τέτοια πράμματα φίλοι μου. Ναί! Καὶ καλὸς καὶ ἀγαθὸς ἦταν ὁ Βρασίδας. Ἀλλὰ ἡ Σπάρτη ἔχει πολὺ καλλίτερους ἀπ' αὐτόν!

Μὲ τέτοιες γυναῖκες ποὺ εἶχε δοξάστηκε ἡ Σπάρτη. Γιατὶ ἀπὸ τὴν καλὴ ἀνατροφὴ τῶν γυναικῶν ἐξαρτᾶται ἡ εὐτυχία τῶν ἐθνῶν. Ὅταν οἱ γυναῖκες εἶναι ὑγιεῖς καὶ γενναῖες ἀνδρεῖα καὶ μεγαλόψυχα ἀνατρέφουν τὰ παιδιά τους. Ὅταν οἱ γυναῖκες εἶναι ἐνάρετες, οἰκονόμες κι' ἐχθρὲς τῆς πολυτελείας, τὰ δημόσια ἤθη παραμένουν ἁγνὰ καὶ οἱ κοινωνίες γίνονται εὐτυχισμένες.

(Ἀπὸ τὸ «Γεροστάθη»)

Ο ΑΡΧΗΓΟΣ

Ὁ Χριστὸς ἀρχηγὸς μας
καὶ στρατιῶτες ἐμεῖς.
Στὴ μεγάλη Του κλήση
δὲν θὰ λείψῃ κανείς!

Ἄς ριχτοῦμε στὴν πάλη
κι' ἂς μᾶς δένῃ, παιδιά,
ἕνας πόθος, μιὰ Πίστη,
μιὰ ψυχή, μιὰ καρδιά!

Ὅλη φλόγα ἡ ψυχή μας
καὶ τὰ μπράτσα γερὰ
καὶ στὴν ὄψη ἂς λάμπῃ
ἡ τρανή μας χαρά.

Ὁ Χριστὸς ἀρχηγὸς μας
παληκάρια Του μεῖς.
Ἀπ' τὸν ἔνδοξο ἀγῶνα
δὲ θὰ λείψῃ κανείς!

Γ. ΒΕΡΙΤΗΣ

❂ ❂ ❂

ΕΞΥΠΝΑ ΚΑΙ ΚΟΥΤΑ

ΠΟΛΥ ΣΩΣΤΑ

Στὸ ἑστιατόριο:
Ὁ πελάτης: Ἔλα ἐδῶ, γκαρσόν, τὸ νερὸ ποὺ μοῦφερες δὲν εἶναι καθαρό.

Τὸ γκαρσόνι: Καὶ τί θέλετε νὰ σᾶς κάνω, κύριε; Τὸ καθῆκον τὸ δικό μου εἶναι νὰ πλένω τὰ ποτήρια, δὲν μπορῶ ὅμως νὰ πλένω καὶ τὸ νερό!

★

ΟΠΟΙΟΣ ΔΕ ΘΕΛΕΙ ΝΑ ΖΥΜΩΣΗ...

Ἕνας ἄνεργος παρουσιάζεται στὸ γραφεῖο εὑρέσεως ἐργασίας:

—Ἔχεις ἐπάγγελμα; ρωτᾶ ὁ ὑπάλληλος.

— Εἶμαι κυνηγὸς ἐλεφάντων!

— Μὰ δὲν ὑπάρχουν ἐλέφαντες στὴν Ἑλλάδα.

—Ἔ! γι' αὐτὸ κι' ἐγὼ εἶμαι ἄνεργος!

★

ΟΙ ΛΥΚΟΙ...

Μαθητής: Γιατὶ κύριε σκοτώνουν τοὺς λύκους;

Καθηγητής: Γιατὶ αὐτοί, παιδί μου, τρῶνε τ' ἀρνάκια.

Μαθητής: Τότε γιατὶ δὲν σκοτώνουν καὶ τοὺς χασάπηδες;

ΔΕΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΞΕΧΑΣΕΤΕ...

Τώρα πού θ' ἀρχίσουν τὰ μαθήματα, δὲν πρέπει νὰ ξεχάσετε τὸ σχολεῖο σας στὴν Παιδόπολη, πού τὴν ἐποχὴ τοῦ συμμοριτοπολέμου σᾶς βοήθησε νὰ μὴ σταματήσετε τὴ μόρφωσή σας.

Τὰ μαθήματα ποὺ πήρατε γιὰ νὰ γίνετε καλὲς νοικοκυρές, πρέπει νὰ μὴ τὰ ξεχάσετε, ἀλλὰ νὰ διδάξετε καὶ τὶς φιλενάδες σας στὸ χωριὸ ποὺ δὲν εἶχαν τὴν τύχη νὰ ζήσουν μαζί σας στὶς παιδοπόλεις.

ΜΙΑ ΦΩΝΗ ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΕΡΗΜΟ

Δὲν ἦταν παρὰ λίγους μῆνες μεγαλύτερος. Μὰ σ' ἐκείνη τὴν ἡλικία ποὺ τὰ χρόνια μετριοῦνται μὲ τὰ δάχτυλα, αὐτὸ εἶναι κάτι. Γι' αὐτὸ τὸ ἀγόρι ἀπ' τὴ Χεβρὼν κάθε τόσο τὸ θύμιζε στὸν ἐξάδερφό του, ποὺ εἶχε ἔρθει ἀπ' τὴ μικρὴ πολιτεία τῆς Ναζαρέτ.

— Εἶμαι πιὸ μεγάλος ἀπὸ σένα, τὸ ξέρεις;

— Ναί, Γιοχανάν, εἶσαι πιὸ μεγάλος, ἀποκρινόταν χωρὶς ἀντίρρηση τὸ παιδὶ ἀπ' τὴ Ναζαρέτ.

— Ὕστερα εἶμαι ντόπιος καὶ ξέρω τὰ μέρη. Ἐγώ, λοιπόν, θὰ πηγαίνω μπροστὰ νὰ σοῦ δείχνω τὸ δρόμο.

— Ναί, Γιοχανάν, ἐσὺ θὰ πηγαίνης μπροστά... Πᾶμε τώρα νὰ ἰδοῦμε τὸν ἥλιο ποὺ γέρνει πίσω ἀπ' τὰ βράχια...

— Πᾶρε καὶ σὺ σὰν κι' ἐμένα ἕνα ραβδὶ, εἶπε τὸ παιδὶ ἀπ' τὴ Χεβρών. Εἶν' ἡ ὥρα ποὺ ἔρχονται τὰ κοπάδια στὶς στάνες, μπορεῖ ν' ἀπαντήσωμε κανένα σκυλί.

— Δὲ μ' ἀρέσει νὰ κρατῶ ραβδὶ, εἶπε τ' ἄλλο ἀγόρι... Θέλω νἄχω τὰ χέρια ἐλεύθερα.

— Καλά, τὸ δικό μου εἶναι ἀρκετό, πᾶμε...

Οἱ μητέρες τὰ καμαρώνουν ἀπ' τὸ κατῶφλι τῆς ἐξώπορτας, ὅπου γνέθουν τὴ ρόκα τους κάτω ἀπὸ τὴ δράνα τὴν ἀνθισμένη... Ἡ μιὰ εἶναι πολὺ μεγαλύτερη. Θἄταν κιόλας γρηά, ἂν δὲν τὴν εἶχε ξανανοιώσει ἡ χαρὰ ποὺ τῆς ἔφερε αὐτὸ τ' ἀγοράκι. Ἐλισσάβετ τὴ λένε καὶ εἶναι ἡ θεία τῆς ἄλλης μανούλας, ποὺ τώρα φιλοξενεῖ σπίτι της.

— Θυμᾶσαι, Μαρία, πότε πρωτογνωρίστηκαν τὰ παιδιά μας; λέει γυρίζοντας πίσω πεντέξη χρόνια.

Ἡ κοπελίτσα ποὺ γνέθει κοντά της καὶ ποὺ δὲν εἶναι ἀκόμα καλὰ-καλὰ εἴκοσι χρονῶν, σκύβει μὲ σεμνότητα τὴ ματιὰ σ' αὐτὴ τὴν ἀνάμνηση.

— Εἶχες ἔρθει καὶ τότε ἀπὸ τὴ Ναζαρέτ, ἐξακολουθεῖ ἡ Ἐλισσάβετ, καὶ μόλις σ' ἀντίκρισα εἶδα τέτοιο φῶς θεϊκὸ στὴν ὄψη σου, ποὺ δὲν ἤξερα ἂν ἤσουν ἐσὺ ἡ κόρη τῆς Ἄννας τῆς ἀδερφῆς μου ἢ ἄγγελος τ' οὐρανοῦ. Περίμενα τότε τὸ παιδὶ ποὺ στὰ γερατειά μου εὐδόκησε ὁ Κύριος νὰ χαρίση στὴ δούλη του.

— Τὸ θυμᾶμαι, εἶπε ἡ Μαρία. Τὸ εἶχα μάθει πὼς θὰ γεννοῦσες παιδὶ κι' εἶχα ἔρθει νὰ χαρῶ μαζί σου.

— Περίμενες κι' ἐσὺ τότε τὸν Ἰησοῦ, τ' ἀγοράκι σου, μικρομάνα, ἀπορημένη ἀπὸ τὸ ξαφνικὸ μήνυμα... Ἦρθες νὰ μὲ δῆς, νὰ μοῦ πῆς τ' ὅραμά σου, νὰ σοῦ τὸ ἐξηγήσω... «Εἰρήνη μαζί σου», μοῦ εἶπες, κι' ἐγὼ ποὺ δὲν ἤξερα ἀκόμα τίποτα, τὄνοιωσα ἀμέσως πὼς ἤσουνα ἡ πιὸ εὐλογημένη ἀνάμεσα στὶς γυναῖκες τῆς γῆς... Μὰ τὸ πιὸ παράξενο ἦταν πὼς τὄνοιωσε καὶ τὸ ἀγέννητο ἀ- σπλάχνο μου καὶ χαιρέτησε κόμα τὸν Κύριό του.

— Σῶπα, Ἐλισσάβετ, μὴ λὲς τίποτα γιὰ κεῖνο τὸ ὅραμα στὰ παιδιά. Ἂς χαροῦν τὰ μικρά τους χρόνια, σὰν τ' ἄλλα, ἂς παίξουν ἀμέριμνα στὶς πλαγιὲς καὶ στὶς ρούγες. Ἔχουν καιρό, σὰ θὰ μεγαλώσουν, νὰ μάθουν...

— Ναί, ἔχεις δίκιο, ἂς χαροῦν τὰ παιδικὰ χρόνια τους. Μά, ἂς μὴ γελιόμαστε, Μαριάμ. Τὰ παιδιά μας δὲ θἆναι μαζί μας πολὺν καιρό. Ὁ δρόμος τους εἶναι ἄλλος.

— Ἂς γίνη τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου, εἶπε ἡ μητέρα τοῦ Ἰησοῦ, ὅπως εἶχε ἀπαντήσει καὶ τότε στὸν Ἄγγελο μὲ τὸν κρίνο.

★

Μαῦρα κι' ἀκατάστατα ἦταν τὰ μαλλιὰ τοῦ Ἰωάννη, ἄγρια λίγο τὰ μάτια του κι' ἕνας θυμὸς τὰ φουρτούνιαζε κάθε τόσο... Μεγαλόσωμο καὶ καλοδεμένο ἀγόρι, φοροῦσε ἕνα σκληρὸ τρίχινο χιτῶνα, μὲ μιὰ δερμάτινη ζώνη στὴ μέση... Περπατοῦσε πρῶτος ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ σκῖνα καὶ τὰ χαμόκλαδα, σειώντας ἀπειλητικὰ στὸν ἀέρα τὸ ραβδὶ ποὺ κρατοῦσε.

Λεπτός, πιὸ κοντὸς ἦταν ὁ γυιὸς τῆς Μαρίας. Καστανά, ἴσια τὰ μαλλιά του, τὰ τἄβαφε ὁ ἥλιος χρυσᾶ καθὼς ἔγερνε στὴ δύση του. Καστανὰ κι' ὁλόγλυκα ἦταν τὰ μάτια του, κι' ἡ φωνή του ἁπαλὴ καὶ γλυκόηχη, σὰ νερὸ ποὺ σταλάζει ἀπὸ βρύση. Φοροῦσε ἕνα χιτῶνα ριχτὸ ἀπὸ ἄσπρο λινὸ χωρὶς ζώνη στὴ μέση. Ἡ σκόνη πασπάλιζε τὰ μικρά του σαντάλια καὶ πότε-πότε ἕνα χαλίκι χωνόταν στὰ δάχτυλά του. Ὁ Ἰωάννης ποὺ περπατοῦσε ξυπόλητος, νεύριαζε καὶ χαλοῦσε τὸν κόσμο ὅταν τὸν πλήγωνε πέτρα, ὁ Ἰησοῦς χαμογελοῦσε καὶ τίναζε λίγο τὰ δάχτυλα γιὰ νὰ πέση τὸ χαλικάκι.

Ἀλλοιώτικοι χαρακτῆρες: Φλογερὸς ὁ ἕνας, γαλήνιος ὁ ἄλλος... Ὅλο ζωντάνια ὁ Ἰωάννης, ἀθόρυβος, λιγομίλητος ὁ Χριστός. Μὰ ὅσα δὲν ἔλεγε, τὰ σκεφτόταν. Γι' αὐτὸ μιὰ μικρὴ ρυτίδα αὐλάκωνε κιόλας τ' ἀνήσυχο μέτωπό του. Ὅλα τὰ νιαζόταν, ὅλα τὰ φρόντιζε, γιὰ ὅλα πονοῦσε. Ἕνα μυρμηκάκι ἂν ἀπαντοῦσε μπροστά του, ἀπασχολοῦσε τὴ σκέψη του. Ὧρες κουβέντιαζε μὲ τὰ λουλούδια τοῦ κήπου καὶ τὰ ζουζούνια.

Ἀργυρόηχα, ἁπαλὰ ἀντιλάλησαν μέσα στὸ γλυκὸ σούρουπο τὰ κουδούνια τῶν κοπαδιῶν. Μὰ τὴν ἴδια στιγμὴ μ' ἕνα πήδημα, βρέθηκε πάνω στὸ μονοπάτι τους ἀλυχτώντας τὸ τσοπανόσκυλο. Τὸ παιδὶ ἀπὸ τὴ Χεβρὼν πέταξε μ' ὁρμὴ τὸ ραβδί του. Βρῆκε τὸ σκυλὶ στὸ κεφάλι. Τ' ἀλήχτισμα ἔγινε τότε μακρόσυρτο κλάμα πίσω ἀπὸ τὰ σκῖνα. Τὸ παιδὶ ἀπ' τὴ Ναζαρὲτ ἔτρεξε αὐθόρμητα πρὸς τὸ ζῶο ποὺ οὔρλιαζε ἀπ' τὸν πόνο.

— Μή, φώναξε ὁ Ἰωάννης, εἶναι ἀγριεμένο, θὰ σὲ δαγκώση.

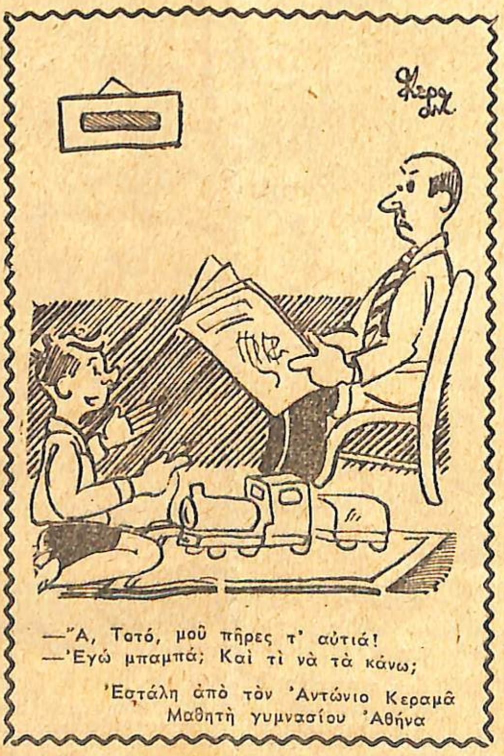
Μὰ ὁ μικρὸς Ἰησοῦς ἦταν κιόλας κοντὰ στὸ σκυλὶ καὶ τοῦ χάϊδευε ἁπαλὰ τὸ λαιμό... Σιγὰ-σιγὰ ἔπαψε τὸ κλάμα... Τὸ σκυλὶ κούνησε φιλικὰ τὴν οὐρά του κι' ἔβγαλε τὴ γλῶσσα του.

— Εἶσαι μάγος, εἶπε ὁ Ἰωάννης στὸ μικρό του προστατευόμενο. Πῶς τὰ κατάφερες καὶ τὸ μάγεψες;

Χαμογέλασε κι' εἶπε:

— Τὸ κύτταξα στὰ μάτια κι' εἶδε πὼς τ' ἀγαπῶ. Μπορεῖς νἆσαι μάγος κι' ἐσύ, ἂν τὸ θέλης, Γιοχανάν.

Γύρισαν ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ περιβόλια, ἄκουσαν τὰ πουλιὰ ποὺ φτεροκοποῦσαν ψάχνοντας νὰ βροῦν φωλιὰ γιὰ τὴ νύχτα. Εἶδαν τὸν ἥλιο νὰ λούζη μὲ τὴ χρυσὴ σκόνη του τὸν κάμπο ὅπου ἦταν οἱ τάφοι τῶν πατέρων τους, τοῦ Ἀβραὰμ καὶ τοῦ Ἰακὼβ. Κι' ὅταν κοιμήθηκαν στ' ἀχυρένιο στρῶμα τους ἔξω στὴν αὐλή, τὸ παιδὶ ἀπ' τὴ Χεβρὼν ὠνειρεύτηκε πὼς μποροῦσε καὶ μέρευε τὰ σκυλιὰ καὶ τ' ἀγρίμια.

—Ἄ, Τοτό, μοῦ πῆρες τ' αὐτιά!
—Ἐγὼ μπαμπά; Καὶ τί νὰ τὰ κάνω;

Ἐστάλη ἀπὸ τὸν Ἀντώνιο Κεραμᾶ
Μαθητὴ γυμνασίου Ἀθήνα

Τὴν ἄλλη μέρα ἡ Ἐλισσάβετ κι' ἡ Μαριὰμ ζύμωναν σκυμμένες στὴ σκάφη. Ὅπως πάντα, σιγοκουβέντιαζαν γιὰ τὰ θαυμαστὰ ποὺ τοὺς εἶχαν τύχει.

— Βρισκόταν, ὅπως μοῦ εἶπε, στὴν καρδιὰ τοῦ ναοῦ στὸ βωμὸ τοῦ Κυρίου, διηγόταν ἡ Ἐλισσάβετ. Σὰν ἱερέας ποὺ ἦταν, μιλοῦσε συχνὰ μὲ τὸν Κύριο καὶ τὸν ἄφινε νὰ διαβάση τὸν κρυφό του καϋμό... Πόσες φορὲς δὲν τὸν εἴχαμε καὶ οἱ δυὸ ἱκετεύσει γονατιστοὶ νὰ μᾶς δώση ἕνα παιδάκι! Μὰ ἐκεῖνο τὸ βράδυ ποὺ ἔψαλλε ὁ Ζαχαρίας μου τὸν Ἑσπερινό, ἦταν φαίνεται ἀνοιχτὰ τὰ Οὐράνια. Ἦταν μόνος στὸ ἱερὸ κι' ἀπὸ τὴν ἄλλη ἄκρη ἔφταναν σὰν ἐλαφρὸ μουρμούρισμα οἱ προσευχὲς τῶν πιστῶν. Ὁ Ζαχαρίας κρατοῦσε ψηλὰ τὸ θυμιατὸ κι' ἕνας γκρίζος πυκνὸς καπνὸς γέμιζε μὲ τὴν εὐωδιά του ἀπὸ τριαντάφυλλα τὸ βωμὸ γύρω. Κι' ἄξαφνα ἄκουσε ἀπὸ τ' ἀριστερὰ κάποιο θόρυβο, σὰν ἀπὸ φτερό. Γύρισε κι' εἶδε ἕνα Ἄγγελο σὰν ἐκεῖνο ποὺ εἶναι ζωγραφισμένος στὴν Κιβωτό... Γιὰ μιὰ στιγμὴ τρόμαξε ὁ Ζαχαρίας. Εἶπε πὼς ὁ ναὸς ἔλαμψε πάλι ἀπὸ δόξα σὰν τοὺς παλιοὺς χρόνους, πώς, ὁ Ἰεχωβᾶ εἶχε κατεβῆ στὸ Θρόνο του.

— Μὴ φοβᾶσαι, Ζαχαρία, τοῦ εἶπε ὁ Ἄγγελος. Θ' ἀποκτήσης παιδί. Ὁ Κύριος εἶδε τὸν πόνο σου... Κι' ὁ γιός σου ποὺ τ' ὄνομά του θὰ εἶναι Ἰωάννης, θἄρθη στὸν κόσμο, σταλμένος ἀπ' τὸ Θεό, νὰ προετοιμάση τὸ δρόμο τοῦ Μεσσία... Θἆναι ὁ προφήτης κι' ὁ πρόδρομος τοῦ Χριστοῦ.

Ἀπόρησε ὁ Ζαχαρίας.

— Θ' ἀποκτήσω γιό, Ἄγγελέ μου; Τώρα στὰ γεράματά μου; Δός μου σημάδι γιὰ νὰ πιστέψω.

Θύμωσε ὁ Ἄγγελος.

— Σημάδι ζητᾶς, Ζαχαρία; Ἀπὸ τὴν ὥρα τούτη δένεται ἡ γλῶσσα σου... Ὥσπου νὰ γεννηθῆ τὸ παιδί σου, θἆσαι βουβός.

Σὲ μιὰ πλάκα μοῦ τἄγραψε ὅλα τοῦτα μ' ἕνα κοντύλι τὴ νύχτα ποὺ γύρισε σπίτι. Ἐγὼ δόξασα τὸν Κύριο κι' ἔκλαψα ἀπὸ χαρά.

— Ναί, μοῦ τὰ εἶπες σὰν ἦρθα νὰ σὲ χαιρετήσω, τὴν ἔκοψε ἡ Μαριάμ, γιατὶ τὰ παιδιὰ εἶχαν πλησιάσει... Τοὺς ἔδωκε λίγο ζυμάρι νὰ πᾶνε νὰ παίξουν στὴν αὐλὴ πλάθοντας κουλούρια. Καὶ τότε ἡ μάνα ἀπὸ τὴ Χεβρὼν πῆρε πάλι τὸ λόγο, ἀχόρταγη νὰ θυμᾶται τὴ χαρά της.

— Λέξη δὲν ἔλεγε πιά. Ὅλα τἄγραφε στὴν πλάκα. Τὴ λαλιά του τὴν εἶχε πάρει ὁ Ἄγγελος Γαβριήλ... Κι' ἦρθε ἡ μέρα ποὺ γεννήθηκε τὸ γλυκό μου τ' ἀγόρι. Κατὰ τὸ ἔθιμο, μαζευτῆκαν τὴν ὄγδοη μέρα οἱ συγγενεῖς καὶ οἱ φίλοι.

— Λέμε νὰ δώσουμε στὸ παιδὶ τοῦ πατέρα του τ' ὄνομα, εἶπε κάποιος. Ἔτσι ταιριάζει.

— Ὄχι, τ' ὄνομά του εἶναι Ἰωάννης, βιάστηκα νὰ πῶ.

Ξαφνιάστηκαν ὅλοι. Δὲν εἴχαμε στὴ γενιά μας κανένα μὲ τέτοιο ὄνομα.

Πῆρε τότε τὴν πλάκα κι' ὁ Ζαχαρίας κι' ἔγραψε: «Ἰωάννης θἆναι τὸ ὄνομα τοῦ παιδιοῦ».

Ἀμέσως λύθηκε ἡ γλῶσσα του. Ὁ Ἄγγελος εἶχε φέρει πίσω τὴ λαλιά του στὸν ἱερέα γιὰ νὰ δοξολογήση τὸν Κύριο καὶ Θεό του.

— Δόξα σοι Κύριε καὶ Θεὲ τῶν πατέρων μου, εἶπε. Σοῦ ζήτησα ἕνα γιὸ καὶ μοῦ χάρισες ἕνα προφήτη.

Ὕστερα πῆρε στὰ χέρια του τὸ παιδὶ καὶ τὸ σήκωσε ψηλά.

— Τὰ πόδια σου θὰ βαδίσουν γυμνὰ στὰ τραχιὰ μονοπάτια, εἶπε, κι' ἡ ἔρημος

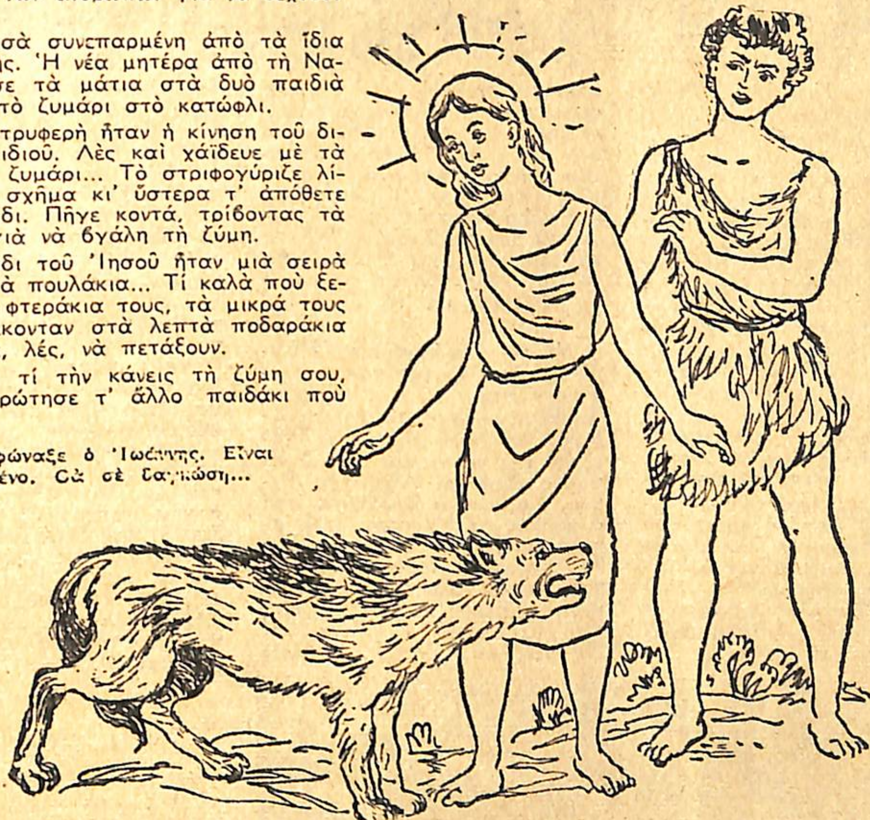
θὰ γεμίση ἀπ' τὸν ἀντίλαλο τῆς φωνῆς σου... Ἐσὺ θ' ἀνοίξης μὲ τὸ κήρυγμά σου τὶς καρδιὲς τῶν ἀνθρώπων γιὰ νὰ δεχθοῦν τὸ Μεσσία.

Σώπασε σὰ συνεπαρμένη ἀπὸ τὰ ἴδια τὰ λόγια της. Ἡ νέα μητέρα ἀπὸ τὴ Ναζαρὲτ γύρισε τὰ μάτια στὰ δυὸ παιδιὰ ποὔπλαθαν τὸ ζυμάρι στὸ κατώφλι.

Μαλακή, τρυφερὴ ἦταν ἡ κίνηση τοῦ δικοῦ της παιδιοῦ. Λὲς καὶ χάϊδευε μὲ τὰ δάχτυλα τὸ ζυμάρι... Τὸ στριφογύριζε λίγο, τοὔδινε σχῆμα κι' ὕστερα τ' ἀπόθετε σ' ἕνα σανίδι. Πῆγε κοντά, τρίβοντας τὰ χέρια της γιὰ νὰ βγάλη τὴ ζύμη.

Στὸ σανίδι τοῦ Ἰησοῦ ἦταν μιὰ σειρὰ μικροσκοπικὰ πουλάκια... Τί καλὰ ποὺ ξεχώριζαν τὰ φτεράκια τους, τὰ μικρά τους ράμφη. Στέκονταν στὰ λεπτὰ ποδαράκια τους ἕτοιμα, λές, νὰ πετάξουν.

— Ἐσύ, τί τὴν κάνεις τὴ ζύμη σου, Γιοχανάν; ρώτησε τ' ἄλλο παιδάκι ποὺ

— Μή, φώναξε ὁ Ἰωάννης. Εἶναι ἀγριεμένο. Θὰ σὲ δαγκώση...

στριφογύριζε ζωηρὰ μέσ' στὰ χέρια του τὸ ζυμάρι.

— Λιοντάρια καὶ λύκους, σὰν αὐτὰ ποὺ οὔρλιαζαν στὴν ἔρημο, θεία... Δές τα τί ἄγρια ποὖναι!

Τὰ δυὸ παιδιὰ στάθηκαν καὶ κύτταζαν τὰ μικρὰ πλασματάκια ποὺ εἶχαν φτιάσει.

— Πηγαίνετε τώρα στὰ σύννεφα, εἶπε ὁ Ἰησοῦς στὰ πουλάκια του. Καὶ τὰ φύσησε. Τὸ ζυμάρι ζωντάνεψε τότε, ἄνοιξαν τὰ φτεράκια... Ἕνα ἀνάλαφρο τσίου-τσίου γέμισε τὸν αἰθέρα.

Ὁ Ἰωάννης σήκωσε θαμπωμένος τὰ μάτια.

— Καλὰ τὸ εἶπα πὼς εἶναι μάγος. Ζωντάνεψε τώρα καὶ τὰ λιοντάρια μου.

— Τὰ πουλάκια εἶναι ὄμορφα, εἶπε τὸ παιδὶ ἀπ' τὴ Ναζαρέτ, φέρνουν τὴν αὐγοῦλα μὲ τὸ τραγούδι τους. Γι' αὐτὸ τἄστειλα στὸ δάσος. Οἱ λύκοι καὶ τὰ λιοντάρια ἂς μείνουν ζυμάρι. Ἡ ἔρημος εἶναι γεμάτη θεριά.

Βουβὲς ἀπόμειναν οἱ μητέρες. Τρόμαξε ἡ Μαριάμ... Ὅσο καὶ νἄκρυβε ἀπ' τὸ παιδί της τὸ ὅραμα τοῦ Ἀγγέλου, τὸ θαῦμα βρισκόταν μέσ' στὴν ψυχή του. Ὁ Ἰωάννης ἀγκάλιασε τότε τὸ Χριστό.

— Πάω νὰ τὸ πῶ σ' ὅλα τὰ παιδιὰ νἄρθουν νὰ σὲ δοῦν. Θὰ πηγαίνω παντοῦ νὰ τὸ λέω πὼς εἶσαι ὁ Χριστός, ὁ Μεσσίας. Μοῦ τόπε ὁ πατέρας μου, πὼς ἐγὼ θὰ κηρύξω τὴ δόξα Σου πρῶτος στοὺς ἀνθρώπους.

Τὸ παιδὶ ἀπ' τὴ Ναζαρὲτ χαμογέλασε ἀπορημένο. Ἦταν τόσο ἀνήξερο γιὰ τὴ δύναμή Του, τόσο παιδί. Ἔκανε τὸ θαῦμα σὰν ἕνα παιχνίδι, χωρὶς νὰ φαντάζεται πὼς οἱ ἄλλοι εἶναι ἀνίσχυροι νὰ κάμουν τὸ ἴδιο. Ἡ καρδιά του ἦταν μιὰ φλόγα ποὺ ἀναδεύεται ἀπ' τὴ λαχτάρα τῆς ὀμορφιᾶς καὶ τῆς καλωσύνης. Αὐτὴ ἦταν ἡ δύναμη ποὺ γεννοῦσε τὸ θαῦμα.

★

Πέρασαν χρόνια. Τὰ δυὸ παιδιὰ εἶχαν γίνει ἄντρες. Χώρισαν γιὰ λίγο οἱ δρόμοι τους. Μιὰ μέρα οἱ ἄνθρωποι εἶδαν στὶς ἀκροποταμιὲς μὲ τὶς ροδοδάφνες, τὶς μυρτιὲς καὶ τὰ κρίνα, ἕναν προφήτη ποὺ ἔβγαινε ἀπὸ τὴν ἔρημο. Αὐστηρὴ ἦταν ἡ φωνή του, τρομερὰ τὰ λόγια του. Μὰ στὸν οἶστρο του τὸν προφητικό, οἱ καρδιὲς τοῦ κόσμου διάβαζαν τὴ βουλὴ τοῦ Κυρίου. Μέρα καὶ νύχτα ἀντιλαλοῦσε ἡ φωνή. Γέμιζε λειβάδια καὶ δάση κι' ἔκανε πολυάνθρωπη τὴν ἔρημο. Τόσοι ἔτρεχαν γιὰ ν' ἀκούσουν τὸ κήρυγμα τοῦ προφήτη. Ποτὲ δὲν ξανάπε στόμα τὰ λόγια τοῦ Ἰωάννη.

— Μετανοήσατε, φώναζε, κάμετε ἁγνὴ τὴ ζωή σας. Ἡ ὥρα σημώνει... Ἑτοιμάσατε τὸ δρόμο γιατὶ πίσω μου ἔρχεται Ἐκεῖνος ποὺ δὲν εἶμαι ἱκανὸς νὰ λύσω τὰ λουριὰ τῶν ὑποδημάτων του.

— Ποιὸς εἶσαι, τὸν ρωτοῦσαν. Μὴν εἶσαι σὺ ὁ Ἠλίας, ἢ ὁ Μεσσίας ποὺ περιμένομε. Μὰ ἡ ἀπόκριση ἦταν πάντα ἡ ἴδια :

— Εἶμαι αὐτὸς ποὺ φωνάζει στὴν ἔρημο «Ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸ τοῦ Κυρίου!»

Ἦταν ἀδύνατος, λιοκαμένο τὸ πρόσωπό του κι' ἀγριωπό. Μαῦρα καὶ μακριὰ ἔπεφταν στὴ ράχη του τὰ μαλλιά του. Ἔλαμπαν τὰ μάτια του. Τὸ σῶμα του ἦταν γυμνὸ ὥς τὴ μέση, κι' ἀπὸ τὴ μέση ὥς τὰ γόνατα φοροῦσε ἕνα δέρμα καμήλας. Ξυπόλητος περπατοῦσε, κρατώντας στὸ χέρι ραβδὶ ὅλο ρόζους. Προχωροῦσε καὶ παραμέριζε μὲ χειρονομίες τὰ πλήθη.

— Βαπτιστῆτε, μετανοήσατε, καθαρίσατε τὴν καρδιά σας ἀπὸ τὸ κακό. Ὅποιο δέντρο δὲν κάνει καρποὺς καλούς, κόβεται καὶ ρίχνεται στὴ φωτιά.

Ζοῦσε μὲ προσευχὴ καὶ νηστεία. Λίγα βλαστάρια κορφολογημένα στὶς ὄχθες τοῦ Ἰορδάνη καὶ λίγο ἄγριο μέλι ποὺ μάζευε ἀπ' τὶς κουφάλες τῶν δέντρων ἦταν ἡ τροφή του. Ἀσκητικό, σκληραγωγημένο τὸ σῶμα του κι' ἡ φωνή του, ἡ φωνὴ ἀπ' τὴν ἔρημο, ἴδιος κεραυνός.

Μιὰ μέρα Τὸν εἶδε ὁ Ἰωάννης μέσα στὰ πλήθη. Γνώρισε τὰ μάτια Του, τὰ γεμάτα τρυφερότητα.

Κι' ὁ Προφήτης ὕψωσε τὸ ραβδὶ καὶ τὸν ἔδειξε στὸ λαό.

— Νὰ ὁ Ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ ποὺ σηκώνει τὶς ἁμαρτίες τοῦ κόσμου!

— Αὐτὸς εἶναι ποὺ περιμένομε, εἶπαν οἱ ἄνθρωποι ὅταν εἶδαν τὴ γλύκα τῶν παιδικῶν του ματιῶν. Κι' ἀφήνοντας τὸν Προφήτη ἀπὸ τὴν ἔρημο ἀκολούθησαν τὸ Χριστό.

Μιὰν αὐγή, ἐκεῖ στὸ πέρασμα τῆς Βηθαβαρά, ὅπου ἀνθοῦσαν οἱ ροδοδάφνες, παρουσιάστηκε ὁ Ἰησοῦς στὸν Ἰωάννη.

— Θέλω νὰ μὲ βαπτίσης, τοῦ εἶπε.

— Νὰ σὲ βαπτίσω ἐγώ, Κύριέ μου; ρώτησε ὁ ἄνθρωπος ἀπ' τὴν ἔρημο.

Μὰ σὰν εἶδε τὸ φῶς π' ἀχτινοβολοῦσε πρώτη φορά, τόσο θεῖο κι' ὑπέρκοσμο στὰ ἀσημένια νερά, ἀκολούθησε τὸ Χριστὸ στὸν Ἰορδάνη.

— Ἐγὼ βαπτίζω μὲ νερό, εἶχε πῆ, μὰ Ἐκεῖνος ποὺ ἔρχεται πίσω μου θὰ βαπτίζη μὲ πνεῦμα.

Ἕνα χρυσό, περιστέρι κατέβηκε τότε ἀπ' τὸν οὐρανὸ καὶ στάθηκε στὸ κεφάλι τοῦ νεοβάπτιστου. Κι' ἡ φωνὴ μέσα ἀπὸ τὰ σύννεφα εἶπε:

— Αὐτὸς εἶναι ὁ Γιός μου ὁ Ἀγαπημένος.

Τὸ ἤξερε τὸ παιδὶ ἀπὸ τὴ Χεβρών, ἀπὸ τότε ποὺ εἶχε μερέψει τ' ἀγριεμένο σκυλί, ἀπὸ τότε ποὺ εἶχε χαρίσει ζωὴ στὰ πουλάκια τὰ καμωμένα ἀπὸ τὴ ζύμη. Τὸ ἤξερε πὼς ὁ συγγενής του ὁ γιὸς τῆς Μαρίας ἀπὸ τὴ Ναζαρέτ, ἦταν Γιὸς Θεοῦ.

★

Πέρασαν ἀκόμη δυὸ χρόνια. Ἡ φωνὴ ἀπ' τὴν ἔρημο δὲν ἀντηχοῦσε ἐλεύθερη πιὰ στὰ βουνὰ καὶ στοὺς κάμπους. Τὴν εἶχε ἀκούσει ὁ Ἡρώδης, ὁ παντοδύναμος βασιλιάς, καὶ φοβήθηκε. Γιατὶ ἡ ζωή του δὲν ἦταν ἁγνὴ καὶ δίκαιη καὶ σὰν ἄκουσε τ' αὐστηρὰ λόγια τοῦ προφήτη νὰ τὸν ἐλέγχουν, κατάλαβε πὼς δὲν ἔπρεπε νὰ τ' ἀκούσουν οἱ ἄλλοι.

Ἔτσι σβύστηκε ἀπὸ τὴν ἔρημο ἡ φωνή. Μὰ τὸ ἴδιο ἀμείλικτη καὶ γεμάτη φοβέρα καὶ οἶστρο, ἀντηχοῦσε καὶ μέσα ἀπ' τὸ θόλο τῆς σκοτεινῆς ὑποχθόνιας φυλακῆς.

— Σκότωσέ τον, ἔλεγε στὸν Ἡρώδη ἡ γυναῖκα του, ἡ Ἡρωδιάδα. Γιατὶ κι' ἡ ζωὴ τῆς βασίλισσας δὲν ἦταν ἁγνὴ καὶ δίκαιη καὶ δεχόταν κι' ἐκείνη τὸν ἔλεγχο τοῦ προφήτη. Μὰ ὁ Ἡρώδης φοβότανε τὸ λαὸ ποὺ πολὺ ἐκτιμοῦσε τὸν Ἰωάννη τὸ Βαπτιστή.

Μιὰ αὐγουστιάτικη νύχτα, ὁ τετράρχης τῆς Ἰορδανίας εἶχε συμπόσιο. Τὰ κρασιὰ τῆς Κύπρου καὶ τῆς Σαμοθράκης καὶ τῆς Σικελίας εἶχαν ἀνάψει τὸ κέφι, εἶχαν θολώσει τὸ νοῦ τοῦ Ἡρώδη ποὺ γιόρταζε

Καὶ κεῖ πετάχτηκε σὰ μιὰ γλῶσσα φωτιᾶς, μέσα στοὺς ἑπτὰ πέπλους της, ἡ Σαλώμη, ἡ κόρη τῆς Ἡρωδιάδας. Λυγερὴ σὰν κλωνάρι φοινικιᾶς στὸν ἄνεμο, χόρεψε μὲ πάθος. Μαγεύτηκε ὁ βασιλιὰς κι' εἶπε κάνοντας ὅρκο:

— Ζήτησε, κόρη μου, ὅ,τι θέλεις. Καὶ τὸ μισό μου βασίλειο ἂν ζητήσης, εἶναι δικό σου.

Ὁρμηνεμένη ἀπὸ τὴ μάνα της ἡ Σαλώμη, δὲ ζήτησε ἀσημικά, χρυσικὰ ἢ διαμάντια. Δὲ ζήτησε πλούτη καὶ θρόνους. Ζήτησε νὰ τῆς φέρη ὁ δήμιος σ' ἕνα δίσκο τὸ κεφάλι τοῦ Ἰωάννη τοῦ Βαπτιστῆ.

Στυγνό, ἀπειλητικό, γεμάτο ἔλεγχο καὶ φοβέρα, τὴν κοίταξε μέσα ἀπὸ τὸ δίσκο τὸ ματοβαμμένο ἅγιο κεφάλι. Γύρισε τὰ μάτια μὲ φρίκη σκεπάζοντας μὲ τὰ χέρια τὸ πρόσωπό της. Ἴσως νὰ εἶδε καθαρὰ σ' ἐκείνη τὴν παγωμένη ματιὰ τὸ ἀπαίσιο τέλος της. Πὼς μιὰ μέρα περνώντας μιὰ παγωμένη λίμνη θὰ βυθιζόταν κι' ὁ πάγος θὰ τῆς ἔκοβε σύρριζα τὸ κεφάλι. Γιατὶ ἤτανε δέντρο ποὺ δὲν ἔκανε καλοὺς καρπούς...

Διδάσκοντας πάντα καὶ συγχωρώντας, γιατρεύοντας κι' εὐλογώντας, γύριζε ὁ Χριστὸς ἀπὸ πόλη σὲ πόλη. Ἡ πονεμένη ψυχή του δὲ γνώριζε μῖσος γιὰ κείνους ποὺ τὸν κατάτρεχαν. Μόνο λύπη κι' ἀγάπη ἔνιωθε γι' αὐτούς.

Στὴ Γαλιλαία τοὔφεραν τὴ θλιβερὴ εἴδηση. Πὼς ὁ Ἰωάννης δὲ ζοῦσε πιά. Ὁ μαρτυρικὸς θάνατος τοῦ φίλου ποὺ τόσο ἀγαποῦσε, ἀπὸ τὰ χρόνια ποὺ ἦταν ἀκόμα παιδάκια καὶ γύριζαν στὰ βουνὰ τῆς Χεβρών, ἔθλιψε βαθιὰ τὸ Χριστό.

Ἦταν παραπάνω κι' ἀπὸ προφήτης, εἶπε στοὺς μαθητές του. Γι' αὐτὸν εἶχαν γραφῆ τοῦτα τὰ λόγια: «Ἰδοὺ ἐγὼ στέλνω τὸν Ἄγγελό μου πρὶν ἀπὸ Σένα νὰ ἑτοιμάση τὸ δρόμο σου».

ΚΛΕΙΩ ΝΟΤΑΡΑ

Γύρω ἀπ' τὸν 'Αθλητισμό

ΤΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΑΘΗΝΩΝ

Μιὰ ἐνδιαφέρουσα στατιστικὴ δίνουμε παρακάτω στοὺς ἀναγνῶστες μας γύρω ἀπὸ τὸ πρωτάθλημα 'Αθηνῶν. Φέτος ἡ «Ἕνωσις Ποδοσφαιρικῶν Σωματείων 'Αθηνῶν» ὠργάνωσε καὶ ἐτέλεσε τέσσαρα πρωταθλήματα. Τῆς Α΄ τῆς Β΄ τῆς Γ΄ καὶ τῆς Δοκίμου κατηγορίας. Διεξήνθησαν συνολικὰ 781 ἐπίσημοι ποδοσφαιρικαὶ συναντήσεις. 'Εκτὸς αὐτῶν ἔγιναν ἀκόμη 217 φιλικὰ μάτς. Σύνολον δηλαδὴ 998 μάτς στὴν περίοδο 1949 - 1950. Στὰ ἐπίσημα πρωταθλήματα ἔλαβαν μέρος 1869 ποδοσφαιρισταί. Στὴν Α΄ κατηγορία 602, στὴν Β΄ 843 καὶ στὴν Γ΄ 420.

'Η δύναμη τῆς 'Ενώσεως 'Αθηνῶν κατὰ τὴν περίοδο αὐτὴ ἦταν 4077 ποδοσφαιρισταί. (Ὅλοι οἱ ἐπίσημα ἐγγεγραμμένοι ποδοσφαιρισταὶ στὴν Ε.Π.Ο. ἦταν τότε 11.000.)

Στὸ πρωτάθλημα Α΄ κατηγορίας ἐπωλήθησαν 287.092 εἰσιτήρια.

Ο ΔΙΑΠΛΟΥΣ ΤΗΣ ΜΑΓΧΗΣ

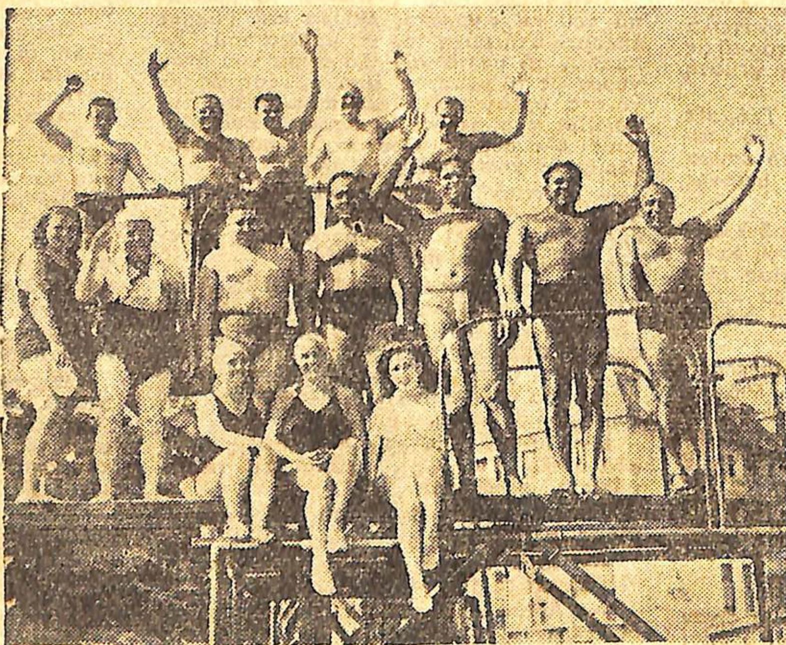
Στὶς 2.36΄ ἀκριβῶς μετὰ τὸ μεσονύκτιο τῆς 23ης Αὐγούστου ἀπὸ τὴν ἀκτὴ τοῦ ἀκρωτηρίου Γκρὶ - Νὲ δόθηκε τὸ σῆμα γιὰ τὴν ἐκκίνηση τοῦ πρώτου ὁμαδικοῦ ἀγῶνα γιὰ τὸν διάπλουν τοῦ στενοῦ τῆς Μάγχης, ποὺ ὠργάνωσε ἡ ἀγγλικὴ ἐφημερίδα «Νταίηλυ Μαίηλ». Εἰκοσιτέσσαρες κολυμβηταὶ (18 ἄνδρες καὶ 6 γυναῖκες) ἀντιπροσωπεύοντες 13 Ἔθνη ἔπεσαν στὸ κρύο νερὸ τῆς Μάγχης γιὰ νὰ κερδίσουν τὴν νίκη. 'Επρόκειτο νὰ πραγματοποιηθῆ ἕνας μεγάλος ἆθλος, ποὺ γιὰ πρώτη φορὰ πραγματοποιήθηκε τὸ 1875.

Πρίν, λοιπόν, ἀπὸ μισὸ αἰῶνα, ἕνας τολμηρὸς κολυμβητής, ὁ ἄγγλος πλοίαρχος Μάθιους Γουέμπ στὶς 25 Αὐγούστου τοῦ 1875 διέσχισε κολυμβῶντας τὸ στενὸ τῆς Μάγχης σὲ 21 ὧρες καὶ 45΄ λεπτά. Τὸ κατόρθωμα αὐτὸ ἄφησε κατάπληκτο τὸν κόσμο. Μέχρι τότε ἐθεωρεῖτο ἀκατόρθωτο τὸ νὰ μπορέση ἕνας ἄνθρωπος νὰ κολυμβήση 20 μίλλια καὶ νὰ φτάση ἀπὸ τὶς γαλλικὲς ἀκτὲς στὴν Μεγάλη Βρετανία. 'Ο Γουὲμπ ἔγινε τὸ εἴδωλο τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Τώρα ὁ ἀνδριάς του βρίσκεται στὴν προκυμαία τοῦ Ντόβερ πλάϊ στὸν ἀνδριάντα τοῦ Μπλεριό, ποὺ πέρασε κι' αὐτὸς τὸ 1909 τὸ στενὸ τῆς Μάγχης μὲ ἀεροπλάνο. Τὸ κατόρθωμά του αὐτὸ τὸ πέτυχε ὁ Γουὲμπ σὲ ἡλικία 27 ἐτῶν. 'Ο Γουὲμπ μετὰ τὸ κατόρθωμά του αὐτὸ συνέχιζε νὰ λαμβαίνη μέρος σὲ ἀγῶνες κερδίζοντας πάντα τὶς πρῶτες νίκες. Ἦταν ὅμως λίγο φιλόδοξος. Καὶ θέλησε νὰ ἀποδείξη τὴν μεγάλη του ἀξία περνῶντας κολυμβῶντας τοὺς καταρράχτες τοῦ Νιαγάρα. Ἔτσι στὶς 24 'Ιουλίου τοῦ 1873 μπροστὰ σὲ 100.000 θεατὲς ἔπεσε στὸν Νιαγάρα. Στὴν ἀρχὴ προχωροῦσε καλά. 'Αλλὰ ἔπειτα ἀπὸ μερικὰ λεπτά σ' ἕνα δύσκολο σημεῖο, σήκωσε ξαφνικὰ τὰ χέρια του καὶ χάθηκε κάτω ἀπὸ τὰ ἀφρισμένα κύματα τοῦ Νιαγάρα. Τὸ πτῶμά του βρέθηκε ἔπειτα ἀπὸ λίγες μέρες στὶς ὄχθες τοῦ καταρράκτη. Ὅταν πνίγηκε ὁ Γουὲμπ ἦταν 35 χρονῶν. Πέρασαν ἀπὸ τότε πολλὰ χρόνια καὶ κανεὶς δὲν ἐπεχείρησε νὰ περάση τὴν Μάγχη. Μόνο ἔπειτα ἀπὸ 36 ὁλόκληρα χρόνια, τὸ 1911 δηλαδὴ ὁ Ἄγγλος Μπάργκες ξαναζωντάνεψε τὸν ἆθλο τοῦ συμπατριώτη του. Καὶ ἔπειτα κάθε χρόνο σχεδόν, κολυμβηταὶ καὶ κολυμβήτριες ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου ἐπιχειροῦσαν τὸ μεγάλο αὐτὸ τόλμημα. Φέτος ὁ διάπλους ἔγινε ὀργανωμένα. Τὸ «Νταίηλυ Μαίηλ» προκήρυξε ἕνα διαγωνισμὸ μὲ χρηματικὰ ἔπαθλα γιὰ τοὺς νικητές. 'Εδήλωσαν πολλοὶ καὶ πολλὲς συμμετοχὴ ἀλλὰ τελικὰ προσεκλήθησαν 24. Μεταξὺ αὐτῶν ἦσαν καὶ οἱ δύο Ἕλληνες ὁ 'Ιάσων Ζηργᾶνος καὶ ὁ Παναγιώτης Καμπέρος. 'Ο 'Ι. Ζηργᾶνος μᾶς εἶναι γνωστὸς ἀπὸ τὸ περυσινὸ του κατόρθωμα. Ὅπως θὰ ξέρετε πέρυσι ὁ Ζηργᾶνος πέρασε κολυμβῶντας τὸ στενὸ τῆς Μάγχης σὲ 18 ὧρες καὶ 35΄ λεπτά.

Μὲ τὸ παράγγελμα «'Εμπρός», ὅλοι οἱ μετέχοντες ρίχτηκαν στὸ νερὸ τῆς Μάγχης. 'Εβδομηνταπέντε σκάφη συνώδευαν τοὺς κολυμβητάς. Στὴν ἀρχὴ τὴν πρωτοπορία τοῦ ἀγῶνος εἶχαν οἱ Αἰγύπτιοι Ρεχήμ, Χαμάντ, ὁ Ζηργᾶνος, καὶ ὁ γάλλος Λὲ Μορβάν. Μετὰ ἀπὸ μιάμισυ ὥρα ἐγκατέλειψαν τὸ ἀγῶνα 11 κολυμβηταί. Μεταξὺ αὐτῶν ἦταν καὶ ὁ Ἕλληνας Καμπέρος. 'Η ἀποχώρηση τοῦ Καμπέρου ὀφείλεται σ' ἕνα τραγικὸ γεγονός. 'Ενῶ βρισκόταν σὲ μίαν πολὺ καλὴ σειρὰ τοῦ ἐπετέθησαν καρχαρίες. Οἱ συνοδοὶ ποὺ ἦσαν μέσα στὸ σκάφος προσπάθησαν νὰ τοὺς ἀπομακρύνουν μὲ καμάκια ἀλλὰ δὲν τὸ κατώρθωσαν. Ἔτσι ἀναγκάσθηκαν γιὰ νὰ σώσουν τὴν ζωὴ τοῦ Καμπέρου νὰ τὸν τραβήξουν ἀπὸ τὸ νερό. Στὸ μεταξὺ ἡ κούρσα συνεχιζόταν. 'Ο Ζηργᾶνος ἦταν μεταξὺ τῶν πρώτων. Δυστυχῶς ὅμως, πλησιάζοντας τὶς ἀγγλικὲς ἀκτὲς ἀντιμετώπισε ἕνα πολὺ δυνατὸ ἀντίθετο ρεῦμα. Παρ' ὅλα αὐτά ὅμως μὲ σθένος συνέχισε τὸν ἀγῶνα καὶ τερμάτισε ἕβδομος μὲ χρόνο 18 ὧρες καὶ 30 λεπτά. Πρῶτος ἐτερμάτισε ὁ Αἰγύπτιος Ρεχὴμ μὲ χρόνο 10 ὧρες 52΄ λεπτὰ καὶ δεύτερος ὁ γάλλος Λὲ Μορβὰν μὲ χρόνο 11 ὧρες καὶ 3΄ λεπτά. Καὶ οἱ δύο κατέρριψαν τὸ ρεκὸρ τοῦ γάλλου Ζεὸ Μισὲλ ποὺ τὸ 1926 εἶχε περάσει τὴν Μάγχη σέ 11 ὧρες καὶ 5΄ λεπτά.

Μία φάση ἀπὸ τὸν ἀγῶνα ΠΑΟ — ΑΕΚ

Οἱ κολυμβηταὶ καὶ οἱ κολυμβήτριες ποὺ πῆραν μέρος στὸν ἀγῶνα γιὰ τὸ πέρασμα τῆς Μάγχης, φωτογραφούμενοι στὸ Φολκστόουν τῆς 'Αγγλίας πρὶν ἀπὸ τὸν ἀγῶνα. Στὴν πρώτη σειρὰ ἐκ δεξιῶν δεύτερος διακρίνεται ὁ Ἕλλην Ι. Ζηργᾶνος.

★

Η ΙΣΤΙΟΠΛΟΪΑ

'Η 'Ιστιοπλοΐα εἶναι ενα ἀπὸ τὰ ὡραιότερα θαλασσινὰ σπόρ. Χρειάζεται ὅμως ψυχραιμία, γνώση καὶ ἀρκετὸ θάρρος γιὰ νὰ μπορέση κανεὶς νὰ γίνη καλὸς ἱστιοπλόος. Πρέπει νὰ γνωρίζη καλὰ τοὺς ἀνέμους. Δηλαδὴ τὸν νοτιὰ ἢ τὸν βορρᾶ, τὸν λεβάντε ἢ τὸν σορόκο κ.λ.π. Τὸ σπὸρ τῆς 'Ιστιοπλοΐας ἔχει ἀρκετὰ διαδοθῆ στὸ τόπο μας. Ἂν θέλετε νὰ μάθετε, ὁ πρῶτος ἱστιοπλόος τῆς 'Ελλάδας εἶναι ἡ Α.Μ. ὁ Βασιλεὺς Παῦλος. Εἶναι ἕνας πολὺ καλὸς δεξιοτέχνης τῶν πανιῶν καὶ συχνὰ μὲ τὸ δικό του σκάφος ἀνοίγεται στὸν Σαρωνικό. Πολλοὶ Ὅμιλοι καλλιεργοῦν τὴν ἱστιοπλοΐα στὴν 'Ελλάδα καὶ ἡ δύναμή τους σὲ ἀθλητὲς εἶναι μεγάλη.

Οἱ ἀγῶνες ἱστιοδρομίας διεξάγονται μὲ τρεῖς τύπους σκαφῶν. Πρῶτα καὶ καλύτερα εἶναι τὰ σκάφη διεθνοῦς τύπου «ΣΤΑΡ». Τέτοια ἔχει μόνον ὁ «Βασιλικὸς Ναυτικὸς Ὅμιλος 'Ελλάδος». Στοιχίζουν ὅμως πολὺ ἀκριβὰ καὶ ἔτσι ὁ ἀριθμός τους εἶναι περιωρισμένος (15 σ' ὅλη τὴν .Ελλάδα). 'Υπάρχουν κατόπιν τὰ σκάφη τύπου «'Ελληνικῆς Θαλασσίας 'Ενώσεως». Στὴν κατηγορία αὐτὴ ὑπάρχουν δύο τύποι. Τὰ μεγάλα (μήκους 8.50 μέτρ.) καὶ τὰ μικρὰ (μήκους 7.50 μέτρ.). Μὲ αὐτὰ κυρίως γίνονται οἱ ἀγῶνες. Σκάφη τύπου Ε.Θ.Ε. ὑπάρχουν στὴν 'Ελλάδα τριάντα τρία (33). Τὰ σκάφη ὅμως αὐτὰ δὲν εἶναι κατάλληλα γιὰ ἀγῶνες. Γι' αὐτὸ ἔχει ἀρχίσει τώρα ἀπὸ τὸν 'Ιστιοπλοϊκὸ Ὅμιλο Πειραιῶς ἡ κατασκευὴ ἑνὸς νέου τύπου σκαφῶν. Τὰ λεγόμενα «Λάϊτνιγκς», δηλαδὴ «'Αστραπή». Τὰ νέα αὐτὰ σκάφη ἔχουν μῆκος 6 μέτρ. καὶ πλάτος 1.98 μέτρ. Στοιχίζουν περὶ τὰ ἔξη ἑκατομμύρια καὶ συγκεντρώνουν ὅλα τὰ πλεονεκτήματα ποὺ χρειάζεται νὰ ἔχη ἕνα σκάφος γιὰ τοὺς ἀγῶνες.

Τὰ παιδιὰ γράφουν

ΕΚΔΡΟΜΗ ΣΤΟΝ ΠΗΔΑΣΟΝ

Ἦταν Τρίτη, ὅταν οἱ καλοί μας καθηγηταὶ μᾶς ἀνήγγειλαν πῶς θὰ πᾶμε ἐκδρομὴ στὸν Πήδασον.

Ἦταν ἀλήθεια γιὰ ἐκδρομὴ αὐτὴ ἡ ἡμέρα, γιατὶ ἦταν μιὰ ἀπὸ τὶς ὡραιότερες τοῦ χειμῶνα. Πρωΐ-πρωΐ συγκεντρωθήκαμε στὸ σχολεῖο καὶ πρὶν ὁ ἥλιος ἀνατείλη, εἴχαμε ξεκινήσει. Ὁ οὐρανὸς ἦταν καταγάλανος, ἡ θάλασσα καθρέφτης. Σὲ λίγο φθάσαμε στὸ μέρος ποὺ θὰ περνούσαμε τὴν ἡμέρα μας. Κάτσαμε κάτω ἀπ' τὰ θεόρατα πλατάνια κι' ἀρχίσαμε νὰ τρῶμε μὲ βουλιμία τὸ φαγητό μας. Πιὸ πέρα ἀπὸ μᾶς κυλοῦσε τὰ γάργαρα νερά της μιὰ βρύση. Σὰν διψασμένα ἐλάφια ἔτρεχαν κοντά της τὰ παιδιὰ γιὰ νὰ δροσιστοῦνε μὲ τὸ κρύο της νερό. Μετὰ ἀπὸ τὸ φαγητὸ ἀρχίσαμε τὰ παιχνίδια, χορέψαμε, τραγουδήσαμε, ὥσπου ἦρθε ἡ ὥρα γιὰ νὰ φύγουμε. Περπατήσαμε ἀρκετὰ γιὰ νὰ φθάσωμε στὸ σχολεῖο. Ἀλήθεια, τί ὡραῖα περάσαμε!

Γ. Δ. ΚΟΥΒΕΛΑΣ
(Δ' τάξη Γυμν. Μεθώνης).

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ ΤΟΥ ΦΤΩΧΟΥ

Ὁ ἄγριος βορηᾶς σφυρίζει δαιμονισμένα, τραντάζοντας ἀπὸ τὶς ρίζες τὰ δέντρα. Ἕνα παιδάκι, κουρελιασμένο, πεινασμένο, κάθεται σὲ μιὰ γωνιὰ τοῦ δρόμου κρατώντας σ' ἕνα κουτὶ λίγα τσιγάρα. Ποῦ ν' ἀκουστῆ ὅμως ἡ ἀδύνατη φωνοῦλα του, ποὺ πνίγεται στὰ μανιασμένα σφυρίγματα τοῦ Βορηᾶ;

Ἀπὸ τὴ μεγάλη του ὅμως πεῖνα, γέρνει τὸ πολυβασανισμένο του κεφαλάκι καὶ ἀποκοιμιέται. Ὀνειρεύεται παραδεισένιους κήπους μὲ ἀγγελάκια, καὶ ἕνα γλυκὸ πρόσωπο νὰ τοῦ χαμογελᾶ.

Τὸ Χριστό, ναί! Τί εὐτυχία γιὰ τὸ φτωχό!

ΕΡ. ΜΥΛΩΝΑ
(Κομοτινὴ — Θράκη)

ΤΑΞΙΔΕΥΟΝΤΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΟΥ

Τὸ βαπόρι σφύριξε καὶ ἐγὼ ἀποχαιρέτησα τὴν Ἀθήνα μὲ χαρά, γιατὶ θὰ ξέφευγα λιγάκι ἀπ' τὴν καθημερινὴ ρουτίνα της.

Σὲ λίγο τὸ βαπόρι σήκωσε ἄγκυρα καὶ ἀρχίσαμε ν' ἀπομακρυνώμαστε ἀφήνοντας πίσω ἕνα βαθὺ αὐλάκι ποὺ ὁλοένα μεγάλωνε.

Καθισμένη στὴν πλώρη, ἀγκαλιάζω μ' ἕνα μου βλέμμα ὅλα τὰ γνωστά μου μέρη, ποὺ σιγά-σιγὰ χάνονται, φεύγουν κι' αὐτά...

Κυττάζοντας κάτω στὸν βυθό, διακρίνω τὰ ψαράκια ποὺ ζοῦν ἀμέριμνα στὸ ὑγρὸ αὐτὸ στοιχεῖο ποὺ λέγεται θάλασσα.

Πέρα μακρυὰ ὁ ξανθόμαλλος γιὸς τῆς Λητοῦς, ὁ Φοῖβος, πάει νὰ δύση. Τὸ λαμπρό του ἅρμα τὸν προσμένει, λέγοντάς του ὅτι εἶναι ὥρα ν' ἀναπαυθῆ. Ἡ νύχτα θ' ἁπλώση σὲ λίγο τὰ μαῦρα πέπλα της. Ὁ Φοῖβος ἀρχίζει σιγά-σιγὰ νὰ χάνεται, τώρα φαίνεται σὰν ἀσημένιος δίσκος. Τὰ μικρὰ κυματάκια παίζουν μὲ τοὺς ἄσπρους γλάρους ποὺ κάθονται σ' αὐτά.

Τὸ μαϊστράλι ποὺ φυσᾶ παίζει μὲ τὶς μποῦκλες μου. Σὲ λίγο τὸ φεγγάρι ποὺ θ' ἀνατείλη φέρνει παρηγοριὰ στὴ νύχτα. Καὶ στὸ μισοσκόταδο ξανάρχεται θαμπὴ ἡ εἰκόνα τοῦ ἀγαπημένου μου χωριοῦ, μὲ τὰ ὁλόλευκα σπιτάκια του, τὶς κατάσπρες αὐλοῦλες του, τὰ φιδωτὰ δρομάκια του καὶ τὰ γάργαρα νερὰ ποὺ κατρακυλοῦν ἀπὸ ψηλὰ μὲ βοή. Τώρα τὸ νοσταλγῶ περισσότερο καὶ βιάζομαι νὰ φθάσω κοντά του. Τὸ φεγγάρι ἀπὸ ψηλὰ λάμπει σὰν ἀσημένιος δίσκος πάνω στὸ διάφανο ἀτλάζι τοῦ οὐρανοῦ. Τὰ ἀστεράκια ξεπρόβαλαν κι' αὐτὰ ἕνα-ἕνα σὰν μικρὰ διαμαντάκια.

Πέφτω στὴν πολυθρόνα μου. Σὲ λίγο ὁ ὕπνος ἦρθε νὰ μοῦ σφαλίση τὰ κουρασμένα βλέφαρά μου.

. . . .

Κοιμήθηκα κι' ἐγὼ δὲν ξέρω πόσες ὧρες, γιατὶ ὅταν ξύπνησα ὁ ἥλιος ἦταν ψηλά, καὶ ἀπέναντί μας εἴχαμε τὸ λιμάνι.

Ἄρχισα νὰ ἑτοιμάζω τὰ πράγματά μου μὲ βία, γιὰ νὰ κατέβω γρήγορα καὶ νὰ πάρω ἀμέσως τὸ αὐτοκίνητο γιὰ τὸ χωριό μου.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΚΟΛΩΝΙΑ
(Μαθήτρια Ε'.Γ.Θ.).

Ο ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ

Ὁ ἥλιος μοιράζει ροδοπέταλα στὰ λίγα σύννεφα πού, καράβια ἀκυβέρνητα, πλανιῶνται στὸ οὐράνιο πέλαγος, τὸ γλυκὸ αὐτὸ βραδυνὸ τοῦ Ἰουλίου. Σὲ λίγο, μέσα στὴ μεγάλη ἠρεμία, ἕνας μελωδικὸς οὐράνιος ἦχος ξεχύθηκε ἀπὸ τὸ σήμαντρο τῆς ἐκκλησίας καὶ σταμάτησε κάθε χωρικό, ποὺ κουρασμένος γύριζε ἀπὸ τὴ δουλειά του, νὰ τὸν κάνη ν' στείλη ἕνας «εὐχαριστῶ» στὸν οὐράνιο Πατέρα, καὶ δυὸ-τρεῖς εὐλαβικοὺς σταυρούς. Ὁ γερο-παπᾶς τοῦ ἐξωκλησιοῦ μὲ τὸ ρυτιδωμένο πρόσωπο προχωρεῖ σὰν ἀντιπρόσωπος τοῦ Θεοῦ καὶ μπαίνει σκεφτικὸς στὴν ἐκκλησία.

Ἀρχίζει τὸν ἑσπερινό.

Οἱ ρυτίδες τοῦ προσώπου του σβήνουν ἀπὸ χαρὰ γιατὶ προσεύχεται στὸν ἐπουράνιο Πατέρα μας νὰ μᾶς ἀπαλλάξη ἀπὸ τὶς ἁμαρτίες.

Καὶ τὸ μονόφωτο κανδήλι δίνει καὶ αὐτὸ τὴ μεγάλη ἠρεμία μέσα στὸν οἶκο τοῦ Θεοῦ ποὺ μοιάζει μὲ πραγματικὸ παράδεισο. Ἀφοῦ πῆ καὶ τὶς ὑπόλοιπες εὐχαριστίες πρὸς τὸ Θεό, σηκώνεται εὐχαριστημένος, φιλεῖ τὶς ἅγιες εἰκόνες καὶ ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὸν Οἶκο τοῦ Θεοῦ, κάνοντας ἕναν εὐλαβικὸ σταυρό.

ΣΠΥΡΟΣ ΜΙΧΟΠΟΥΛΟΣ
(Μαθητὴς Ε' τ. δημ. σχολ. Ζαχάρως)

ΜΕ ΠΑΝΙ

Φσσσς! Ἡ σπηλιάδα ἦρθε ἀπὸ τὸ πλάϊ. Γέμισε τὸ πανὶ κι' ἡ βάρκα κόντεψε νὰ μπατάρη.

— Γερὴ σπηλιάδα μωρέ, θάλεγε ἂν ἦταν ἐδῶ ὁ καπτα-Γιάννης, ἕνας γεροθαλασσόλυκος.

Ὀρτσάρησα σβέλτα καὶ δὲν πήραμε τούμπα. Οἱ σκύλοι ἀπὸ κάτι τέτοιες κουτρουβάλες περιμένουν μαζέ! Πιὸ πέρα οἱ παλαμίδες καὶ τὰ κοπανέλια παλάβωσαν. Βράζει ὁ τόπος. Πλώρη γιὰ κεῖ. Κακὸ ποὺ θὰ γίνη ἀπόψε!

Καθὼς πετᾶμε κατὰ κεῖ σκέφτομαι: Τὸ ἴδιο δὲν συμβαίνει καὶ στὴ ζωή; Τόσες καὶ τόσες σπηλιάδες χτυπᾶνε τὸν ἄνθρωπο. Μοιρολατρικὰ ὅμως ἅμα δεχτῆ τὸ χτύπημα, ἀλλοίμονο! Χάθηκε! Πνίγηκε! Στὴ ζωὴ δὲν ἔχει θέση! Ἡ ζωὴ θέλει μπράτσα καὶ μυαλό. Ψυχὴ ἀτρόμητη. Καὶ στὸ πάλεμα — σκύψε νὰ σοῦ πῶ — μὴ ξεχνᾶς τὸ σταυρό σου.

Ἐκεῖνος ἡμερεύει τὶς τρικυμίες!...

Φρ, φρ, φρ! Ὁ ἀθερινὸς τρελλάθηκε. Πηδᾶ καὶ ξαναπηδᾶ πάνω ἀπὸ τὴ θάλασσα. Πλάκωσαν οἱ σαφρυδομάνες καὶ τὸν κατάκοψαν.

Τρὰκ! Τὸ πρῶτο κοπανέλι. «Χτύπησε» στὸ δολωμένο γλαρόφτερο καὶ πιάστηκε Λεβάριζε τώρα γρήγορα. Ἔτσι μπράβο. Νάτο. Ρίχτο στὴ βάρκα. Σπαρτάρισε μιὰ-δυὸ φορές. Πάει. Καθὼς τὸ βλέπω, μιὰ σκέψη κάπως παράξενη μοῦ γεννιέται. Μιὰ ἀπορία: Πόσα ψάρια ἔχει κι' αὐτὸ φάει!

Τί λέτε σεῖς; Σίγουρα ὅτι εἶμαι παράξενος. Δίκιο ἔχετε.

Ὄρτσα, λοιπόν, γιὰ τ' ἀνοιχτά!

ΑΛΚΗΣ ΡΟΔΟΠΟΥΛΟΣ
(Μαθητὴς Γυμνασίου, Χαλκίδα)

ΣΤΗ ΜΑΝΑ ΜΑΣ

Ἔκλαψες, μάνα μας γλυκειά,
τ' ἄθῳα τὰ παιδιά σου
γιατὶ τὰ πῆραν οἱ ἐχθροὶ
μέσ' ἀπ' τὴν ἀγκαλιά σου.
Ἔκλαψες σὰν μικρὸ παιδὶ
μὲ μάτια δακρυσμένα
γιατὶ σοῦ πῆραν τὰ παιδιὰ
τὰ πιὸ ἀνδρειωμένα.
Μὰ σῶπα τώρα καὶ μὴν κλαῖς
ἐμεῖς ἡ νιὰ γενιά σου
θὰ σοῦ τὰ φέρουμε ξανὰ
μέσα στὴν ἀγκαλιά σου.
Καὶ τότε, μάνα μας τρανή,
ὅλοι μας ἑνωμένοι
θὰ κράξουμε μὲ μιὰ φωνὴ
ἡ Ἑλλάδα δὲν πεθαίνει.

ΠΕΤΡΟΣ ΜΗΤΡΑΚΑΣ
(ΣΤ' δημοτικοῦ Παιδόπολη Μυτιλήνης)

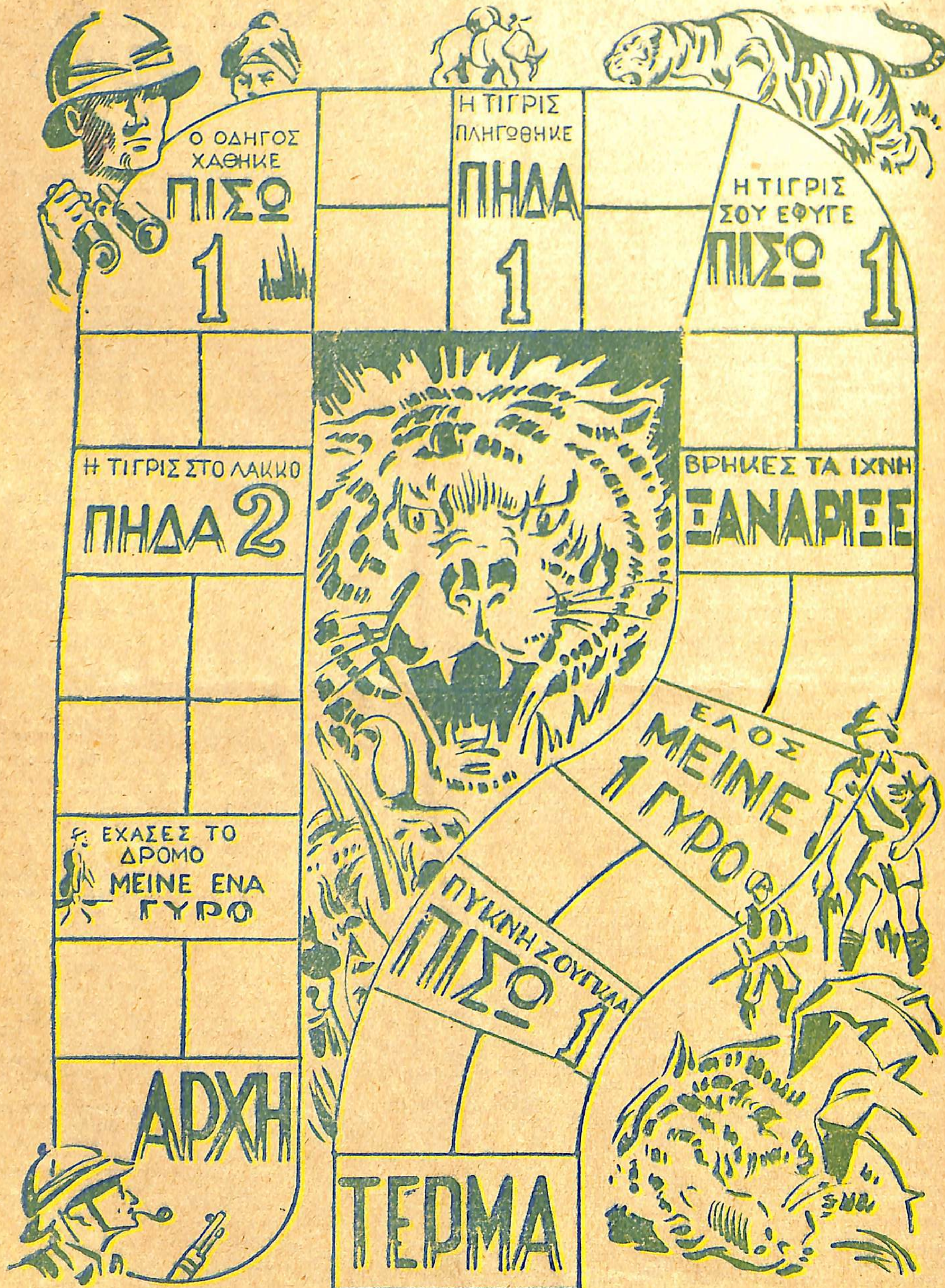
ΤΟ ΔΑΚΡΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

— Κόρη τί κλαῖς, τί ἔπαθες κι' ὅλο ἀναστενάζεις
μήπως τὸ σπίτι σοὔκαψαν καὶ ἔχασες τὸ βιό σου;
Λέγε μου κόρη γρήγορα, καὶ πᾶψε νὰ φωνάζης
νὰ δῶ κι' ἐγὼ ὁ γέροντας τὸν μέγα τὸν καϋμό σου.

— Πῶς νὰ μὴν κλαίω γέροντα, καὶ πῶς νὰ μὴ θρηνήσω
ἀφοῦ μ' ἁρπάξαν τὰ παιδιά, τὶς 28 χιλιάδες
καὶ τάφεραν λὲν μακριά, στὰ σύνορα κεῖ πίσω
γιὰ νὰ τοὺς κάνουν ἄπιστους, οἱ ἄτιμοι φονιάδες.

— Πᾶψε κοπέλλα μου νὰ κλαῖς, μὰ νάχης τὴν ἐλπίδα
πὼς τώρα τ' ἄλλα Σου παιδιά, ποὺ τὸ χακὶ φοροῦνε,
μεσ' τὴ φωτιὰ θὰ πέσουνε, γιὰ Σὲ γλυκειὰ Πατρίδα
καὶ τὰ παιδιὰ ποὺ πήρανε γοργὰ σὲ Σὲ θὰ φθοῦνε.

Ν. Α. ΤΕΝΤΑΣ
(Μαθητὴς Γυμνασίου, Ἰωάννινα)

Τὸ παιχνίδι αὐτὸ εἶναι γιὰ δυὸ ὅπως καὶ τὰ ἀνάλογα προηγούμενα. Μ' ἕναν ἀπὸ τοὺς γνωστοὺς τρόπους ἀποφασίζετε ποιὸς θὰ παίξη πρῶτος. Αὐτὸς τοποθετεῖ ἕνα κουμπὶ ἢ ἄλλο ἀντικείμενο τῆς ἐκλογῆς του ἐκεῖ ποὺ γράφει «ἀρχὴ» μετὰ στρίβει στὸν ἀέρα ἕνα νόμισμα ἂν ἔνη ἢ ἕνα γυαλὶ μὲ δύο διαφορετικὲς ὄψεις ἢ ἕνα τετράγωνο σανιδάκι καὶ κατὰ τὴ συμφωνία ποὺ ἔχουν ἡ ὄψη ποὺ θὰ τοὺς παρουσιάση τὸ ἀντικείμενο ποὺ μεταχειρίζονται θὰ τοὺς δείξη πόσα τετράγωνα πρέπει νὰ προχωρήσουν. Ἔτσι ὁ κάθε παίκτης θὰ προχωρῆ τόσες θέσεις ὅσες τοῦ λέει τὸ ἀντικείμενο ποὺ στρίβει. Παίζει δὲ μιὰ φορὰ ὁ ἕνας καὶ μιὰ φορὰ ὁ ἄλλος. Ἂν καθὼς μετακινεῖ τὸ κουμπί, βρεθεῖ σὲ τετραγωνάκι μὲ εἰκόνα ἢ γράμματα, πρέπει νὰ συμμορφωθῆ μὲ τὶς ὁδηγίες τοῦ πίνακα. Τὴν τίγρη θὰ τὴν ἔχει σκοτώσει ἐκεῖνος ποὺ θὰ φθάση πρῶτος στὸ «ΤΕΡΜΑ».

ΓΙΑ ΤΗ ΜΙΚΡΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΑ

Σήμερα, τὰ πλεχτὰ ἔχουν τὴν πρώτη θέση στὸ χειμωνιάτικο ντύσιμο ὁλόκληρου τοῦ σπιτικοῦ. Ὁ πατέρας κι' ὁ μεγάλος ἀδελφὸς φοροῦν πλεχτὰ γιλέκα καὶ πουλόβερ, ἡ μητέρα ζακέτα, τὰ μικρότερα παιδιὰ ὁλόκληρα κοστούμια: ζακετίτσα καὶ πανταλονάκι τὸ ἀγοράκι, ζακέτα καὶ φουστίτσα ἡ ἀδελφούλα.

Γι' αὐτὸ δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχη κοριτσάκι ποὺ νὰ μὴν ξέρη νὰ πλέκη.

Γιὰ τὶς ὧρες τοῦ χειμῶνα, εἶναι ἡ καλύτερη ἀπασχόληση. Κι' ὅπως τὸ πλέξιμο δὲν ἀπασχολεῖ τὸ μυαλό, μπορεῖ κανείς, πλέκοντας, νὰ κουβεντιάζη, νὰ σκέπτεται, ἀκόμη καὶ νὰ... διαβάζη. Σήμερα, σᾶς ἐξηγῶ πῶς νὰ φτιάσετε μονάχες σας ἕνα εὔκολο πουλοβεράκι, γιὰ ἀγοράκι ἢ κοριτσάκι 4 ἢ 5 χρόνων

Πρῶτα-πρῶτα, θὰ πάρετε κάμποσο ἄσπρο χαρτί, ἕνα μέ-

ΤΟ ΠΛΕΞΙΜΟ

τρο κορδέλλα, ἕνα μολύβι κι' ἕνα χάρακα καὶ θὰ σχεδιάσετε τὸ πατρὸν ὅπως ἀκριβῶς σᾶς τὸ δείχνω τὸ σχέδιο (φυσικὰ σὲ διπλὸ χαρτί). Δὲν εἶναι εὔκολη δουλειά. Οἱ ἀριθμοὶ σὲ κάθε γραμμὴ δείχνουν πόσους πόντους (ἑκατοστὰ τοῦ μέτρου) εἶναι στὴν πραγματικότητα αὐτὴ ἡ γραμμή. Οἱ ἀριθμοὶ ἀνάμεσα στὶς γραμμές, δείχνουν πόσους πόντους ἀπέχουν μεταξύ τους. Μετρῆστε λοιπὸν μὲ τὸ μέτρο πάνω στὸ ἄσπρο χαρτὶ καὶ βάλτε κουκίδες. Κατόπιν μὲ τὸ χάρακα, ἑνῶστε τὶς κουκίδες, καὶ θὰ φτιάσετε ἕνα π-ρόν, ἴδιο κι' ἀπαράλλαχτο μὲ τὸ σχέδιο μονάχα ποὺ θὰ εἶναι πιὸ μεγάλο. (Προσοχή, τὸ σχῆμα τοῦ πατρὸν τὸ δείχνουν οἱ βαθειὲς μαῦρες γραμμές). Ὅταν φτιάσετε τὸ κάθε κομμάτι τοῦ πλεχτοῦ (πλάτη, ἐμπρός, μανίκια) πρέπει τὸ καθένα νὰ ἐφαρμόζη στὸ ἀνάλογο κομμάτι τοῦ πατρόν. Ἂν δὲν ἐφαρμόζη ἐντελῶς, δὲν πειράζει: Βάλτε τὸ πατρὸν πάνω στὸ πλεχτὸ καὶ κάντε μὲ μαύρη κλωστὴ γύρω-γύρω ἕνα τρύπωμα μὲ πλατειὲς βελονιές: θὰ ξέρετε ποῦ θὰ τὸ ράψετε. (Στὸ σχέδιο, σᾶς δείχνω τὴν μισὴ πλάτη, τὸ μισὸ ἐμπρὸς καὶ τὸ ἕνα μανίκι).

Ὑλικά: 60 δράμια μαλλὶ θαλασσὶ τρίκλωνο, μετρίως χοντρό, 6 ½ δράμια μαλλὶ ἄσπρο, ἕνα ζεῦγος βελόνες Νο 2 ½ χωρὶς ἄκρη.

ΕΙΔΗ ΠΛΕΞΙΜΑΤΟΣ

Πλέξιμο ζέρσεϋ: Μιὰ σειρὰ ἴδια, μιὰ σειρὰ ἀνάποδη. Πλέξιμο «**λάστιχο**»: Ἕνας πόντος ἴσιος, ἕνας ἀνάποδος.

Πλέξιμο «**ζέρσεϋ γραμμωτό**»: Μιὰ σειρὰ ἴσια οὐρανί, μιὰ σειρὰ ἴσια ἄσπρη. Γυρίζετε τὸ πλεχτό: μιὰ σειρὰ ἀνάποδη οὐρανί, μιὰ σειρὰ ἀνάποδη ἄσπρο.

ΠΛΑΤΗ: Ἀρχίζομε ἀπὸ τὸ κάτω μέρος. Πιάνομε 108 πόντους. Πλέκομε ὥς ἕνα ἑκατοστὸ «ζέρσεϋ» οὐρανὶ μιὰ σειρὰ ἀνάποδη, πάνω στὴν ἴσια, κι' ὕστερα ἀπὸ 4 σειρὲς ζέρσεϋ οὐρανί, ἀρχίζομε τὸ «ζέρσεϋ γραμμωτό». Ἀφοῦ πλέξουμε ὥς νὰ φτάσουμε στὰ 9 ½ ἑκατοστὰ ζέρσεϋ γραμμωτό, ξαναρχίζουμε τὸ ζέρσεϋ οὐρανὶ ὥς νὰ φτάση τὸ πλεχτὸ στὰ 20 ἑκατοστά. Ἀπὸ ἐκεῖ ἀρχίζομε νὰ ἐλαττώνουμε κι' ἀπὸ τὶς δυὸ πλευρὲς κάθε δυὸ σειρὲς πρὶν ἀπὸ τοὺς τρεῖς πόντους τῆς ἄκρης, ὡς ἑξῆς: 6 φορὲς κόβουμε δυὸ πόντους καὶ 2 φορὲς ἕνα πόντο (γιὰ τὴ θέση τοῦ μανικιοῦ). Ὅταν φτάση τὸ πλεχτὸ στὰ 23.5 ἑκατοστά, διαιροῦμε τὸ πλεχτό μας σὲ δύο, ἀφίνουμε τοὺς πόντους τῆς δεξιᾶς πλευρᾶς στὴ μιὰ βελόνα κι' ἐξακολουθοῦμε νὰ πλέκουμε τὴν ἀριστερὰ πλευρὰ καὶ προσθέτουμε 2 πόντους εἰς τὸ δεξὶ μέρος. Εἰς τὰ 32 ἑκατοστὰ ἐλαττώνουμε ἀριστερὰ καὶ κόβουμε κάθε δυὸ σειρὲς δυὸ φορὲς 6 πόντους καὶ δυὸ φορὲς 7 πόντους (γιὰ τὸν ὦμο) καὶ τοὺς 16 πόντους ποὺ μένουν.

Ξαναπαίρνομε τὴν βελόνα μὲ τοὺς πόντους τῆς ἄλλης πλευρᾶς (τῆς δεξιᾶς) καὶ κάνουμε τὸ ἴδιο, πλέκοντας ἀντιστρόφως.

ΤΟ ΕΜΠΡΟΣ: Πιάνομε στὴν ἀρχὴ 112 πόντους, πλέκομε ἕνα ἑκατοστὸ ζέρσεϋ οὐρανί (μιὰ σειρὰ ἀνάποδη, πάνω στὴν ἴσια), 4 σειρὲς ζέρσεϋ οὐρανί, κατόπιν ἀρχίζομε τὸ «ζέρσεϋ γραμμωτό». Στὰ 9 ½ ἑκατοστά ξαναρχίζομε μὲ ζέρσεϋ οὐρανί. Εἰς τὰ 20 ἑκατοστὰ ἐλαττώνομε κι' ἀπὸ τὶς δυὸ πλευρές, κόβοντας κάθε δυὸ σειρές, πρὶν ἀπὸ τοὺς τελευταίους 3 πόντους, 8 φορὲς δυὸ πόντους.

Στὰ 30 ἑκατοστά, κόβομε τοὺς 16 πόντους τοῦ μέσου (γιὰ τὸ ντεκολτέ). Τὸ χωρίζομε στὰ δυό, ἀφίνομε στὴ μιὰ βελόνα τοὺς πόντους τῆς δεξιᾶς πελυρᾶς κι' ἐξακολουθοῦμε νὰ ἐργαζόμαστε στοὺς πόντους τῆς ἀριστερᾶς, κόβοντας δεξιὰ κάθε δυὸ σειρές: 1 φορὰ δυὸ πόντους, 4 φορὲς ἕνα πόντο (γιὰ τὸ λαιμό).

Στὰ 33 ½ ἑκατοστὰ κόβομε ἀπὸ ἀριστερὰ εἰς τὰ δεξιὰ κάθε δυὸ σειρές: δυὸ φορὲς 6 πόντους, δυὸ φορὲς 7 πόντους (γιὰ τὸν ὦμο).

ΔΕΞΙ ΜΑΝΙΚΙ: Πιάνομε 68 πόντους. Πλέκομε ἕνα ἑκατοστὸ ζέρσεϋ οὐρανί, μιὰ σειρὰ ἀνάποδα πάνω στὴν ἴσια, τέσσαρες σειρές. Κατόπιν ἀρχίζομε ζέρσεϋ γραμμωτό. Στὸ ὕψος 4 ἑκατοστά, πλέκομε ζέρσεϋ οὐρανί. Στὰ 29 ½ ἑκατοστὰ κόβομε σὲ κάθε πλευρὰ πρὶν ἀπὸ τοὺς 3 πόντους τῆς ἄκρης κάθε

ΤΟ ΠΟΥΛΟΒΕΡΑΚΙ

2 σειρὲς ταυτοχρόνως: στὸ δεξὶ μέρος 8 φορὲς 2 πόντους καὶ στὸ ἀριστερὸ 6 φορὲς 2 πόντους καὶ 2 φορὲς 1 πόντο.

Κάνομε τὸ ἴδιο στὸ ἄλλο μανίκι ἀντίθετα.

ΡΑΨΙΜΟ: Ἑνώνομε τὴν πλάτη καὶ τὸ ἐμπρὸς καὶ στριφόνομε τὶς ἄκρες. Σηκώνομε 90 πόντους γύρω ἀπὸ τὸ λαιμό, πλέκομε 4 ἑκατοστά, 1 πόντο ἴσιο, 1 ἀνάποδο καὶ γυρίζομε τὸ μισὸ πρὸς τὰ μέσα. Ράβομε τὶς πλευρὲς καὶ τοὺς ὤμους, κάνουμε ἕνα στρίφωμα στὰ μανίκια καὶ τὰ κολλᾶμε. Στὴν πλάτη βάζομε ἕνα ἐκλαίρ.

ΠΡΑΧΤΙΚΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ

— *Πῶς καθαρίζονται τὰ μαχαίρια*

Οἱ συνηθισμένες λεπίδες τῶν μαχαιριῶν καθαρίζονται θαυμάσια ἂν ὕστερ' ἀπὸ τὸ συνηθισμένο τους πλύσιμο τριφτοῦν μὲ ὠμὴ πατάτα. Ποτὲ δὲν πρέπει νὰ βουτᾶμε τὰ μαχαίρια σὲ ζεματιστὸ νερό: ὕστερ' ἀπὸ λίγο δὲν θὰ κόβουν καλά.

Τὰ σκουριασμένα μαχαίρια καθαρίζουν θαυμάσια, ἂν τ' ἀφήσουμε ὅλη νύχτα σὲ ξυνισμένο γάλα. Τὴν ἄλλη μέρα τὰ σκουπίζομε καὶ τὰ τρίβομε μὲ λεπτὴ στάχτη, στηρίζοντάς τα σ' ἕνα φελό.

Τὰ μαχαιροπήρουνα καθαρίζουν καλύτερα ἂν μεταχειριστοῦμε τὸ νερὸ ποὺ μέσα ἔβρασαν πατάτες.

— *Τὰ χερούλια τῆς πόρτας*

Τὰ χερούλια τῆς πόρτας διατηροῦν πολὺν καιρὸ τὴν γυαλάδα τους, ὅταν ἀφοῦ τὰ καθαρίσετε καλὰ μὲ εἰδικὴ σκόνη ἢ «μπράσσο», τὰ τρίψετε δυνατὰ μὲ μπόλικη ξερὴ ποτάσα καὶ τὰ σκουπίσετε.

— *Πῶς καθαρίζεται τὸ σίδερο τοῦ σιδερώματος*

Τὰ σίδερα τοῦ σιδερώματος πρέπει νὰ διατηροῦνται πάντα λεῖα καὶ καθαρά. Νά, πῶς καθαρίζουν: Σ' ἕνα πανάκι βάζουμε λίγο κίτρινο κερὶ μέλισσας (ὅπως τὸ λουλάκι) καὶ μ' αὐτὸ τρίβουμε τὸ σίδερο ἐνῶ εἶναι ἀκόμη ζεστό. Τὸ σκουπίζομε κατόπιν μὲ ἄλλο πανί, πάνω στὸ ὁποῖο ρίξαμε λίγο πολὺ ζεστὸ ἀλάτι.

— *Χωμάτινα σκεύη*

Πολλὰ χωμάτινα σκεύη (στάμνες, τσουκάλια, κάδοι) ἀπὸ τὴν πολλὴ χρήση, ἀρχίζουν νὰ στάζουν.

Ἀρκεῖ νὰ τὰ τρίψουμε καλὰ μὲ δυὸ - τρεῖς σκελίδες σκόρδο (ἀπ' ἔξω) γιὰ νὰ πάψουν νὰ στάζουν.

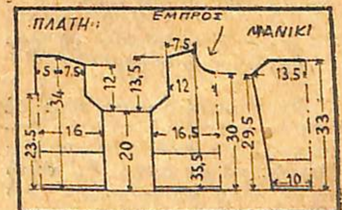
— *Πῶς διατηροῦνται τὰ σκοινιά, οἱ καναβάτσες καὶ τ' ἄλλα χοντρὰ ὑφάσματα.*

Ὅταν εἶναι ἐντελῶς στεγνά, τὰ βάζομε νὰ μουσκέψουν σὲ μιὰ σκάφη ὅπου λυώσαμε γαλαζόπετρα (θεϊκὸ χαλκό). Ὁ θεϊκὸς χαλκὸς τὰ διατηρεῖ.

— *Σαποῦνι γιὰ τοὺς λεκέδες στὰ ὑφάσματα.*

Ἂν θέλετε νὰ φτιάσετε ἕνα σαποῦνι ποὺ νὰ βγάζη καὶ τοὺς χειρότερους λεκέδες ἀπὸ τὰ ὑφάσματα (ἀκόμη κι' ἀπὸ πίσσα, λάδι, βερνίκια κλπ.), νά, ἡ συνταγή:

Λυώνετε σὲ σιγανὴ φωτιὰ καὶ δίχως νὰ φτάση στὸ βρά-

ΤΟ ΠΑΤΡΟΝ

σιμο 125 δράμια σαποῦνι λευκὸ μέσα σὲ 125 δράμια νερό.

Χωρὶς νὰ βγάλετε τὴ διάλυση ἀπὸ τὴν φωτιά, προσθέτετε 70 ἢ 75 δράμια χολὴ βοδινή. Ἀνακατώνετε καλά, συνέχεια, ὥς νὰ πάρη βράση. Μέσα σ' ἕνα ἄλλο δοχεῖο, ρίχνετε 25 δράμια νέφτι, 20 δράμια βενζίνη καθαρὴ καὶ λίγες σταγόνες ἀμμωνία.

Ἀνακατεύετε τὸ δεύτερο μῖγμα μὲ τὸ πρῶτο, τραβῶντας

Η ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΜΑΣ ΣΤΗΛΗ

Μεταξύ μας

Σήμερα, παιδιά, θὰ τὰ ποῦμε λιγάκι μεταξύ μας. Εἶναι γιὰ κάτι ποὺ δὲν ἐνδιαφέρει ἄλλους. Πρόκειται γιὰ τὴν μεταξύ μας ἀλληλογραφία.

Ὅπως βλέπετε, κάθε τόσο, κάτω ἀπὸ τὴ στήλη αὐτή, ὑπάρχει μιὰ σημείωση. Προσκαλεῖ ὅλους ὅσους θέλουν νὰ ἀλληλογραφήσουν, νὰ τῆς στείλουν τὸ γράμμα τους. Ἡ ἀπάντηση σὲ ὅσους γράφουν δίδεται εἴτε ἰδιαιτέρως, εἴτε ἀπὸ αὐτὴ τὴ θέση, ὅταν τὸ θέμα παρουσιάζῃ γενικώτερο ἐνδιαφέρον. Ἔτσι δημιουργεῖται μεταξύ μας μιὰ ἐπικοινωνία, ποὺ εἶναι καὶ γιὰ σᾶς καὶ γιὰ μένα ὠφέλιμη.

Πρέπει ὅμως νὰ σᾶς ἐξηγήσω ποιὲς ἐπιστολὲς νομίζω ὡς τὶς πιὸ ἐπιτυχημένες. Εἶναι οἱ ἐπιστολὲς ποὺ ὡς θέμα τους ἔχουν τὰ ζητήματα ποὺ ἐκθέτει ἡ θρησκευτική μας στήλη. Κυρίως εἶναι οἱ ἐπιστολὲς ἐκεῖνες ποὺ διατυπώνουν ἀπορίες, ἀμφιβολίες ἢ ἀκόμα καὶ ἀντιρρήσεις ἐπάνω στὶς ἀπόψεις ποὺ θίγονται καὶ ὑποστηρίζονται ἐδῶ.

Καλὲς ἐπίσης ἐπιστολὲς εἶναι καὶ ἐκεῖνες ποὺ ἐκφράζουν τὴν ἐπιθυμία νὰ ἀναπτυχθῇ ἀπὸ ἐδῶ τὸ τάδε ἢ τὸ τάδε θέμα, ποὺ ἀπασχολεῖ τὰ παιδιὰ ἢ τοὺς νέους καὶ ποὺ μέχρι σήμερα δὲν δόθηκε ἀκόμα ἡ εὐκαιρία νὰ τὸ ἀναπτύξουμε.

Ἐπίσης καλές, πολὺ καλές, εἶναι οἱ ἐπιστολὲς ἐκεῖνες ποὺ ἀναφέρονται σὲ ἀτομικὰ ζητήματα τῶν ἐπιστολογράφων. Ἐκθέτουν ἠθικές τους καὶ πνευματικές τους δυσκολίες ποὺ ἀντιμετωπίζουν. Νοιώθουν ὅτι πρέπει νὰ τὶς νικήσουν. Ζητοῦν γι' αὐτὸ κάποια βοήθεια, κάποιο χέρι ποὺ νὰ τοὺς δείξῃ τὸ δρόμο. Τέτοια, βέβαια, ζητήματα δὲν πρόκειται ν' ἀναπτυχθοῦν ἀπὸ τὴ στήλη αὐτή. Ἀλλὰ καὶ ὅταν ἔλθῃ τυχὸν ἡ ὥρα νὰ μιλήσωμε ἐπάνω σ' αὐτά, δὲν πρόκειται ν' ἀναφερθῇ ἡ περίπτωση ἐκείνου ποὺ ἔχει γράψει. Πολὺ περισσότερο δὲν θὰ γραφῇ ποτὲ ἔτσι ποὺ ὅσοι ἔτυχε νὰ τὴ γνωρίσουν νὰ καταλάβουν περὶ ποιᾶς περιπτώσεως πρόκειται.

Ἀκόμα, καλὲς ἐπιστολὲς εἶναι καὶ ἐκεῖνες ποὺ ἀναφέρονται σὲ συγκεκριμένα παραδείγματα ἀρετῆς, ἡρωϊσμοῦ, καλῶν ἔργων. Ἂν δοθῇ εὐκαιρία νὰ ἀναφερθοῦν τέτοια παραδείγματα ἀπὸ τὴ στήλη μας, θὰ γίνουν ἀφορμὴ νὰ τὰ μιμηθοῦν καὶ ἄλλοι πολλοί. Ἔτσι τὸ καλὸ θὰ πολλαπλασιάζεται.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο οἱ ἐπιστολογράφοι, χωρὶς νὰ φαίνωνται, γίνονται συνεργάτες τοῦ περιοδικοῦ. Καὶ μάλιστα πολύτιμοι συνεργάτες. Βοηθοῦν καὶ στὴν ἐκλογή, ἀλλὰ καὶ στὴν ἀνάπτυξη τῶν θεμάτων. Καὶ τὸ σπουδαιότερο, βοηθοῦν καὶ πολλὰ ἄλλα παιδιὰ καὶ νέους. Εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ ἀπασχολοῦνται μὲ τὰ ἴδια προβλήματα, ἀλλὰ δὲν ἔχουν εἴτε τὸ θάρρος, εἴτε τὴν ἱκανότητα γιὰ νὰ τὰ ἐκθέσουν.

Θὰ μοῦ πῆτε: «Μόνο αὐτῶν τῶν εἰδῶν οἱ ἐπιστολὲς εἶναι πετυχημένες;» Ὄχι, βέβαια, μόνο αὐτές, ἀλλὰ καὶ ἄλλες πολλές. Σήμερα, ὅμως, θὰ πρέπει νὰ συνεννοηθοῦμε καλύτερα ἐπάνω στὸ ζήτημα τῶν ἐπιστολῶν καὶ νὰ πάρετε μερικὲς κατευθύνσεις. Εἶναι γιὰ νὰ μπορῆτε καὶ σεῖς νὰ βοηθήσετε ἀποτελεσματικώτερα.

Ἐκεῖνες οἱ ἐπιστολὲς ποὺ, κατὰ τὴ γνώμη μου, δὲν εἶναι καθόλου ἐπιτυχημένες, εἶναι οἱ... θυμωμένες. Αὐτὸς ποὺ γράφει εἶναι ἀγανακτισμένος μὲ ὅλους καὶ μὲ ὅλα, νά, δὲν τοῦ ἀρέσει τίποτε. Θὰ μοῦ πῆτε: «Εἶναι κακὸ νὰ ἀγανακτῇ κανεὶς καὶ νὰ θυμώνῃ βλέποντας ὅ,τι στραβὸ ὑπάρχει γύρω του;» Ὄχι ὅτι εἶναι κακό, ἀλλὰ εἶναι ἐπικίνδυνο. Γιατί, γι' αὐτοὺς ποὺ γράφουν κάτι τέτοιες ἐπιστολές, καὶ μάλιστα ἀπὸ μία τόσο πρώϊμη ἡλικία, ὑπάρχει ἕνας μεγάλος κίνδυνος: Ἔχοντας στρέψει τὴν προσοχή τους στὸ νὰ κρίνουν καὶ νὰ κατακρίνουν τὰ πάντα, ὅλα «τὰ κακῶς ἔχοντα», νὰ λησμονήσουν νὰ διορθώσουν ἕνα πρᾶγμα. Εἶναι κάτι ποὺ ἂν αὐτοὶ δὲν τὸ διορθώσουν, κανείς, μὰ κανεὶς ἄλλος ἐκτὸς ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ἴδιους δὲν μπορεῖ νὰ τὸ κάμῃ: δηλαδή, νὰ διορθώσῃ ὁ καθένας τὸν ἑαυτό του.

Ἂν καὶ αὐτὴ ἡ στήλη βοηθήσῃ ὅσους τὴν διαβάζουν στὸ μεγάλο καὶ σπουδαῖο αὐτὸ ἔργο, θὰ εἶναι μιὰ τεράστια καὶ ἀνεκτίμητη εὐλογία καὶ στὴ στήλη καὶ σ' αὐτὸν ποὺ τὴ γράφει καὶ σὲ κείνους ποὺ τὴ διαβάζουν.

Αὐτά, ὅπως εἴπαμε, μεταξύ μας. Σὰν πατέρας μὲ παιδιά. Σὰν πατέρας ποὺ ἔχει τὸ δικαίωμα, ἀλλὰ καὶ τὸ καθῆκον, νὰ δίνῃ συμβουλὲς καὶ ὁδηγίες. Καὶ εἶναι βέβαιο πώς, ἂν καὶ τὶς μικρὲς αὐτὲς ὁδηγίες τὶς ἀκολουθήσουν ὅλοι οἱ ἀναγνῶστες, θὰ βγῇ μεγάλη καὶ σπουδαία ὠφέλεια.

Ο ΠΑΤΕΡ ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

το ἀπὸ τὴ φωτιὰ καὶ τὸ ἀνακατεύετε ὡς νὰ κρυώσῃ.

Εἶναι πρᾶγμα πραγματι θαυματουργό. Μὴν τὸ μεταχειρισθῆτε ὅμως γιὰ χρωματιστὰ ὑφάσματα.

— Τί χωράει σ' ἕνα κοινὸ φλυτζάνι τοῦ τσαγιοῦ

Ἕνα συνηθισμένο φλυτζάνι τοῦ τσαγιοῦ παίρνει, ἂν γεμιστῇ ὡς τὰ χείλη:

75	δράμια	βούτυρο
57	»	ζάχαρη
68	»	ρύζι
40	»	ἀλεῦρι
62	»	ὄσπρια.

Ἔτσι, χωρὶς ζυγαριά, μπορεῖτε νὰ ξέρετε πάνω - κάτω τί ζυγίζουν διάφορα πράγματα. Ἂν θέλετε νὰ ξέρετε καὶ γιὰ γραμμάρια, μάθετε πὼς ἕνα φλυτζάνι τοῦ καφὲ παίρνει κάπου 50 γραμμάρια νερό.

— Πῶς ἐμποδίζουμε τὸ φαγητὸ νὰ κολλήσῃ

Ὅταν μαγειρεύομε κάτι σὲ κλειστὴ χύτρα μὲ σιγανὴ φωτιὰ καὶ λίγο νερό, εἶναι πάντα κίνδυνος νὰ «πιάσῃ». Γι' αὐτὸ χύνομε λίγο νερὸ πάνω στὸ κλειστὸ σκέπασμα τῆς χύτρας. Ὁ ἀτμὸς ποὺ εἶναι κλεισμένος μέσα, ὅταν συναντήσῃ τὴν ψυχρὴ ἐπιφάνεια τοῦ σκεπάσματος, ξαναγίνεται νερὸ καὶ ξαναπέφτει ποτίζοντας τὸ φαγητό, ποὺ ἔτσι δὲν κολλάει.

— Πῶς φεύγει ἡ μυρουδιὰ τοῦ ψαριοῦ

Τὸ ψάρι, ὅσο φρέσκο καὶ νάναι, ἔχει πάντα μιὰ δυσάρεστη μυρουδιὰ (τὴν «ψαρίλα»). Γιὰ νὰ φύγῃ, πρὶν τὸ καθαρίσουμε καὶ τοῦ βγάλουμε τὰ σπάραχνα, τοῦ ρίχνομε ἀπὸ τὸ στόμα μιὰ κουταλιὰ τῆς σούπας ξύδι. Μετὰ τὸ καθάρισμα τοῦ ξαναρίχνομε μιὰ κουταλιὰ τοῦ γλυκοῦ. Ἂν τὸ κάνουμε βραστό, ρίχνομε στὴ χύτρα ἕνα - δυὸ ξυνόμηλα, ἢ ἕνα κοινὸ μῆλο, ποὺ, φυσικά, τὸ πετᾶμε ἀφοῦ βράσῃ μὲ τὸ ψάρι. Ἀφαιρεῖ ἀπὸ τὴν ψαρόσουπα τὴν βαρειὰ μυρουδιά της.

— Ντομάτα μπελτὲ σὲ μπουκάλια

Ὅπως σᾶς ὑποσχέθηκα στὸ περασμένο φύλλο, θὰ σᾶς πῶ πὼς φυλάγεται ὁ ντοματοπολτὸς σὲ μπουκάλια.

Πλένομε πρῶτα τὶς ντομάτες καὶ τὶς περνᾶμε ἀπ' τὸ τρυπητό. Βάζομε τὸν χυμὸ νὰ πάρῃ μιὰ βράση σὲ μιὰ μεγάλη χύτρα, καὶ τὸν ἀνακατεύομε συνέχεια μὲ μιὰ ξύλινη κουτάλα γιὰ νὰ μὴν πιάσῃ. Μόνο μιὰ βράση πρέπει νὰ πάρῃ! Ὕστερα ἀφήνομε τὸν χυμὸ νὰ μισοκρυώσῃ, καὶ τὸν χύνομε χλιαρὸ στὶς μπουκάλες ποὺ ἔχουμε ἑτοιμες, φρεσκοπλυμένες. Σ' ἕνα κατσαρολάκι, ἔχουμε βράσει τοὺς φελλούς, (πρέπει νὰ εἶναι γεροί, ἀκαίριοι) κι' ἀφοῦ γεμίσωμε τὶς μπουκάλες τὶς βουλώνουμε μὲ τοὺς φελλοὺς ποὺ ὅταν εἶναι ζεστοὶ μπαίνουν εὔκολα.

Τώρα σ' ἕνα καζανάκι βάζομε στὸν πάτο του ἄχυρο, ἀκουμπᾶμε τὶς μπουκάλες μὲ τὸν χυμὸ ὄρθιες μὲ ἄχυρα ἀνάμεσά τους γιὰ νὰ μὴ τσουγκρίζουν, καὶ γεμίζομε τὸ καζανάκι νερό, ὡς νὰ σκεπάζονται ἐντελῶς. Βάζομε τότε φωτιά. Πρέπει νὰ βράσουν ὀχτὼ ὡς δέκα λεπτὰ ἀφοῦ πάρει βράση τὸ νερό, οὔτε ἕνα παραπάνω, γιατὶ ἀργότερα ξυνίζει ἡ ντομάτα, καὶ τότε πετάγεται ὁ φελλὸς κι' εἶναι κίνδυνος νὰ μᾶς βγάλῃ καὶ κανένα μάτι...

Προσοχὴ ὅταν θὰ βγάλουμε τὸ καζανάκι ἀπὸ τὴ φωτιά, νὰ μὴ σπάζουν οἱ μπουκάλες, γιατὶ ὅταν εἶναι ζεστὲς σπάζουν εὔκολα.

Ἅμα κρυώσουν, λυώνουμε βουλοκέρι καὶ σκεπάζουμε τὸ φελλό. Μποροῦν νὰ διατηρηθοῦν ἔτσι γιὰ χρόνια.

ΖΟΥΜΙ ΓΙΑ ΑΡΡΩΣΤΟ

Πολλὲς φορὲς ὁ γιατρὸς παραγγέλνει νὰ πιῇ ἕνας ἄρρωστος μας ζουμί. Μποροῦμε νὰ τὸ ἑτοιμάσωμε ἀμέσως, νά πῶς.

Παίρνομε ὀγδόντα δράμια κρέας βωδινὸ καθαρό, ἢ μοσχάρι. Τὸ περνᾶμε ἀπὸ τὴν μηχανὴ τοῦ κρέατος (τὸ κάνουμε δηλαδὴ κιμά, ἢ τὸ κόβουμε σὲ πολὺ ψιλὰ κομμάτια). Τὸ βάζουμε νὰ σιγοβράσῃ σὲ μιὰ κατσαρόλα μ' ἑκατὸ δράμια νερὸ καὶ λίγο ἁλάτι. Ἀφοῦ βράσει εἴκοσι λεπτά, τὸ βγάζομε καὶ τὸ περνᾶμε ἀπὸ καθαρὸ τουλπάνι, κι' εἶναι ἕτοιμο νὰ τὸ πιῇ ὁ ἄρρωστος.

Ἡ κατσαρόλα πρέπει νὰ εἶναι καλὰ κλεισμένη. Δὲν χρειάζεται ξάφρισμα τὸ κρέας, θὰ φροντίσωμε ὅμως νὰ μὴν ἔχῃ πάχος.

Σᾶς δίνω ἐδῶ κι' ἄλλον τρόπο, γιὰ νὰ φτιάξετε δυναμωτικὸ ζουμί:

Παίρνομε ἑκατὸν πενῆντα δράμια κρέας βωδινὸ (κιλότο), καὶ τὸ κάνομε κιμά. Τὸν βάζομε σὲ μιὰ μπουκάλα μὲ πλατὺ στόμιο, ἢ σὲ κατσαρολίτσα ποὺ νὰ κλείνῃ καλά. (Στὴν ἀνάγκη βάζομε στὸ σκέπασμά της μιὰ πέτρα). Μέσα ρίχνομε μισὸ ποτήρι νερὸ (ὄχι παραπάνω) καὶ λίγο ἁλάτι. Κατόπιν τὴν καλὰ κλεισμένη κατσαρόλα ἢ τὸ μπουκάλι, τὸ βάζομε σὲ μιὰ ποὺ μεγάλη γεμάτη νερό, καὶ τ' ἀφήνουμε στὴ φωτιὰ νὰ σιγοβράσουν ὡς τρεῖς ὧρες. Περνᾶμε τὸ ζουμὶ ἀπὸ τουλπάνι, καὶ τὸ δίνομε σ' αὐτὸν ποὺ πρέπει νὰ δυναμώσῃ.

Η ΘΕΙΑ ΜΑΡΙΑΝΝΑ

Η ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ ΤΟΥ 1ου ΤΟΜΟΥ

Ἡ διεύθυνση τοῦ περιοδικοῦ ἀπεφάσισε νὰ παραγγείλῃ καλύμματα γιὰ τὴ βιβλιοδέτηση τοῦ τόμου τῆς «Παιδοπόλεως» τοῦ πρώτου χρόνου. Ἡ ἀξία τοῦ καλύμματος ἢ τῆς βιβλιοδέτησης θὰ εἶναι ἀρκετὰ εὔθυνὴ γιὰ τοὺς ἀναγνῶστες μας. Δὲν μποροῦμε ὅμως ἀπὸ τώρα νὰ καθορίσουμε τὴν τιμή. Ἐκεῖνο μόνο ποὺ θέλουμε ἀπὸ τοὺς ἀναγνῶστες μας εἶναι νὰ μᾶς δηλώσουν ἀπὸ τώρα ποιοὶ θέλουν νὰ προμηθευτοῦν «κάλυμμα» γιὰ νὰ μπορέσουμε νὰ κάμουμε τὶς συνεννοήσεις μας μὲ τὸ βιβλιοδετεῖο.

ΕΣΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ

Ὁ Θάνος μαθαίνει τὶ εἶναι τὸ σχολεῖο

Ὁ παπποῦς κι' ὁ Θάνος στεκόνταν σ' ἕνα ψήλωμα καὶ κοίταζαν στὸ βάθος τῆς κοιλάδας τὸ χωριό, ποὺ ἦταν χτισμένο στὶς πλαγιές.

Ἔτσι ἀπὸ μακριὰ φαίνονταν σὰν ἕνα κοπάδι σκόρπια προβατάκια, ποὺ εἶναι μαζωμένα γύρω ἀπὸ τὸ βοσκό του — τὴν ὄμορφη ἐκκλησιὰ μὲ τὸ ψηλὸ καμπαναριὸ καὶ τὸν σταυρὸ πάνω ἀπὸ τὴν πόρτα...

Λίγο πιὸ πέρα ὑψώνονταν τὸ καινούργιο σχολεῖο μὲ τὴν εὐρύχωρη αὐλὴ καὶ τὸ γυμναστήριο.

— Γιὰ κοίτα, παπποῦ, τὶ μεγάλο ποὺ φαίνεται ἀπὸ δῶ πέρα τὸ σχολειό! φώναξε ὁ Θάνος. Θάλεγε κανεὶς πὼς τώρα τὸ καλοκαίρι ποὺ εἶναι κλειστό, τὸ πιάνει μελαγχολία καὶ δὲν βλέπει τὴν ὥρα νὰ ξανανοίξουν πάλι τὰ παράθυρά του, καὶ νὰ γεμίσουν οἱ τάξεις μὲ παιδιά!

— Τὸ ἀγαπᾶς, βλέπω, τὸ σχολεῖο σου, Θάνο! εἶπε χαμογελῶντας ὁ παπποῦς.

— Καὶ βέβαια τὸ ἀγαπῶ, παπποῦ, καὶ μάλιστα περιμένω ἀνυπόμονα ν' ἀνοίξη. Θᾶμαι φέτος σὲ μεγαλύτερη τάξη καὶ θὰ ξανάβρω ὅλα τὰ παιδιά. Τοὺς συμμαθητές μου, ποὺ τὸ καλοκαίρι τοὺς χάνω, γιατὶ ἄλλοι μένουν στ' ἀμπέλια τους κι' ἄλλοι στὶς στάνες... Ἔπειτα κι' ὁ δάσκαλός μας εἶναι τόσο καλός.

— Καὶ ὑπομονετικός! γέλασε ὁ παπποῦς. Γιατὶ ξεχνᾶς, Θάνο νὰ τὸ πῆς; Δὲν εἶναι εὔκολη δουλειὰ νάχη κανεὶς νὰ κάνει μὲ τόσα ἄταχτα παιδιά!

— Εἴμαστε λιγάκι ἄταχτοι καμμιὰ φορά, ὡμολόγησε ὁ Θάνος, ἀλλὰ τὸν ἀγαπᾶμε τὸν δάσκαλό μας καὶ τὸν σεβόμαστε...

— Ναί, τὸ ξέρω, μοῦ τὸ εἶπε! ἔκανε μὲ περηφάνεια ὁ παπποῦς. Κι' ἡ δασκάλα μοῦ ἔχει πῆ τὰ ἴδια.

— Εἶναι καλὰ τὰ παιδιά σας, κὺρ Τέλη, μοῦ εἶπαν. Ἔχουν σεβασμό!

— Τὰ παιδιά μας, στὸ Νιοχώρι, ἔτσι τάχουμε ἀναθρέψει: νὰ σέβωνται τοὺς μεγαλύτερους καὶ τοὺς καλύτερους! εἶπα. Ἡ ἀφεντιά σας κοπιάζετε νὰ τοὺς μάθετε γράμματα καὶ σᾶς τὸ χρωστᾶμε μεγάλη χάρη κι' ἐμεῖς κι' αὐτά. Ἐμεῖς ὅμως μέσα στὸ σπίτι, προσπαθοῦμε νὰ τὰ μάθουμε ἀπὸ μικρὰ νάχουν σεβασμὸ καὶ νὰ ξεχωρίζουν τὸ καλὸ ἀπὸ τὸ κακό. Μαζὶ πασκίζουμε κι' ἐσεῖς κι' ἐμεῖς, γιὰ νὰ τὰ κάνουμε ἀνθρώπους.

Ὁ Θάνος γύρισε καὶ κοίταξε τὸν παπποῦ του ξαφνιασμένος.

— Ἀλήθεια, εἶπε. Δὲν τὄχα συλλογιστῆ...

— Γιὰ κοίτα, Θάνο, μπροστά σου τὸ χωριό, ἔκανε σὲ λίγο ὁ παπποῦς. Ἔτσι ἀπὸ μακριὰ ποὺ τὸ κοιτάζουμε, τὰ σπίτια φαίνονται μικρούλια — τόσα δά... Θὰ μποροῦσε νὰ ἦταν ἕνας συνοικισμὸς ἀγρίων, στὴ ζούγκλα. Τί εἶνε ἐκεῖνο ποὺ τὸ κάνει νὰ φαίνεται αὐτὸ ποὺ εἶναι: ἕνα χριστιανικὸ χωριό, πολιτισμένο;

— Ἡ ἐκκλησία του καὶ τὸ σχολειό! εἶπε ἀμέσως ὁ Θάνος.

—Μάλιστα. Αὐτὰ τὰ δυό! Οἱ δυὸ φωτεινοὶ του φάροι! Οἱ δυὸ ἀκούραστοί του ὁδηγοί! Κοίτα πῶς καρπίζουν ἕνα γύρο Θάνο τὰ χωράφια μας! Νὰ τὰ χωράφια μας ὅπου θερίσαμε στάρι, νὰ τ' ἀμπέλια καὶ λίγο πιὸ πέρα οἱ ἐληές. Πέρα στὰ ψηλώματα, εἶναι οἱ στάνες καὶ στὸν κῆπο τοῦ κάθε σπιτιοῦ, μιὰ κυψέλη, τὸ κοτέτσι κι' ὁ λαχανόκηπος. Εἶναι μικρονοικοκυραῖοι ὅλοι στὸ χωριό, καὶ δουλεύουν σκληρὰ ὅλο τὸ χρόνο γιὰ νὰ μὴν πεινάσουν οἱ φαμίλιες τους. Ἀλλὰ ὅπως εἶπε ὁ Χριστὸς μας, ὁ ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ νὰ ζήση μονάχα μὲ ψωμί. Ἔχει κι' ἄλλες, πολὺ βαθειὲς ἀνάγκες... Πεινάει καὶ διψάει γι' ἄλλα πράγματα. Καὶ γι' αὐτὸ εἶναι στὸ κάθε χωριὸ ἡ ἐκκλησία—γιὰ νὰ τοῦ δίνη τὴν τροφὴ ποὺ ἔχει ἀνάγκη ἡ ψυχή του, καὶ τὸ σχολεῖο γιὰ νὰ τοῦ δίνη τὴν τροφὴ ποὺ χρειάζεται τὸ πνεῦμα του — τὸ μυαλό του...

—Ὦ ναὶ παπποῦ! Πόσο ὡραῖο εἶν' αὐτὸ ποὺ λές...

—Ὁ ἄνθρωπος, ἔκανε σοβαρὰ ὁ παπποῦς, ζῆ ἕνα ἀδιάκοπο θαῦμα, ποὺ τόχει συνηθίσει, καὶ δὲν κάθεται ποτὲ νὰ τὸ συλλογιστῆ... Ρίχνει τὸ σπόρο κάθε φθινόπωρο στὸ χῶμα, καὶ τὸ χῶμα τὸν τυλίγει, καὶ τὸν τρέφει, καὶ τὸν κάνει βλαστάρι, καὶ στάχυ, καὶ καρπό... Εἶναι ἕνα θαῦμα ποὺ γίνεται μὲ τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ, ποὺ θέλησε νὰ κάνη τὴ γῆ, μάνα τῶν ζωντανῶν πλασμάτων... Ὅπως ὁ σποριάς ρίχνει κάθε φθινόπωρο τὸ σπόρο στὸ χῶμα, ἔτσι κι' ὁ παπάς μας στὴν ἐκκλησιά μας ρίχνει μὲς στὴν ψυχή μας τὸν πιὸ σπάνιο σπόρο, ποὺ εἶναι ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ, τὸ Εὐαγγέλιο. Κι' ὁ σπόρος φυτρώνει καὶ καρπίζει, μέσα μας, κι' εἶν' ὁ καρπός του οἱ καλές μας πράξεις, κι' οἱ καθαρὲς μας σκέψεις. Κάποτε θὰ σοῦ μιλήσω πιὸ πλατειὰ γιὰ τὴ θρησκεία μας. Σήμερα ὅμως θὰ σοῦ μιλήσω γιὰ τὸ ἄλλο φῶς, τὸ φῶς τῆς γνώσης, ποὺ τὸ φέρνει ὁ δάσκαλος στὸ χωριό. Χέρσο χωράφι εἶναι τὸ μυαλό μας πρὶν νὰ περάση νὰ τ' ὀργώση καὶ νὰ τὸ σπείρη πρῶτα πρῶτα ὁ δάσκαλος... Εἶναι κι' αὐτὸ ἕνα θαῦμα ποὺ δὲν καθόμαστε ποτὲ νὰ τὸ συλλογιστοῦμε Θάνο.

—Γιατὶ εἶναι θαῦμα, παπποῦ; Δὲν τὸ καταλαβαίνω!

—Πρόσεξε νὰ δῆς... Κάθε πρωῒ λὲς «Πάω σχολεῖο».. Ὅλα τὰ παιδιὰ τοῦ πολιτισμένου κόσμου, ἔτσι λένε: «Πάω σχολεῖο». Μπαίνουν σὲ μιὰ τάξη, κι' ἀρχινᾶ τὸ μάθημα... Ἀρχινᾶ τὸ μάθημα ἀπὸ τὶς μικρὲς τάξεις. Στὴν πλάκα του τὸ παιδάκι χαράζει τὶς γιῶτες του καὶ μαθαίνει τραγουδιστὰ τὸ ἄλφα-βῆτα. Πρὶν περάσει μῆνας, ἔχει κιόλας μάθει καὶ τὰ εἰκοσιτέσσερα γράμματα. Αὐτὰ τὰ γράμματα ποὺ ἀγωνίστηκαν οἱ ἄνθρωποι χιλιάδες χρόνια ὡς νὰ τὰ βροῦν. Μ' αὐτὰ τὰ εἰκοσιτέσσερα γράμματα ὁπλισμένος, μπορεῖ ὁ καθένας τώρα νὰ στείλη μήνυμα ὡς τὴν ἄλλη μεριὰ τῶν ὠκεανῶν. Μπορεῖ νὰ γνωρίση καὶ νὰ χαρῆ, ὅτι πιὸ σπουδαῖο, ὅτι πιὸ θαυμάσιο στοχάστηκαν κι' ἔγραψαν οἱ ἄνθρωποι μὲς στοὺς αἰῶνες. Εἶναι αὐτὸ ἕνα θαῦμα, ἢ δὲν εἶναι;

—Ἀλήθεια παπποῦ! Κι' ἀρχινάει ἀπὸ τὶς μικρὲς τάξεις ὅπως λές.

—Καὶ τὸ θαῦμα ἐξακολουθεῖ. Ξεδιπλώνει ὁ δάσκαλός σας ἕνα χάρτη, καὶ σᾶς λέει τ' ὄνομα ἀπὸ ὠκεανοὺς καὶ ἠπείρους. Γιὰ νὰ γίνη ὅμως αὐτὸς ὁ χάρτης ἑκατοντάδες θαλασσοπόροι ἀπὸ τοὺς πιὸ γενναίους, ἀγωνίστηκαν σκληρά, πνίγηκαν κι' αἰχμαλωτίστηκαν ἀπὸ τοὺς ἄγριους λαούς. Ἑκατοντάδες ἐξερευνητὲς ἔδωσαν τὴ ζωή τους. Καὶ τώρα ἐσεῖς, μικρὰ παιδιὰ μέσ' στὸ Νιοχώρι, δὲν ἔχετε ἀνάγκη νὰ βγῆτε ἀπὸ τὴν τάξη γιὰ νὰ γνωρίσετε ὅτι ἐστοίχισε τόσον κόπο καὶ τόσο αἷμα σὲ ἄλλους. Μὲ τὸ μάθημα τῆς γεωγραφίας, ὅλες οἱ θάλασσες, κι' οἱ στεριές, καὶ τὰ βουνά, κι' οἱ πολιτεῖες, ἔρχονται μὲς στὴν τάξη, γιὰ νὰ τὰ γνωρίσετε. Ὁλόκληρη ἡ γῆ! Ἡ ἱστορία πάλι σᾶς ἐξηγῆ πῶς ἔζησαν οἱ ἀρχαῖοι λαοί, σᾶς μιλάει γιὰ τοὺς μεγάλους ἄντρες, σᾶς ἀνιστορεῖ μάχες, σᾶς μαθαίνει ὅτι σπουδαῖο καὶ σημαντικὸ ἔγινε στὸν κόσμο πρὶν νὰ γεννηθῆτε ἐσεῖς. Καὶ πάνω ἀπ' ὅλα, σᾶς μαθαίνει τὴν ἱστορία τοῦ τόπου σας τὴν πανάρχαιη καὶ τὴ δοξασμένη, γιὰ νὰ ξέρετε τίνων ἀπόγονοι εἶστε, καὶ πόσο βαρειὰ εἶναι ἡ κληρονομιὰ ποὺ σᾶς ἄφησαν ἐκεῖνοι. Μὲ τὴ φυσικὴ καὶ τὴ χημεία, μαθαίνετε τί εἶναι ὁ ἀέρας, τὸ νερό, ἡ βροχή, τὸ σύγνεφο, τί εἶναι ὁ ἠλεκτρισμὸς κι' ἡ θερμότητα.

Μαθαίνετε γιατὶ καὶ πῶς πετάει τὸ ἀεροπλάνο, προχωρεῖ ὁ σιδερόδρομος, δουλεύει τὸ τρακτέρ... Μὲ τὰ μαθηματικά, ἀρχίζετε νὰ μπαίνετε στὸ νόημα γιὰ τὶς πιὸ δύσκολες κατακτήσεις τοῦ ἀνθρώπου. Μὲ τὰ μαθηματικὰ οἱ ἄνθρωποι μελέτησαν τὰ ἄστρα, καὶ κατάφεραν νὰ φτιάσουν αὐτὰ τὰ μηχανήματα ποὺ τὰ βλέπεις καὶ σταματάει ὁ νοῦς σου ἀπὸ θαυμασμό. Δὲ μαθαίνετε βέβαια τὰ πάντα στὸ σχολεῖο τοῦ χωριοῦ σου. Αὐτὸ ὅμως εἶναι τὸ φυτώριο ποὺ βγάζει τὰ μικρὰ δεντράκια, ἀπ' ὅπου μὲ τὰ χρόνια θὰ βγοῦν δέντρα πιὸ ψηλὰ καὶ πιὸ περήφανα.. Μέσα σ' αὐτὸ τὸ τετράγωνο χτίριο ποὺ λέγεται σχολεῖο, ἕνας ἄνθρωπος διαλεχτός, ὁ δάσκαλός μας, θὰ πασκίση νὰ σᾶς μάθει μερικὰ ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ πράγματα ποὺ ὄχι ἕνας λαός, οὔτε δύο, παρὰ ὁλόκληρη ἡ ἀνθρωπότητα χιλιάδες χρόνια ἀγωνίστηκε γιὰ νὰ τὰ βρῆ. Γι' αὐτὸ λέω πὼς τὸ σχολεῖο προσπαθεῖ νὰ σᾶς κάνη ἀνθρώπους. Κοίταξε ἀπὸ ἐδῶ τοὺς δρόμους ποὺ ἑνώνουν τὸ χωριὸ μὲ τὴν πολιτεία, κοίτα τὴν σιδεροδρομικὴ γραμμὴ καὶ τὸ σύρμα τοῦ τηλεγράφου. Ὅλα αὐτὰ μᾶς δένουν μὲ τὸν ἄλλο κόσμο, δὲν εἶν' ἔτσι; Ἀ! λοιπὸν Θάνο μου, ἐκεῖνο ποὺ μᾶς δένει πιὸ βαθειὰ μὲ ὅλον τὸν ἀπέραντο κόσμο, περισσότερο ἀπὸ τοὺς δρόμους καὶ τὸν τηλέγραφο καὶ τὸν ἀσύρματο, ἐκεῖνο ποὺ μᾶς δένει καὶ μὲ τὸ περασμένα ἀκόμη, καὶ μᾶς φέρνει ὡς ἐδῶ, στὸ μικρὸ Νιοχώρι, μερικὰ ἀπ' ὅσα οἱ ἄνθρωποι ἀνακάλυψαν, ἐπέτυχαν, στοχάστηκαν σ' ὅλα τὰ χρόνια, καὶ σ' ὅλους τοὺς τόπους, εἶναι τὸ σχολεῖο! Κι' ἐσεῖς, μικρὰ παιδιά, μικροὶ μαθηταί, ἔχετε τὸ προνόμιο, χάρισμο κι' ἀκούραστα, νὰ τὰ γνωρίσετε, νὰ τὰ μάθετε. Γιά σκέψου!

— Ὦ παπποῦ! εἶπε μὲ θαυμασμὸ τὸ παιδί, δὲν εἶχα συλλογιστῆ ποτὲ ὡς τὰ τώρα πόσο θαυμάσιο πρᾶγμα εἶναι τὸ σχολεῖο.

— Ἀργήσαμε ὅμως, καὶ πρέπει νὰ κατεβοῦμε γιὰ τὸ δεῖπνο, εἶπε ὁ παπποῦς. Δὲν τελειώσαμε ὅμως, ἔχω κι' ἄλλα νὰ σοῦ πῶ γιὰ τὸ σχολεῖο καὶ γιὰ τὰ χρέη ποὺ ἔχεις σὰ μαθητής.

Μαρίνα Κ.

Τὰ κλειδιὰ τοῦ Παραδείσου

Αὐτὴ εἶναι μιὰ παλιὰ ἱστορία ποὺ ἄρχισε στὴν Κίνα ἐδῶ καὶ πολλὰ χρόνια, καὶ ποὺ τελείωσε τελευταῖα... Εἶναι μιὰ παράξενη ἱστορία κι' ἀξίζει τὸν κόπο νὰ τὴν μάθετε...

Στὶς ἀρχὲς τούτου τοῦ αἰῶνα, στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ Οὐράνιου Βασιλείου (ἔτσι λένε τὴν Κίνα οἱ Κινέζοι) εἶχε ἐγκατασταθῆ ἕνας φτωχὸς παπάς. Εἶχε ξεκινήσει ἀπὸ τὴν μακρινὴ πατρίδα του, γιὰ νὰ κηρύξη στοὺς κινέζους τὸ λόγο τοῦ Κυρίου... Δύσκολο ἔργο καὶ κουραστικὸ πολύ.

Ὁ πάτερ Ἀνατόλιος — ἔτσι ἔλεγαν τὸν ἱερωμένο — εἶχε πολὺ λίγα χρήματα, καὶ ἦταν ὁλομόναχος. Σὰν τὸν Χριστό, ποὺ τὴ διδασκαλία του εἶχε πάει νὰ διδάξη, διάλεξε γιὰ πρώτη κατοικία του, ἕναν μισογκρεμισμένο στάβλο... Ἐκεῖ ἔμενε μὲ τὸν παραγιό του, ἕνα ὀρφανὸ κινεζόπουλο ποὺ τὄχε βαφτίσει καὶ Ἰωσὴφ καὶ τὴ γιδούλα του ποὺ τοὺς ἔδινε τὸ γάλα της. Αὐτὸ τὸ γάλα μαζὶ μὲ τ' ἀγριόχορτα ποὺ κάθε πρωῒ πήγαινε καὶ μάζευε ὁ Ἰωσήφ, ἦταν ἡ κυριώτερη τροφή τους.

Γιατὶ ὁ πάτερ Ἀνατόλιος, δὲν ἤθελε νὰ ξοδεύη γιὰ τὸν ἑαυτό του τὰ λίγα χρήματά του. Μ' αὐτὰ ἀγόραζε φάρμακα — κινίνο, κολλύριο γιὰ τὰ μάτια, ἰώδιο κι' ἄλλα ἀντισηπτικά, κι' ὅταν κανένας φτωχὸς Κινέζος ἀρρώσταινε, ἔκανε ὅ,τι μποροῦσε γιὰ νὰ τὸν γειάνη. Σὰν ἀληθινὸς χριστιανὸς ὁ πάτερ Ἀνατόλιος, ἤξερε πὼς δὲν ἀρκεῖ νὰ διδάσκης τὸ λόγο τοῦ Κυρίου ἂν δὲν εἶσαι πρόθυμος νὰ βοηθήσης τοὺς συνανθρώπους σου, θυσιάζοντας τὸν ἑαυτό σου...

Στὸ στάβλο του, οἱ Κινέζοι τῆς περιοχῆς ἤξεραν πὼς βάβρισκαν πάντα ἕνα φάρμακο καὶ μιὰ συμβουλὴ γιὰ τὶς ἀρρώστειες τους, ἢ ἕνα πιάτο ρύζι γιὰ νὰ χορτάσουν τὴν πείνα τους... Ἦταν φτωχοὶ ἄνθρωποι... Βασανισμένοι... Κάθε τόσο τὸ ποτάμι φούσκωνε καὶ τοὺς ἔπνιγε τὰ χωράφια τοῦ ρυζιοῦ. Καὶ τότε ἦταν μεγάλη ἡ πείνα καὶ ἡ δυστυχία... Κανένας δὲν ἐνδιαφερόταν γι' αὐτούς... Κανένας, ἐκτὸς ἀπ' τὸν Λευκὸ Ξένο ποὺ καταδεχτικὸς πάντα καὶ καλός, τοὺς μιλοῦσε γιὰ τὸν Θεό του, τὸν μοναδικὸ Θεὸ τῆς ἀγάπης καὶ τῆς συγγνώμης, ποὺ ἀγαποῦσε ὅλους τοὺς ἀνθρώπους σὰν παιδιά του. Γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ, ὁ Λευκὸς Ξένος εἶχε ἀφήσει τὴν πατρίδα του, γιὰ νὰ τοὺς φέρει παρηγοριὰ καὶ βοήθεια....

Καὶ οἱ φτωχοὶ Κινέζοι, τὸν ἄκουγαν μὲ τὸ στόμα ἀνοιχτὸ καὶ δειλὰ - δειλά, ἕνας-ἕνας, ζητοῦσε ἀπ' τὸν ἱερωμένο νὰ τοὺς βαφτίση, γιὰ νὰ μποῦν κι' αὐτοὶ στὴ θρησκεία τοῦ Ἀληθινοῦ Θεοῦ, ποὺ ἀγαποῦσε ὅλους τοὺς ἀνθρώπους.

Ὡστόσο ὁ πάτερ Ἀνατόλιος, ἦταν πολὺ στενοχωρημένος. Λυπόταν μ' ὅλη του τὴν καρδιὰ ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ κάνη περισσότερα γιὰ νὰ βοηθήση ἐκείνους τοὺς δυστυχισμένους. Λυπόταν ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ χτίση μιὰ μεγάλη, ὄμορφη χριστιανικὴ ἐκκλησία, γιὰ νὰ μαζεύη ἐκεῖ τοὺς πιστοὺς στὴ λειτουργία... Καὶ νὰ συλλογίζεται κανεὶς πὼς ἕνα τόσο ὡραῖο κτῆμα ὅπως τὸ «Πράσινο Σμαράγδι» πήγαινε χαμένο, χωρὶς νὰ τὸ καλλιεργῆ κανένας !

Ὅλα τὰ κτήματα τῆς περιοχῆς, ἀνῆκαν σ' ἕναν ἄρχοντα πολὺ πλούσιο, τὸν μανδαρίνο Κία, (μανδαρίνους λένε στὴν Κίνα τοὺς γραμματισμένους ἀριστοκράτες, ποὺ κυβερνοῦν τὸν τόπο). Ἀλλ' αὐτὸς ὁ Κία, ἦταν ἕνας ἄρχοντας ἐγωϊστής, κι' ἀδιάφορος, ποὺ ζοῦσε κλεισμένος στὸ παλάτι του καὶ δὲν γνοιαζόταν διόλου ἂν οἱ φτωχοὶ καλλιεργηταὶ πέθαιναν ἀπὸ τὴν πείνα καὶ τὶς ἐπιδημίες !

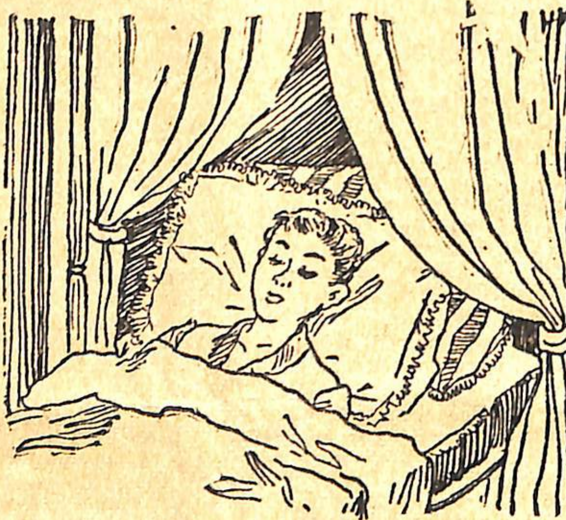
Τὸ «Πράσινο Σμαράγδι», ἦταν τὸ πιὸ ὡραῖο ἀπὸ τὰ κτήματά του. Εἶχε στὴ μέση ἕναν πυκνοφυτεμένο λόφο κι' ἕνα γάργαρο ποτάμι κυλοῦσε στὰ ριζά του. Καὶ σὲ μιὰ ἄκρη του εἶχε τόσο κοκκινόχωμα, ποὺ θὰ μποροῦσες νὰ χτίσης ἕνα ὁλόκληρο χωριὸ ἀπὸ τὸν θαυμάσιο αὐτὸν πηλό... Καὶ τὸ κτῆμα αὐτὸ ἦταν πνιγμένο στ' ἀγριοβότανα καὶ στὶς τσουκνίδες, γιατὶ ὁ ἄρχοντας Κία ἀμελοῦσε νὰ τὸ καλλιεργήση !

Ὁ Ἰωσήφ, ποὺ διηγόταν στὸν πάτερ Ἀνατόλιο ὅλα τὰ νέα τοῦ χωριοῦ, μιὰ μέρα τοῦ εἶπε πὼς ὁ γιὸς τοῦ μανδαρίνου Κία, ὁ μικρούλης Κία - Γιού, ἦταν ἄρρωστος βαριά... Κάτι τὸν εἶχε τσιμπήσει στὸ χέρι, καὶ τὸ χέρι του εἶχε πρηστῆ φοβερά. Ὁ πατέρας του εἶχε φέρει τρεῖς Κινέζους γιατροὺς ἀπ' τὴν πολιτεία, ποὺ τοῦ ἔβαλαν ἕνα κατάπλασμα ἀπὸ μάτια βατράχων καὶ οὐρὲς ἀπὸ σαμιαμίδια, τὸ περίφημο «χάο κάο»...

—Μ' αὐτὸ θὰ γίνη καλά ! Βεβαιώνει ὁ Ἰωσήφ. Τὸ «χάο κάο» εἶναι ἕνα κι' ἕνα γιὰ ὅλες τὶς ἀρρώστιες !

Ὡστόσο, τὸ μονάκριβο ἀγοράκι τοῦ Κία, δὲν ἔγινε καλά. Κι' ἔτσι ὁ πατέρας του ἔστειλε καὶ κάλεσε μὲ ὅλες τὶς τιμὲς τὸν Λευκὸ Ξένο, μήν τυχὸν κι' ἤξερε κανένα βότανο ἢ ξόρκι γιὰ νὰ γειάνη...

Ὁ πάτερ Ἀνατόλιος, ποὺ ἦταν λιγάκι καὶ πρακτικὸς γιατρός, πῆρε τὴν θήκη μὲ

Ὁ Κία Γιοῦ ἦταν ἄρρωστος βαρειά

τὰ ἐργαλεῖα του, καὶ πῆγε στὸ ἀρχοντικὸ τοῦ Κία....

Μέσα σὲ μιὰ ἀπέραντη αἴθουσα, ἦταν στημένο τὸ πολύτιμο κρεββάτι ὅπου πάνω στὰ βαρύτιμα ὑφαντά, ἀγωνιοῦσε τὸ μικρὸ ἀγόρι.

Ὁ Γιοῦ, ἦταν ἕξη χρονῶν... Πρὶν ἦταν ἕνα πλασματάκι ζωηρὸ καὶ γεμάτο ὑγεία. Τώρα ὅμως ἡ ἀρρώστεια τὸ εἶχε τσακίσει. Ἦταν πολὺ ἀδύνατο — εἶχε ἀπομείνει ἕνα κίτρινο πετσὶ τεντωμένο ἐπάνω σὲ λεπτὰ κόκκαλα — καὶ τὰ μακρουλά, κινέζικα ματάκια του, ἔφεγγαν ἀπὸ τὸν πυρετό. Πλάϊ του, δυὸ Κινέζοι παπάδες ἔψελναν μέρα καὶ νύχτα, ἐνῶ οἱ τρεῖς σοφοὶ γιατροὶ δὲν ἄφηναν στιγμὴ τὸ προσκεφάλι του...

Ὁ πάτερ Ἀνατόλιος ἤξερε πὼς σ' ἐκεῖνον τὸν ἀφιλόξενο τόπο, ἂν δὲν κατόρθωνε νὰ σώση τὸ ἀγοράκι, δὲν θὰ γλύτωνε τὸ κεφάλι του. Δὲν ἦταν ὅμως χρέος του νὰ βοηθῆ ὅσους εἶχαν τὴν ἀνάγκη του ;

Σήκωσε τὸ μπράτσο τοῦ παιδιοῦ, καὶ πέταξε τὸ βρώμικο κατάπλασμα τοῦ «χάο κάο»... Τὸ μπράτσο ἦταν πρισμένο ἀπαίσια, καὶ τὸ δέρμα ἦταν πρασινωπό. Ζήτησε καθαρὸ νερὸ νὰ πλύνη τὴν πληγή, κι' ἔδωσε τὰ νυστέρια του νὰ τὰ βράσουν... Ὕστερα ἔκανε μιὰ νοερὴ προσευχή καὶ βύθισε βαθειὰ τὸ νυστέρι, ἐκεῖ ποὺ ἔπρεπε...

Ἔτρεξε ἄφθονο πῦο καὶ μαυρισμένο αἷμα... Ὁ πάτερ Ἀνατόλιος ἔσφιξε τὴν πληγὴ νὰ καθαρίση, κι' ἔκανε ἕναν καθαρὸ ἐπίδεσμο.

Κάθε μέρα, ἐρχόταν καὶ τὸν ἄλλαζε.

Τὴν ἄλλη κιόλας μέρα ἔπεσε ὁ πυρετός καὶ σὲ μιὰ βδομάδα τὸ παιδὶ ἦταν καλά.

Τότε ἕνας ὑπηρέτης τοῦ εἶπε πὼς δὲν ἦταν πιὰ ἀνάγκη νὰ ξανάρθη.

Οὔτε μιὰ φορὰ δὲν εἶδε τὸν πατέρα τοῦ παιδιοῦ. Ὅταν ὁ πάτερ Ἀνατόλιος γύρισε στὸ στάβλο του ἐκείνη τὴν ἡμέρα, ἦταν ἔξω φρενῶν ἀπὸ θυμό. Ἡ ἀγνωμοσύνη εἶναι κάτι ποὺ πειράζει πάντα, κι' ὁ ἅγιος ἐκεῖνος ἄνθρωπος δὲν μποροῦσε νὰ τὸ χωνέψη πὼς τὸν ἔδιωξαν χωρὶς νὰ τοῦ ποῦν ἕνα εὐχαριστῶ...

—Θεέ μου βοήθησέ με νὰ ξανάβρω τὴν γαλήνη μου, παρακάλεσε. Βοήθησέ με νὰ γίνω ταπεινὸς καὶ νὰ συγχωρῶ τὴν ἀχαριστία τῶν ἀνθρώπων. Διῶξε ἀπὸ τὴν καρδιά μου τὸν θυμὸ καὶ τὴν πίκρα, ἐσὺ ποὺ στὸν Σταυρὸ Σου συγχώρησες ἀκόμη καὶ τοὺς ἐχθρούς Σου !

Ἡ προσευχὴ αὐτή, τοῦ ἔδωσε ἀμέσως τὴν ποθητὴ γαλήνη...

Γι' αὐτό, μὲ μεγάλη ἀπορία εἶδε νὰ σταματάη ὕστερ' ἀπὸ μιὰ ἑβδομάδα μπροστὰ στὴν πόρτα του τὸ ἁμάξι τοῦ μανδαρίνου, ἀπ' ὅπου κατέβηκε ὁ Κία ντυμένος μὲ τὴν πιὸ βαρύτιμη μεταξωτή του ρόμπα καὶ κρατώντας στὸ χέρι τὴν βεντάλια του...

Προχώρησε μὲ τὰ μικρά του κινέζικα βήματα κι' ὅταν βρέθηκε μπροστὰ στὸν πάτερ Ἀνατόλιο, ἔσκυψε καὶ τοῦ ἔκανε μιὰ βαθειὰ ὑπόκλιση.

—Ἦρθα! εἶπε ἁπλά.

— Τί θέλετε; ρώτησε ἀπότομα ὁ παπάς.

— Νὰ γίνω χριστιανός!

Ὁ πάτερ Ἀνατόλιος τὸν κοίταζε χωρὶς νὰ δείχνη κανενὸς εἴδους χαρά.

—Πιστεύετε στὸ Χριστό; ρώτησε...

—Ὄχι! ἔκανε λυπημένα ὁ μανδαρίνος.

Θέλετε νὰ σᾶς κατηχήσω;

—Δὲν ἔχω καιρὸ γιὰ τέτοια, εἶπε ὁ Κία. Θέλω μόνο νὰ γίνω χριστιανός.

Τὸ πρόσωπο τοῦ πάτερ Ἀνατόλιου ἔγινε κατακόκκινο ἀπὸ θυμό...

—Ὄχι δὲν θέλετε! φώναξε. Γιατὶ ἤρθατε νὰ μοῦ ζητήσετε νὰ γίνεται χριστιανός;

Ὁ μανδαρίνος ἔδειξε μεγάλο ξάφνιασμα.

—Μὰ γιὰ νὰ σᾶς ξεπληρώσω τὸ χρέος μου, εἶπε. Μοῦ κάνατε ἕνα πολὺ μεγάλο καλό, ποὺ δὲν πληρώνεται μὲ χρήματα!... Ξέρω ὅτι ἡ πιὸ φλογερή σας ἐπιθυμία, εἶναι νὰ βαφτίζετε τοὺς ἀνθρώπους. Γι' αὐτὸ ἦρθα νὰ γίνω χριστιανός !

Ὁ πάτερ Ἀνατόλιος, τὸν κοίταξε γιὰ λίγο σοβαρά.

—Πηγαίνετε στὸ καλὸ ἄνθρωπέ μου, τοῦ εἶπε τέλος. Ὁ Θεός μου δὲν ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ ἀνθρώπους ποὺ δὲν πιστεύουν. Ὁ χριστιανισμὸς εἶναι στὴν καρδιά, ὄχι στὰ χείλη, κι' ἐγὼ θὰ ἤμουν ἕνας κακὸς ὑπηρέτης τοῦ Κυρίου μου ἂν σᾶς ἔμπαζα στὸ ποίμνιό του χωρὶς νὰ σᾶς ἔχει φωτίσει ἡ ἀληθινὴ πίστη. Πηγαίνετε στὴν εὐχὴ τοῦ Θεοῦ ! Δὲν μοῦ χρωστᾶτε τίποτα!

—Ὥστε δὲν θέλετε νὰ με κάνετε χριστιανό ;

—Ὄχι ! φώναξε δυνατὰ ὁ πάτερ Ἀνατόλιος.

—Ἂ ! Τόσο τὸ καλύτερο, εἶπε ὁ μανδαρίνος. Θὰ λυπόμουν πολὺ ν' ἀφήσω τὴν θρησκεία τῶν προγόνων μου. Ἀλλὰ ἡ ὑποχρέωση βλέπετε...

Ὑποκλίθηκε βαθειὰ καὶ ξαναμπῆκε στὸ ἁμάξι του...

Τὸ ἴδιο βράδυ, ὁ Ἰωσὴφ μαγείρευε πιλάφι μὲ μύδια, κι' ὁ πάτερ Ἀνατόλιος ἔκανε μυστικὰ τὴν προσευχή του...

—Δὲν ξέρω Θεέ μου, ἂν ἔκανα καλά, ἔλεγε... Μὰ δὲν ἦταν σωστό, δὲν ἦταν τίμιο, ν' ἀφήσω κάποιον νὰ βαφτιστῆ ἀπὸ ὑποχρέωση σὲ μένα ! Κάνε νὰ φωτίση ὁ λόγος Σου τὴν καρδιά του, καὶ νἄρθη σὲ Σένα γιατὶ πιστεύει !

Ξαφνικά, κάποιος χτύπησε τὴν πόρτα,

Γιὰ νὰ γνωρίσωμε τὴν ΕΛΛΑΔΑ

Στὰ περίχωρα τῆς Πάτρας

Μείναμε μερικὲς μέρες στὴν Πάτρα κι' ἔτσι χαρήκαμε τὶς περίφημες ἐξοχές της. Φάγαμε ἐκλεκτὰ μεζεδάκια στὶς 'Ιτιὲς — ἕνα περίφημο προάστιο κατάφυτο, δροσερὸ καὶ πολιτισμένο — περάσαμε ἀρκετὲς ὧρες χαρᾶς καὶ ξεκούρασης ὕστερα ἀπὸ πολύωρες ἐκδρομὲς, στὸ Μιντιλόγλι, στὸ Ρίο, στὴ Χαλανδρίτσα, στοῦ Μίχα. Πόσες ἀμμουδιὲς γραφικὲς μᾶς δεχτῆκαν στὴν ἀγκαλιά τους μὲ τὴν ὁλόχρυση ἄμμο ὁλόδροση ἀπὸ τὸ κῦμα μὲ τ' ἀγεράκι τοῦ 'Ιονίου, ποὺ χαϊδεύει τρυφερὰ τὰ μαλλιὰ καὶ τὰ πρόσωπα, ὅποια ὥρα τῆς μέρας κι' ἂν τ' ἀντικρύσης. Διαβήκαμε κοιλάδες καταπράσινες μέσα στὴν καρδιὰ τοῦ καλοκαιριοῦ, ἀπὸ τὰ πολύκαρπα ἀμπέλια.

Χρυσίζει ὁ εὔχυμος πλοῦτος τῶν σταφυλιῶν κι' ὁ χρυσοπόρφυρος χυμός τους δροσίζει τὴν καρδιὰ καὶ τὴ σκέψη μαζὶ μὲ τὰ χείλη. Τί εὐλογία Θεοῦ! Τί τραγούδι εἰρήνης καὶ ἀγάπης. 'Εδῶ καμμιὰ εἰκόνα πολέμου καὶ φρίκης δὲ μπορεῖ νὰ συλλάβη ὁ νοῦς. 'Η ἀγάπη τυλίγει σὰ χάδι τὸ καθετί, ξεκουράζει ἡ πράσινη ἔκταση τὴ ματιὰ, ζωντανεύει τὸν πόθο γιὰ τὴ χαρὰ τῆς δουλειᾶς, γιὰ τὴν ἤρεμη εὐτυχία.

Φορτωμένα τὰ καλάθια ἀπὸ τὴν κίτρινη σουλτανίνα, τὸ κεχριμπάρι τῶν πατρινῶν ἀμπελιῶν, φορτωμένοι κι' οἱ ἄνθρωποι μὲ τὰ γεμᾶτα καλάθια. Μὲ τί χαρὰ τὰ σηκώνουν. Κάθε τους ρόγα κι' ἕνας κόμπος δροσιᾶς. Προσφέρουν πρόθυμα στὸ διαβάτη ἕνα σταφύλι, νὰ φάη, νὰ δροσιστῆ, νὰ τοὺς μακαρίση ποὺ ξέρουν νὰ κάνουν χρυσάφι καὶ φίλντισι τὸν ἱδρῶτα τους.

Εἶναι ἡ ἐποχὴ τοῦ τρυγητοῦ τῆς σταφίδας. Σὲ λίγο θ' ἁπλωθῆ γιὰ τὸ στέγνωμα στοὺς ἁπλόχωρους κάμπους. Θὰ πήξη σιρόπι ἡ ζάχαρη κι' ἡ ξανθὴ σουλτανίνα θὰ μπῆ διαλεχτὴ κι' ὁλοκάθαρη στὰ κασσόνια γιὰ τὸ ἐμπόριο. 'Ο μεγάλος πλοῦτος τοῦ Μωριᾶ εἶναι ἡ ξανθὴ κι' ἡ μαύρη σταφίδα.

Μὰ καὶ τὸ κρασί. Γιατὶ τὰ πολύκαρπα ἀμπέλια δίνουν λογιῶν-λογιῶν θησαυρούς. Ροζακιά, τραγανά, αὐγουλάτα, ροδίτη, σαββατιανό, τὸ καθένα κι' ἕνας κρουνὸς εὐτυχίας.

Κοιτάζομε τὰ κατάφορτα κλήματα ποὺ γέρνουν ἀπὸ τὸν πλούσιο καρπὸ κι' ὁραματιζόμαστε κιόλας τὴν κούπα μὲ τὸ ρουμπίνι τὸ κρασὶ ἢ μὲ τὴν εὐωδιασμένη χρυσῆ ρετσίνα, ποὺ θὰ ξεκουράζη ὕστερα ἀπὸ τὸ χειμωνιάτικο μόχθο τὸ δουλευτή.

— Καὶ τώρα, ἐμπρὸς γιὰ τὸ Ριγανόκαμπο, μᾶς λέει ὁ θεῖος Βρασίδας. Πᾶμε νὰ δοῦμε τὴν Οἰνοποιΐα τῆς 'Αχαΐας, ποὺ κάνει τὰ περίφημα κρασιά.

Ξεκινήσαμε πρωΐ-πρωὶ τὴν τρίτη μέρα γιὰ τοὺς πρόποδες τοῦ Παναχαϊκοῦ, ὅπου βρίσκεται τὸ θαυμάσιο κτῆμα τῆς Οἰνοποιΐας. Εἴδαμε τὰ πάντα, καὶ τὰ παιδιὰ στάθηκαν πολλὴ ὥρα θαυμάζοντας τὶς πελώριες κάβες μὲ τὰ πανύψηλα βαρέλια γεμᾶτα μὲ ἐκλεκτὰ κρασιά.

— Πραγματικὸ βασίλειο τοῦ Διόνυσου, εἶπε ὁ Φάνης. Φαντάζομαι τί χοροὺς θὰ στήνη μαζὶ μὲ τὶς Βάκχες καὶ τοὺς Σατύρους του γύρω ἀπ' τοὺς πελώριους αὐτοὺς βωμοὺς μὲ τὸ μυρωδάτο του δῶρο...

Γελάσαμε μὲ τὴν ὀνομασία ποὺ ἔδινε στὰ βαρέλια: 'Αλήθεια, βωμοὶ τοῦ Διονύσου, ποὺ σπάνια μένουν ἄδειοι.

— 'Ωραῖο μὰ κι' ἐπικίνδυνο δῶρο εἶπε ὁ θεῖος Βρασίδας, ὅπως εἶναι ὅλα τὰ δῶρα τοῦ Θεοῦ, ὅταν ὁ ἄνθρωπος δὲν ξέρει νὰ τὰ χρησιμοποιήση μὲ μέτρο. Τὸ κρουσταλλένιο αὐτὸ κρασὶ ποὺ δροσίζει καὶ ξεκουράζει, ἂγ πίνη κανένας ἕνα μικρὸ ποτηράκι στὸ φαΐ του, εἶναι σὲ θέση νὰ καταστρέψη τὸν ἄνθρωπο, νὰ κλονίση τὴν ὑγεία του, νὰ τὸν μεταβάλη σὲ πραγματικὸ κτῆνος, ἂν κάνη κατάχρηση, ἂν μεθοκοπᾷ. 'Ο Θεὸς νὰ φυλάξη. Πολλὲς φορὲς βλέποντας μεθυσμένους, εἶπα: "Ας ἔλειπε, Βάκχε μου, τὸ δῶρο σου...

— Ὄχι δὰ, διαμαρτυρήθηκε ὁ Λεωνίδας, γιατὶ τότε θὰ χάναμε καὶ τὸ ζουμερὸ σταφύλι καὶ τὴν πολύτιμη σταφιδίτσα μας. Μὰ καὶ τὸ ἴδιο τὸ κρασὶ εἶναι ἕνα τονωτικὸ κι' ἡ παρηγοριὰ τοῦ ἀγρότη στὴ μοναξιὰ καὶ στὸ μόχτο του. Πίνει τὸ ποτηράκι του, ξεκουράζεται κουβεντιάζοντας μὲ τὸ φίλο καὶ τὸ δικό, κάνει λίγο κέφι καί, τὸ πολὺ-πολύ, λέει κι' ἕνα τραγουδάκι. Γιὰ συλλογισθῆτε τί θἆταν τὰ πανηγύρια κι' οἱ γάμοι χωρὶς τὴ δροσούλα τ' ἀμπελιοῦ;

— Σύμφωνοι, φτάνει νὰ μὴ γίνεται δηλητήριο αὐτὴ ἡ δροσούλα, ξανἆπε ὁ θεῖος. Τ' ἀρχαῖο ρητὸ πῶς τὸ λέει, Φάνη;

— Μηδὲν ἄγαν, εἶπε ὁ καλὸς μαθητὴς, δηλαδὴ τίποτε ὑπερβολικό, θεῖε...

Μὰ τί κάνει ἐκεῖ ἡ Μυρτούλα; Ὦ, τί ὑπέροχη θέα; Πᾶμε νὰ δοῦμε κι' ἐμεῖς τὸ 'Ιόνιο.

Τὸ πέλαγος γαλανό, μεθυσμένο ἀπὸ τὸν ἥλιο, ἔστελνε φωσφορισμούς. 'Απολυτρωμένη ἀπὸ τὴ στεριὰ ταξιδεύει ἡ φαντασία πετώντας στὰ μαγεμένα νησιά του. Σταθήκαμε λίγο βουβοί. 'Απὸ τούτη τὴ θέση, στεριὲς καὶ θάλασσες ἀγωνίζονταν ποιὰ νὰ ἁπλώση μπροστὰ στὰ μάτια μας περισσότερες ὀμορφιές.

'Απὸ κεῖ συνεχίσαμε τὴν ἐκδρομή μας γιὰ τὸ ποτάμι τοῦ Γλαύκου. Ὦ, τί θαυμαστὸ ἔργο ἔχει κάμει ἀπ' τὰ ὁρμητικά του νερὰ ἡ ἐπιστήμη.

'Ο ἄγριος αὐτὸς ποταμὸς, ποὺ μόνο καταστροφὲς θἄφερνε στὸ διάβα του, τιθασσεύθηκε ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο κι' ἔγινε κινητήρια δύναμη γιὰ νὰ ἠλεκτροφωτίση τὴν Πάτρα.

Γυρίσαμε τὸ ἐργοστάσιο, τὶς ἐγκαταστάσεις, εἴδαμε τὸ νερὸ δαμασμένο νὰ κινῆ τὰ μεγάλα μηχανήματα.

— Αὐτὸς εἶναι ὁ «λευκὸς ἄνθραξ», μᾶς εἶπε ἕνας μηχανικός. Γιατὶ τὸ νερὸ ἐδῶ ἀντικαθιστᾷ μὲ τὴν ὁρμή του τὸ κάρβουνο μὲ τὰ πιὸ θαυμαστὰ ἀποτελέσματα, τὴν παραγωγὴ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ.

Ὧρες μείναμε ἀμίλητοι μπρὸς στὸ ἐπιβλητικὸ θέαμα τοῦ Γλαύκου.

Φεύγομε ἀπὸ τὴν Πάτρα στὸ Αἴγιο μὲ τὴ μνήμη γεμάτη εἰκόνες εἰρηνικὲς καὶ γεμάτη ποίηση. Πλαγιὲς βουνῶν καταπράσινες, δροσᾶτα νερά, περιβόλια γεμᾶτα χαρὲς γιὰ τὴν ὅραση, τὴν ὄσφρυση καὶ τὴ γεύση, ἀμπέλια ποὺ δύσκολα τὸν ξεχνᾶς τὸν πολύχρωμο πλοῦτο τους. Σκηνὲς ἁπλοϊκοῦ βίου, τοπία γαλήνης καὶ ἀγάπης. Κοιτᾶμε γιὰ τελευταία φορὰ τὸ κάστρο ποὺ στέκεται σὰν προστάτης ἀκοίμητος πάνω ἀπὸ τὴν πόλη. Εἶναι φυσικὸ μιὰ τέτοια ποιητικὴ ἀτμόσφαιρα νὰ μᾶς φέρη στὸ νοῦ τὸ τραγούδι ποὺ ἔγραψε γιὰ τὴν Πάτρα τὸ μεγάλο παιδί της, ὁ Παλαμᾶς. 'Η καταγωγή του εἶναι ἀπὸ τὸ Μεσολόγγι, μὰ ἐδῶ γεννήθηκε σ' ἕνα σπίτι τῆς ὁδοῦ Κορίνθου, ποὺ οἱ Πατρινοὶ τὸ δείχνουν μὲ καμάρι. Στὴν ἀνάμνηση τῆς γενέθλιας χώρας, πόση στοργὴ κρύβει τὸ τραγοῦδι τοῦ ποιητῆ, μέσα στὸν ἐξαίσιο κύκλο τῶν «Πατρίδων», ὅπου ὑμνεῖ μιὰ-μιὰ χωριστὰ τὶς ὀμορφιὲς τῆς 'Ελλάδας μας. Σὰν τὸν πιὸ ἄξιο ἀποχαιρετισμὸ ζητῶ ἀπὸ τὸ Φάνη νὰ τ' ἀπαγγείλη. Τοῦ εἶχα στείλει ἀπὸ καιρὸ στὴ μακρυνὴ χώρα ποὺ ζοῦσε τὸ βιβλίο τοῦ Παλαμᾶ κι' ἤξερα, ὅπως μοῦ ἔγραφε, πὼς τὶς «Πατρίδες» τὶς εἶχε μάθει ἀπέξω.

Περιμένοντας τὴν ὥρα τοῦ τραίνου κάτω ἀπὸ τὸν ἴσκιο, ἀκοῦμε τὴν κρυσαλλένια φωνὴ τοῦ Φάνη ποὺ τρέμει ἀπὸ συγκίνηση, ἀπαγγέλλοντας τὸ τραγοῦδι τοῦ Παλαμᾶ γιὰ τὴν Πάτρα.

ΕΛΕΝΗ ΠΑΡΗ

ΠΑΤΡΑ

Ὅπου βογγάει τὸ πολυκάραβο λιμάνι
ἀπ' ἄγριο κῦμα ἁπλώνεται δαρμένη ἡ χώρα
Καὶ δὲ θυμᾶται μήτε σὰν ὀνείρου πλάνη
τὰ πρωτινὰ μετάξια της τὰ πλουτοφόρα.

Πολύκαρπα τ' ἀμπέλια τὴν πλουτίζουν τώρα.
Τὸ κάστρο της φορεῖ παλλαϊκὸ στεφάνι,
Δίψα τοῦ ξένου, Φράγκου, Τούρκου, τὴν ὥρα
ποὺ τὸ διπλὸ θεμέλιωσαν οἱ Βενετσάνοι.

Ἕνα βουνὸ ἀπὸ πάνω της ἀγρυπνοστέκει
Κι' ὁ Παρνασσὸς λευκοχαράζει στὸν ἀέρα
βαθιὰ κι' ὁ Ρουμελιώτης ὁ Ζυγὸς παρέκει.

Αὐτοῦ πρωτάνοιξα τὰ μάτια μου στὴ μέρα
Κι' ἡ μνήμη μου σὰν ὄνειρο τοῦ ὀνείρου (πλέκει
Γλυκὰ μισοσβησμένη εἰκόνα, μιὰ μητέρα!

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

καὶ ζήτησε νὰ μιλήση τοῦ πάτερ 'Ανατόλιου. Ἦταν ὁ ἐπιστάτης τοῦ Κία.

—'Ο κύριός μου, εἶπε, σᾶς θερμοπαρακαλεῖ νὰ δεχτῆτε ἕνα ἀσήμαντο δῶρο. Εἶναι τὸ κτῆμα τοῦ «Πράσινου Σμαραγδιοῦ». Μοῦ εἶπε νὰ σᾶς πῶ πὼς βάζει στὴ διάθεσή σας εἴκοσι ἐργάτες, γιὰ νὰ χτίσετε σ' αὐτὸ ὅ,τι θέλετε...

'Ο πάτερ 'Ανατόλιος, δὲν ἔβρισκε λόγια γιὰ νὰ τὸν εὐχαριστήση. Ὅσο γιὰ τὸν 'Ιωσὴφ ἦταν τόσο χαρούμενος, ποὺ ἄφησε νὰ καῆ τὸ πιλάφι μὲ τὰ μύδια...

Πέρασαν τριανταπέντε χρόνια...

Στὸ «Πράσινο σμαράγδι» χτίστηκε μιὰ μεγάλη χριστιανικὴ ἐκκλησία, ἕνα νοσοκομεῖο, ἕνα ὀρφανοτροφεῖο κι' ἕνα σχολεῖο.

Ἕνα μεγάλο μέρος τοῦ πληθυσμοῦ, εἶναι τώρα χριστιανοί. Τὸν πάτερ 'Ανατόλιο, ὅμως, τὸν ἔγυραν τὰ χρόνια... Εἶναι πιὰ μεγάλος, κάπου ὀγδόντα χρονῶν, κι' ἑτοιμάζεται νὰ γυρίση νὰ πεθάνη στὴν πατρίδα του. Τὸ ἔργο του στὴν Κίνα, ἔχει τελειώσει, κι' ἀφήνει στὸ πόδι του ἄξιους συνεργάτες.

Μιὰ μέρα πρὶν φύγη ἦρθε νὰ τὸν δῆ ὁ παλιός του φίλος, ὁ μανδαρίνος Κία...

—Παλιέ μου φίλε, τοῦ εἶπε, θὰ μοῦ λείψης πάρα πολύ. Ἔφερες γαλήνη κι' ὀμορφιά, στὸ «Πράσινο σμαράγδι» καὶ σ' εὐγνωμονῶ γι' αὐτό.

—Ποτὲ δὲν θὰ κατάφερνα ὅτι κατάφερα χωρὶς τὴν γενναιοδωρία σου, εἶπε ὁ πάτερ 'Ανατόλιος.

—Φίλε μου, εἶπε ὁ Κία, τώρα ποὺ πέρασαν τὰ χρόνια κι' εἴμαστε σχεδὸν στὸ τέλος τῆς ζωῆς μας, συλλογίζομαι πολὺ τὸν Οὐρανό. Καὶ θἄθελα νὰ μπῶ ἀπὸ τὴν ἴδια πόρτα μὲ σένα !

—Τί θέλεις νὰ πῆς ; ψιθύρισε ὁ πάτερ 'Ανατόλιος.

—Ὅταν ἐδῶ καὶ τριανταπέντε χρόνια ἦρθα καὶ σοῦ ζήτησα νὰ μὲ βαφτίσης, δὲν τὸ ἤθελα μὲ τὴν καρδιά μου, εἶπε ὁ μανδαρίνος. 'Εκεῖνο τὸν καιρὸ δὲν γνώριζα καλὰ τὴν θρησκεία σου, δὲν ἤξερα ὅτι στηρίζεται στὴν ἀγάπη καὶ στὴ θυσία... Μιὰ ὁλόκληρη ζωὴ παρακολουθῶ καὶ θαυμάζω τὸ παράδειγμά σου... Καὶ τὸ παράδειγμά σου, μ' ἔχει πιὰ κερδίσει ἐντελῶς... Πάτερ 'Ανατόλιε, θέλω νὰ γίνω χριστιανός !

—Θὰ ἤθελα νὰ εἶμαι ἐντελῶς βέβαιος ὅτι δὲν τὸ κάνεις ἀπὸ φιλία σὲ μένα, εἶπε ὁ πάτερ 'Ανατόλιος.

—Εἶμαι ὁλότελα ἀποφασισμένος, εἶπε ὁ Κία. 'Ο Κύριός σου, θὰ γίνη καὶ Κύριός μου ! Κι' ἂν αὔριο φύγης μὲ τὸ καλό, παλιέ μου φίλε, θὰ ξέρω πὼς θὰ σ' ἀνταμώσω μιὰ μέρα στὸ Βασίλειο τῶν Οὐρανῶν — ποὺ δὲν ξέρω μόνο ἂν θὰ εἶμαι ἄξιος νὰ μπῶ κι' ἐγὼ κοντὰ σὲ σένα !

'Η συγκίνηση, ἔκανε τὴ φωνὴ τοῦ πάτερ 'Ανατόλιου νὰ τρέμη.

—Ἔλα μαζί μου στὴν ἐκκλησία, ἀδερφέ μου, τοῦ εἶπε...

('Ελεύθερη διασκευὴ ἀπὸ τὸ βιβλίο τοῦ Κρόνιν : «Τὰ Κλειδιὰ τοῦ Παραδείσου»)

Ο ΤΡΥΓΟΣ

"Οταν ἀνθίζ' ἡ ἀγράμπελη κι' ἁπλώνει τὰ κλαδιά της
στὸ σχίνο, στὸ χαμόδενδρο, στοῦ πεύκου τὰ κλωνάρια,
στὰ ρέματα τοῦ ποταμοῦ, στὸν ἐγκρεμὸ τοῦ βράχου,
κι' ἀγέραν, κάμπους καὶ βουνά, τὴν πλάση πέρα ὥς π
γιομίζει ἀπὸ μοσχοβολιὰ μὲ τὸν ἀνασασμό της,
πυκνὸ-πυκνὸ κι' ὁλόμαυρο μελισσολόϊ πετιέται
μὲς ἀπὸ βράχους καὶ κρινιά, μέσ' ἀπὸ ἐρμιὲς καὶ κήπ
καὶ τ' ἄνθη της βοσκολογᾶ καὶ παίρνει τὸν ἀχνό τους
καὶ διαλαλάει μ' ἕνα βοητὸ τὸν ἀναγαλλιασμό του.
"Ετσι οἱ κοπέλλες τοῦ χωριοῦ πετιοῦνται ἀπὸ τὰ σπ
κ' εἰς κάμπους κ' εἰς βουνὰ σκορποῦν, κι' ὅπ' εἶναι ἀμ
(λια τρέχου
μὲ τὰ καλάθια τὰ πλεχτὰ καὶ μὲ τὰ βατοκόπια
καὶ μὲ τραγούδια, μὲ χαρές, ὅταν ἀρχίζει ὁ τρύγος.

'Αναταράζονται οἱ ἐρμιές, ἀχολογοῦν τ' ἀμπέλια,
λὲς κι' ἀπὸ κάθε πέτρα ὀρθή, λὲς κι' ἀπὸ κάθε βάτον.
Πράσινη ἁπλώνεται ἡ φυτειὰ κι' οἱ ράγες μεστωμένες,
ὅπου τὸ χόρτο κρέμεται, κόρης κορμὶ φυτρώνει.
μαῦρες καὶ κίτρινες, ξανθιές, μαυρολογοῦν, γυαλίζουν
στὴν πρώτη ἀχτίδα τοῦ ζεστοῦ τοῦ ἥλιου ὅπ' ἀνατέλ
σὰν μαῦρα μάτια, σὰν χοντρὰ κλωνιὰ μαργαριτάρια.
Οἱ βέργες οἱ καμαρωτὲς λαμποκοποῦν κι' ἐκεῖνες,
κι' οἱ περγολιὲς ξαπλώνονται στὰ διάπλατα κρεββά
καὶ στὴν πυκνή τους χλωρασιὰ καὶ στὸ βαθύ τους ἴσ
τὴν ἱδρωμένην ἀργατιὰ δροσίζουν, ἀνασαίνουν,
τὴν ἀργατιὰ π' ὁλημερὶς ὅλο τρυγάει κι' ἁπλώνει,
τὴν ἀργατιὰ ποὺ λαχταρᾶ πότε νὰ πέση ὁ ἥλιος,
πότε νὰ ἰσκιώσουν τὰ ριζά, νὰ δροσερέψει ὁ κάμπος.

Νάτος ὁ ἥλιος ποὺ ἔπεσε καὶ πάει νὰ βασιλέψει,
νάτα ποὺ ἰσκιῶσαν τὰ ριζὰ καὶ δροσερεύει ὁ κάμπος.

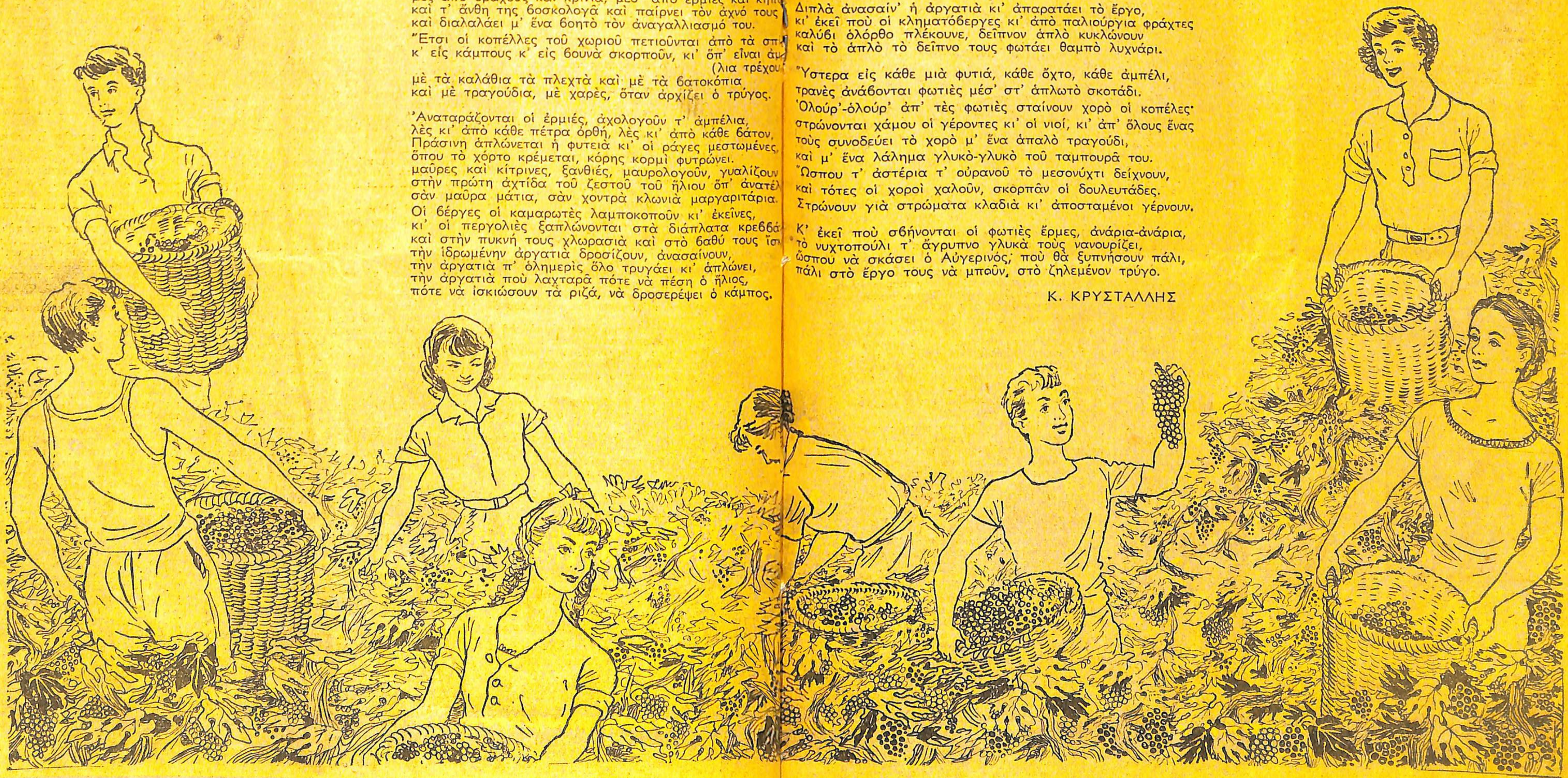
'Ο ἥλιος χάθη ὁλότελα καὶ τὰ βουνὰ σουρπῶσαν,
θόλωσαν τ' ἀνοιχτὰ νερὰ κι' ἀπάνω βγῆκαν τ' ἄστρα.

Διπλὰ ἀνασαίν' ἡ ἀργατιὰ κι' ἀπαρατάει τὸ ἔργο,
κι' ἐκεῖ ποὺ οἱ κληματόβεργες κι' ἀπὸ παλιούργια φράχτες
καλύβι ὁλόρθο πλέκουνε, δεῖπνον ἁπλὸ κυκλώνουν
καὶ τὸ ἁπλὸ τὸ δεῖπνο τους φωτάει θαμπὸ λυχνάρι.

"Υστερα εἰς κάθε μιὰ φυτιά, κάθε ὄχτο, κάθε ἀμπέλι,
τρανὲς ἀνάβονται φωτιὲς μέσ' στ' ἁπλωτὸ σκοτάδι.
'Ολούρ'-ὁλούρ' ἀπ' τὲς φωτιὲς σταίνουν χορὸ οἱ κοπέλες·
στρώνονται χάμου οἱ γέροντες κι' οἱ νιοί, κι' ἀπ' ὅλους ἕνας
τοὺς συνοδεύει τὸ χορὸ μ' ἕνα ἁπαλὸ τραγούδι,
καὶ μ' ἕνα λάλημα γλυκὸ-γλυκὸ τοῦ ταμπουρᾶ του.
"Ωσπου τ' ἀστέρια τ' οὐρανοῦ τὸ μεσονύχτι δείχνουν,
καὶ τότες οἱ χοροὶ χαλοῦν, σκορπᾶν οἱ δουλευτάδες.
Στρώνουν γιὰ στρώματα κλαδιὰ κι' ἀποσταμένοι γέρνουν.

Κ' ἐκεῖ ποὺ σβήνονται οἱ φωτιὲς ἔρμες, ἀνάρια-ἀνάρια,
τὸ νυχτοπούλι τ' ἄγρυπνο γλυκὰ τοὺς νανουρίζει,
ὥσπου νὰ σκάσει ὁ Αὐγερινός, ποὺ θὰ ξυπνήσουν πάλι,
πάλι στὸ ἔργο τους νὰ μποῦν, στὸ ζηλεμένον τρύγο.

Κ. ΚΡΥΣΤΑΛΛΗΣ

ΤΑ ΣΥΝΕΡΓΑ ΚΑΙ ΟΙ ΔΟΥΛΕΙΕΣ ΤΟΥ ΜΑΡΑΓΚΟΥ

Στὸ περασμένο φύλλο, σᾶς ἔδωσα μερικὲς πραχτικὲς συμβουλὲς γιὰ τὸ πῶς νὰ καρφώνετε καὶ τὸ πῶς νὰ μπήγετε μιὰ βίδα.

Ὡστόσο, πρὶν προχωρήσουμε, πρέπει νὰ σᾶς πῶ δυὸ λόγια γιὰ τὴν ποιότητα τοῦ ξύλου, τῆς σανίδας μᾶλλον, ποὺ μπορεῖ νὰ χρειαστῆ ν' ἀγοράσετε.

Τὸ κάθε ξύλο, ἔχει τὰ νερά του. Τὸ καλὸ ξύλο ἔχει ἴσια νερά, ὅπως δείχνει ἡ εἰκόνα 1. Ἂν τὰ νερά του εἶναι στραβὰ (εἰκ. 2), γρήγορα θὰ στραβώση, ὅπως δείχνει ἡ εἰκόνα 3.

Ἂν ἡ σανίδα ποὺ ἔχετε εἶναι παλιὰ καὶ ἔχει στραβώσει ὅπως στὴν εἰκόνα 2 (Γ) ὁ πιὸ ἁπλὸς τρόπος γιὰ νὰ τὴν ἰσιώσετε εἶναι νὰ γυρίσετε πρὸς τὸν ἥλιο ἢ τὴ φωτιὰ τὸ κυρτὸ της μέρος (ὄχι τὸ βαθούλωμα, ἀλλὰ τὸ ἀντίθετο) κι' ἀφοῦ ζεσταθῆ καλά, μὲ λίγη πίεση νὰ τὴν φέρετε στὸ ἴσιο της.

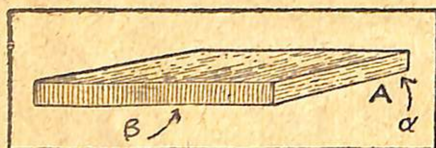
Ἂν δὲν ἀρκῆ τὸ ζέσταμα μονάχο του, βρέξτε ἐλαφρὰ τὸ βαθουλὸ μέρος τῆς σανίδας.

Πρὶν μεταχειριστῆτε μιὰ παλιὰ σανίδα, βγάλτε προσεχτικὰ ὅλα τὰ καρφιά, καὶ κοιτάξτε μήπως εἶναι πουθενὰ σκισμένη. Ἡ σκισμένη σανίδα, ἀκόμα κι' ὅταν τὰ κομμάτια της κρατιοῦνται καλά, γρήγορα θ' ἀνοίξη κι' ἡ δουλειά σας θὰ πάη χαμένη.

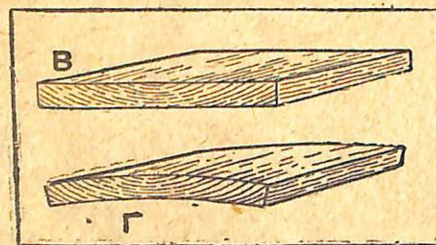
Η ΨΑΡΟΚΟΛΛΑ ΤΟΥ ΜΑΡΑΓΚΟΥ

Ὁ μαραγκὸς δὲν καρφώνει μονάχα: πολὺ συχνὰ χρειάζεται νὰ ἑνώση δυὸ κομμάτια ξύλου μὲ ψαρόκολλα.

Ὁ ἐρασιτέχνης μαραγκός, θαρρεῖ πὼς αὐτὸ εἶναι πάρα πολὺ εὔκολη δουλειά: ὡστόσο, τὸ καλὸ κόλλημα, ἐξαρ-

Εἰκόνα 1
Α) Ξύλο καλῆς ποιότητος. Τὰ νερά του εἶναι ἴσια. α) Πριόνισμα στὰ κόντρα. β) Πριόνισμα στὰ ἴσια.

Εἰκόνα 2
5Β) Ξύλο κακῆς ποιότητος. Τὰ νερά του δὲν εἶναι ἴσια. Γ) Ξύλο ποὺ ἔχει διαβρώσει

τᾶται ἀπὸ τὴν καλὴ κόλλα, ποὺ κι' αὐτὴ θέλει τὴν τέχνη της γιὰ νὰ ἑτοιμαστῆ.

Καθὼς ξέρουμε, πουλᾶνε τὴν ψαρόκολλα σὲ πλάκες.

Πρέπει λοιπὸν νὰ σπάσουμε ὅσο μέρος τῆς πλάκας νομίζουμε πὼς θὰ μᾶς χρειαστῆ γιὰ κάμποσο καιρὸ (ὄχι δηλαδὴ γιὰ ἕνα μόνον κόλλημα) σὲ μικρὰ—μικρὰ φτενὰ κομμάτια, ποὺ τὰ βάζουμε νὰ μουσκέψουν σὲ νερὸ ὡς νὰ γίνουν πολτός.

Αὐτὸν τὸν πολτὸ τὸν ρίχνουμε σὲ μιὰ παλιὰ κατσαρόλα, καὶ τὸν βάζουμε νὰ βράση δυὸ ὧρες. Κάθε τόσο ρίχνουμε καὶ λίγο νερό, γιατὶ ἡ κόλλα δὲν πρέπει νὰ εἶναι πήχτρα, ἀλλὰ νὰ μπορῆ νὰ κυλάη ἀπὸ τὸ πινέλο, σὰν τὸ μέλι νὰ ποῦμε, καὶ λίγο πιὸ ἀραιή.

Γιὰ νὰ δοῦμε ἂν εἶναι ἕτοιμη, παίρνουμε λίγη κόλλα μ' ἕνα κουτάλι καὶ ἀφήνουμε νὰ κυλήσουν λίγες σταγόνες πάνω σ' ἕνα κρύο μέταλλο. Ἂν δὲν ξεραθῆ ἀλλὰ γίνη πολτὸς ὅταν κρυώση, ἡ ψαρόκολλά μας εἶναι ἕτοιμη. Τὴν βγάζουμε λοιπὸν ἀπὸ τὴ φωτιά, καὶ τὴν ρίχνουμε σ' ἕνα πήλινο δοχεῖο.

Κάθε φορὰ ποὺ χρειαζόμαστε λίγη ψαρόκολλα, ρίχνουμε ὅση θέλουμε ἀπ' αὐτὴ σ' ἕνα ντενεκὲ ἀπὸ κονσέρβα, ἢ σὲ κανένα παλιὸ κατσαρολάκι, καὶ βυθίζοντας αὐτὸν τὸν ντενεκὲ σὲ μιὰ κατσαρόλα γεμάτη νερό, τὰ βάζουμε στὴ φωτιὰ νὰ πάρουν μιὰ βράση. (Γιατὶ εἶναι καλύτερο ἡ κόλλα νὰ μὴν ἔρχεται σὲ ἐπαφὴ μὲ τὴ φωτιά, ἀλλὰ νὰ παίρνη τὴν βράση ποὺ εἴπαμε στὸ νερὸ τῆς δεύτερης κατσαρόλας ποὺ καθὼς κοχλάζει, τὴν ζεσταίνει). Ὥστε γιὰ νὰ ἑτοιμάσουμε τὴν κόλλα χρειάζεται δυὸ ὧρες βράσιμο, καὶ γιὰ νὰ χρησιμοποιήσουμε τὴν ἑτοιμασμένη κόλλα, ἀρκεῖ μιὰ βράση μέσα σὲ κατσαρόλα μὲ νερὸ (μπαὶν μαρί, ὅπως τὸ λένε).

Πρέπει νὰ ζεσταίνουμε ὅση κόλλα μόνον μᾶς χρειάζεται, γιατὶ ἡ κόλλα ὅταν πάρη βράση, δυὸ τρεῖς φορές, παύει νὰ κολλάη. Ἂν ρίξουμε στὴν κόλλα λίγη τριμμένη κιμωλία, τὴν κάνουμε πιὸ δυνατή. Πρὶν κολλήσετε τὰ δυὸ ξύλα ποὺ θέλετε, βάλτε νὰ ζεσταθοῦν λίγο στὴ φωτιὰ τὰ μέρη ὅπου θὰ πάη ἡ κόλλα.

Ὡς νὰ κρυώση ἡ κόλλα, καὶ νὰ δέση, τὰ ξύλα πρέπει νὰ εἶναι σφιχτοδεμένα. Ἂν ἔχουμε πρέσσα, αὐτὸ εἶναι εὔκολο, Ἂν δὲν ἔχουμε, θὰ τὰ δέσουμε σφιχτά, ἢ θὰ τοὺς βάλουμε βάρη.

Ἂν θέλουμε τὴν ψαρόκολλα αὐτὴ νὰ μὴν τὴν πειράξει τὸ νερὸ (γιατὶ τὰ ξύλα ποὺ κολλᾶμε πρόκειται νὰ βρέχονται) ρίχνομε ὅταν βράζει ἀντὶ γιὰ νερὸ λινόλαδο.

ΜΑΘΕΤΕ ΝΑ ΠΡΙΟΝΙΖΕΤΕ!

Ὕστερα ἀπὸ τὸ πλανιάρισμα, ἡ πιὸ δύσκολη δουλειὰ γιὰ ἕναν ἀρχάριο, εἶναι σίγουρα τὸ πριόνισμα.

Ὁ κανόνας τοῦ καλοῦ μαραγκοῦ εἶναι: «μετρῆστε μιὰ καὶ δυὸ φορές. Πριονίστε ὅμως μία. Αὐτὸ σημαίνει πὼς πρὶν νὰ πιάσουμε στὸ χέρι τὸ πριόνι, πρέπει νὰ μετρήσουμε καλὰ μὲ τὸ μέτρο, κι' ὕστερα νὰ τραβήξουμε μιὰ χαρακιὰ μὲ τὸ μολύβι ἐκεῖ ποὺ θὰ πριονίσουμε. Πριονίζουμε πάντα πρὸς τὰ ἔξω τῆς χαρακιᾶς, ἔτσι ὥστε αὐτὴ νὰ μείνη ἄκρη-ἄκρη τοῦ κομματιοῦ ποὺ κρατᾶμε.

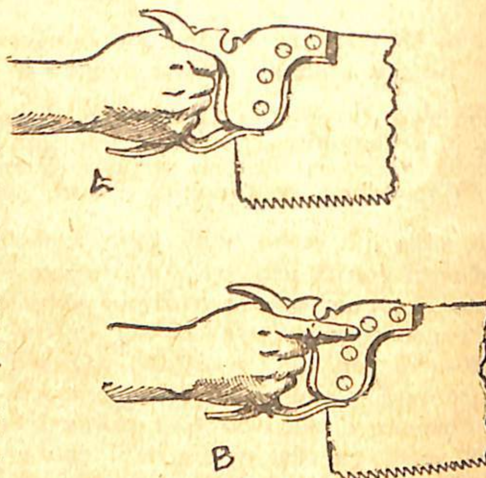
Ἂν χρειάζεται νὰ κοπῆ ἡ σανίδα πολὺ ἴσια, τὸ σωστὸ εἶναι νὰ τραβήξουμε χαρακιὰ κι' ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ τοῦ ξύλου, καὶ κάθε τόσο νὰ γυρίζουμε νὰ βλέπουμε ἂν τὸ πριόνι τραβάει ἴσια κι' ἀπὸ ἐκείνη τὴν μεριά.

Ἂν πριονίζουμε στὰ ἴσια τοῦ ξύλου, πρέπει ν' ἀφήσουμε κάμποσο περιθώριο, γιὰ τὸ πλανιάρισμα. Ὅπως ὅμως ἡ πλάνη δὲν δουλεύει εὔκολα τὸ ξύλο στὰ κόντρα, πρέπει, ἂν τὴν πριονίζουμε στὰ κόντρα, νὰ γίνη τὸ πριόνισμα τόσο καλὰ καὶ ἴσια ποὺ νὰ μὴ χρειάζεται πλανιάρισμα.

Μερικοὶ μαραγκοὶ ὅταν θέλουν νὰ κάνουν καλὴ δουλειά, ἀφοῦ τραβήξουν τὴ χαρακιὰ μὲ τὸ μολύβι, κάνουν ἕνα βαθὺ καὶ ἴσιο αὐλάκι μὲ ἕνα καλὰ ἀκονισμένο σκαρπέλο, ποὺ τὸ χτυποῦν ἐλαφρὰ μὲ τὸ σφυρί. Κοντὰ στὸ νοῦ ὅμως πὼς ἂν δὲν ξέρουμε νὰ μανουβράρουμε καλὰ τὸ σκαρπέλο, εἶναι φόβος ἀντὶ γιὰ ἴσια γραμμὴ ν' ἀνοίξουμε κανένα ζίκ - ζάκ.

Πρέπει νὰ κρατᾶμε τὸ χειροπρίονο ὅπως δείχνει ἡ παρακάτω εἰκόνα.

Γιὰ νὰ πριονίσωμε καλὰ πρέπει νὰ

Α) Λαθεμένος τρόπος νὰ κρατᾶμε τὸ πριόνι. Β) Ὁ σωστὸς τρόπος.

κρατᾶμε τὴν σανίδα μὲ τὸ δεξί μας γόνατο καὶ νὰ ὁδηγοῦμε τὴν κορδέλα τοῦ πριονιοῦ (τὸ μεταλλινο, δηλαδή, μέρος του) μὲ τὸν ἀντίχειρα.

Ἀρχίζουμε μὲ μιὰ ἐλαφρυὰ κίνηση ἀπὸ τὰ κάτω πρὸς τὰ ἐπάνω. Κάθε κίνησή μας, ὕστερα μὲ τὸ πριόνι εἴτε πρὸς τὰ ἐπάνω εἴτε πρὸς τὰ κατω, πρέπει νὰ εἶναι ἐλαφρυὰ καὶ σύντομη. (Δὲν τραβοῦμε, δηλαδή, τὸ πριόνι ὡς τὴν ἄκρη του). Ἂν ἀρχίσουμε καλά, προχωροῦμε καλὰ ὡς τὸ τέλος.

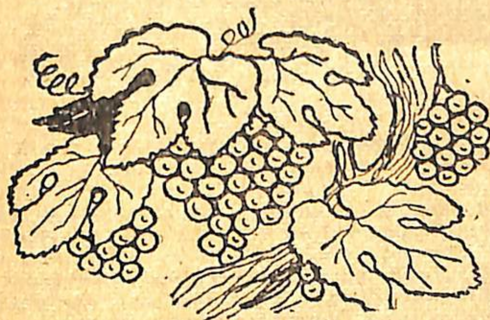
Πρέπει νὰ κρατοῦμε τὸ κεφάλι πολὺ ψηλότερα ἀπὸ τὸ πριόνι, ἔτσι μποροῦμε νὰ παρακολουθοῦμε καὶ τὶς δυὸ μεριὲς τοῦ ξύλου, καὶ νὰ ξέρουμε ἂν πριονίζουμε σωστὰ κι' ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά. Τὸ χέρι κι' ὁ ἀγκώνας μας, πρέπει νὰ κινοῦνται κατακόρυφα. Ἂν κουνᾶμε τὰ χέρια μας κυκλικά, ἡ κορδέλα τοῦ πριονιοῦ θὰ γέρνη πότε δεξιὰ καὶ πότε ἀριστερά, θὰ παραζεσταθῆ καὶ θὰ μᾶς κουράση. Ἂν τὸ πριόνι εἶναι καλὰ ἀκονισμένο καὶ οἱ κινήσεις μας σωστές, δὲν πρέπει νὰ αἰσθανθοῦμε κούραση. Βάζουμε δύναμη μὲ τὸ σῶμα μας, ὅταν τὸ πριόνι κατεβαίνει. Ὅταν ἀνεβαίνει, τραβοῦμε πιέζοντας ἐλαφρά. Γιατὶ στὸ ἀνέβασμα, τὸ πριόνι δὲν κόβει, κι' ἄδικα κάνουμε τὸν κόπο.

Μποροῦμε νὰ μεταχειριστοῦμε ἕνα μεγάλο μέρος τῆς κορδέλλας, προσέχοντας ὅμως πάντα νὰ μὴ φύγη ἀπὸ τὸ αὐλάκι ποὺ ἀνοίξαμε. Καθὼς πριονίζουμε, μποροῦμε νὰ βάλουμε μιὰ λεπτὴ ξύλινη σφήνα στὸ αὐλάκι ποὺ ἀνοίξαμε στὸ ξύλο, πίσω ἀπὸ τὸ πριόνι, ἔτσι ποὺ νὰ τὴ κρατάη τὸ ξύλο ἀνοιχτό, καὶ νὰ τὸ ἐμποδίζη νὰ σφίξη. Κοντὰ στὸ τέλος ὅμως θὰ τὴν βγάλουμε, γιὰ νὰ μὴν κοπῆ ἀπότομα τὸ ξύλο στὴν ἄκρη, ἀλλὰ νὰ πριονιστῆ κανονικὰ ὡς τὴν τελευταία σκλήθρα.

Ἡ ἡμέρα τοῦ Σταυροῦ

Μέσ' στὴ μέση τοῦ Σεπτέμβρη, τοῦ πρώτου μήνα τοῦ φθινόπωρου, τοῦ μήνα ποὺ ἔχει τὰ πιὸ ὡραῖα φροῦτα, τὶς πιὸ γλυκὲς ἡμέρες καὶ τὶς πιὸ δροσερὲς νύχτες, εἶναι ἡ γιορτὴ τοῦ Σταυροῦ. Εἶναι μιὰ μεγάλη γιορτή, μιὰ ἀπὸ τὶς μεγαλύτερες τῆς Ὀρθοδοξίας, καὶ γιορτάζεται σ' ὁλόκληρη τὴν Ἑλλάδα μὲ πολλὴ εὐλάβεια κι' αὐστηρὴ νηστεία. Στὴν ἐκκλησία διαβάζεται τὸ Εὐαγγέλιο τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς, ὁ παπᾶς μοιράζει στὸν κόσμο κλαδιὰ βασιλικό, καὶ οἱ Σταῦροι καὶ οἱ Σταυροῦλες, ὅσοι γιορτάζουν αὐτὴ τὴ μέρα, τρατάρουν τοὺς καλεσμένους τους μόνο κανένα λουκουμάκι, γιατὶ οὔτε λάδι δὲν κάνει νὰ φάη κανένας σήμερα. Μὰ ἡ ἡμέρα αὐτὴ ἔχει κι' ἄλλες συνήθειες ὡραῖες καὶ γραφικὲς ποὺ πρέπει νὰ τὶς μάθουμε γιὰ νὰ γνωρίσουμε καλύτερα τὴν Ἑλλάδα μας.

Ἂς ἀρχίσουμε πρῶτα ἀπὸ τὴ Μακεδονία μας, ἀπὸ τὴν ὡραία μας Καστοριά, μὲ τὴν καταγάλανη λίμνη της καὶ τὰ παλιὰ ἀρχοντικά της ποὺ δὲν κουράστηκαν νὰ καθρεφτίζωνται στὰ νερά της τόσα χρόνια. Ἐκεῖ, ἡ κάθε νοικοκυρὰ ποὺ θὰ πάρη τὸν βασιλικὸ της, ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ παπᾶ, θὰ τὸν πάη στὸ σπίτι της, θὰ πλάση λίγο φρέσκο ζυμαράκι μὲ προζύμι καὶ νερὸ καὶ θὰ βάλη τὸ κλαδὶ τὸ βασιλικὸ ἀπὸ πάνω του. Ὥς τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωῒ τὸ καινούργιο προζύμι θὰ ἔχη φουσκώσει καὶ θὰ ἔχη γίνει σὰν τῆς μπύρας.

Τέτοια δύναμη εχει τοῦ Σταυροῦ ὁ βασιλικός! Ἀπ' αὐτὸ τὸ προζύμι, λοιπόν, ζυμώνουν μιὰ μεγάλη μπουγάτσα καὶ μέσα κρύβουν ἕνα σταυρουδάκι καὶ ὅταν ψηθῆ τὴν κόβουν κομμάτια καὶ τὴ μοιράζουν στὰ παιδιὰ τῆς γειτονιᾶς. Ὅποιο παιδάκι βρῆ τὸ Σταυρό, ἐκείνου ἡ μητέρα κάνει τὸν ἄλλο χρόνο τὴ μπουγάτσα!

Μὰ ὡστόσο πιὸ ὡραῖα γιορτάζεται ἡ μέρα τούτη στὰ μέρη ὅπου ἔχουν ἀμπέλια πολλὰ καὶ ποὺ τὰ σταφύλια ἔχουν ἀρχίσει κιόλας νὰ ὡριμάζουν, ἂς ποῦμε στὸ Μωριά, στὶς Κυκλάδες, στὴν Κρήτη.

Στὸ Μωριά, κάτω στὴν Τριφυλλία, στὴ Μεσσηνία, τὰ κορίτσια ξεκινᾶνε πρωῒ-πρωῒ καὶ πᾶνε στ' ἀμπέλια ποὺ ἁπλώνονται καταπράσινα, φορτωμένα τὰ σταφύλια τους. Μαζί τους ἔχουν μεγάλα καλάθια ποὺ θὰ τὰ γεμίσουν σταφύλια, τὰ πιὸ ὡραία καὶ τὰ πιὸ γινωμένα. Μὲ τραγούδια καὶ μὲ γέλια θὰ κάνουν τὸ γύρο τῶν ἀμπελιῶν καί, ὅταν γυρίσουν σπίτι τους, θὰ στείλουν σταφύλια σ' ὅλη τὴ γειτονιά, στοὺς συγγενεῖς, στοὺς κουμπάρους καὶ στοὺς φίλους. Μαζὶ μὲ τὰ σταφύλια θὰ βάλουν καὶ κανένα ρόδι κόκκινο-κόκκινο, ποὺ σήμερα θὰ τὸ πρωτοκόψουν ἀπὸ τὴ ροδιά.

Ἡ ἡμέρα αὐτὴ εἶναι ἀληθινὰ μεγάλη γιορτὴ γιὰ τ' ἀγόρια ἑνὸς μικροῦ νησιοῦ, τῆς Σίφνου. Πώ, πώ, τί χαλασμὸς κόσμου γίνεται ἀπὸ τὸ πρωῒ στὴν ἐξοχή! Τ' ἀμπέλια καὶ τὰ περιβόλια εἶναι γεμᾶτα ἀπὸ ἀγόρια. Σήμερα ἔχουν τὸ ἐλεύθερο νὰ μπαίνουν στ' ἀμπέλια καὶ νὰ κόβουν ὅσα σταφύλια θέλουν — δηλαδὴ ὅσα μποροῦν νὰ φᾶνε. Μὰ βέβαια, μὲ τὴν εὐκαιρία αὐτὴ κόβουν κι' ἀπὸ τὰ δέντρα, ποὺ εἶναι μέσα στ' ἀμπέλια, κανένα κυδώνι, κανένα ἀχλάδι, κανένα ρόδι. Γι' αὐτὸ καὶ τὴν ἡμέρα τούτη τὴ λένε στὴ Σίφνο «Τοῦ Σταυροῦ τοῦ κλέφτη». Οἱ μικροὶ κλεφταράκοι εἶναι τ' ἀγόρια ποὺ βγαίνουν στὴν ἐξοχή, μὰ καὶ οἱ νοικοκυραῖοι καὶ οἱ δραγάτες καὶ οἱ χωροφύλακες οἱ ἴδιοι κλείνουν τὰ μάτια σήμερα.

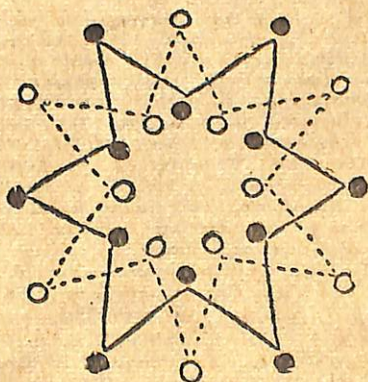
Ἐδῶ ὅμως στὴ Σίφνο, τὰ παιδιὰ δὲν γιορτάζουν μόνο βγαίνοντας στ' ἀμπέλια. Ἀπὸ βραδὺς τ' ἀγόρια ξεσυνερίζονται ποιὸ θ' ἀνάψη τὴ μεγαλύτερη καψάλα στὸ δῶμα, δηλαδὴ στὴν ταράτσα τοῦ σπιτιοῦ του. Ἡ Σίφνος βγάζει πολὺ σουσάμι καὶ τὰ δεμάτια τὸν σανὸ ποὺ μένουν δὲν τὰ πετοῦν, ἀλλὰ τὰ φυλᾶνε στὸν ἀχυρῶνα. Ἀπ' ἐκεῖ τὰ παίρνουν τ' ἀγόρια, τὶς «σησαμιές», τὸ βράδυ τῆς παραμονῆς τοῦ Σταυροῦ καὶ τ' ἀνάβουν στὶς ταράτσες τῶν σπιτιῶν τους. Ἐκεῖ κάνουν πρῶτα ἕνα σταυρὸ μὲ τὰ δυὸ πρῶτα δεμάτια καὶ τ' ἀνάβουν, κι' ὕστερα ρίχνουν καὶ τ' ἄλλα καὶ φουντώνουν. Ξεσυνερίζονται ποιὸς θὰ ἔχη τὴ μεγαλύτερη καψάλα. Δὲν τὶς πηδοῦνε ὅμως, ὅπως κάνουν γιὰ τὶς φωτιὲς τ' Ἄη Γιαννιοῦ. Μόνο χαίρονται νὰ τὶς βλέπουν νὰ λαμπαδιάζουν μέσα στὸν ξάστερο οὐρανὸ καὶ νὰ μοιάζουν ἀπὸ ψηλὰ σὰν ἄλλα τόσα λαμπερὰ ἀστεράκια.

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

Τά παιχνίδια πού παίζουν στά Ἑλληνόπουλα

ΠΕΤΑΕΙ Η ΜΠΑΛΑ

Τὸ παιγνίδι παίζεται σὲ γήπεδο ἢ σὲ αὐλή. Παίρνουν μέρος δυὸ ὁμάδες παιδιῶν ἀπὸ 12 σὲ κάθε μιά. Οἱ ὁμάδες κάνουν κύκλους. Ἕνα μεγαλύτερο καὶ ἕνα μικρότερο. Ὁ ἕνας ὁ μικρότερος σχηματίζεται μέσα στὸν ἄλλο τὸν μεγαλύτερο. Κάθε κύκλος ἔχει ἀπὸ 12 παῖκτες. Ἕξη τῆς μιᾶς καὶ ἕξη τῆς ἄλλης. Τὰ διαστήματα μεταξὺ τῶν παικτῶν τοῦ πρώτου κύκλου εἶναι 3 — 4 βήματα καὶ μεταξύ των τοῦ 2ου κύκλου 2 — 3. Ὁ ἕνας κύκλος ἀπέχει ἀπὸ τὸν ἄλλο 5 — 6 βήματα. Ἡ τοποθέτηση γίνεται κατὰ κάποιο τρόπο ὥστε ἀπέναντι στὸν παίκτη τῆς μιᾶς ὁμάδας στὸν ἐξωτερικὸ κύκλο νὰ βρίσκεται ὁ παίκτης τῆς ἀντίπαλης ὁμάδας τοῦ ἐσωτερικοῦ κύκλου. (Κύτταξε τὸ σχῆμα). Οἱ Μαῦροι ἀνήκουν στὴ πρώτη ὁμάδα καὶ οἱ ἄσπροι κύκλοι στὴν δεύτερη. Τότε οἱ ἀρχηγοὶ κάθε ὁμάδας ποὺ κρατοῦν ἀπὸ μιὰ μπάλα ὁ καθένας των πετάει στὸν παίκτη τῆς ὁμάδας του ποὺ βρίσκεται στὴ διαγώνιο στὸν ἄλλο

κύκλο. Καὶ ἡ μπάλα στὸ διαδοχικὸ της πέταγμα ἀπὸ παίκτη σὲ παίκτη, διαγράφει ἕνα πεντάκτινο ἀστέρα, ὅπως βλέπετε στὸ σχῆμα. Μαύρη συνεχὴς γραμμὴ τῆς μιᾶς ὁμάδας, διακεκομμένη γραμμὴ τῆς ἄλλης. Κερδίζει ἡ ὁμάδα ποὺ ἡ μπάλα της θὰ κάμη πιὸ γρήγορα καὶ περισσότερους γύρους χωρὶς νὰ πέση χάμω!

ΔΙΑΓΡΑΦΗ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Τὸ παιγνίδι αὐτὸ παίζεται σὲ ἕνα δωμάτιο. Εἶναι πολὺ ἐνδιαφέρον καὶ χρησιμότατο γιὰ τὴν ἄσκηση τῆς προσοχῆς. Παίρνουμε τὶς ἴδιες ἐφημερίδες ἢ περιοδικά. Ἂς ποῦμε πὼς παίζουμε 10 παιδιά. Παίρνουμε 10 «Παιδοπόλεις» τοῦ ἴδιου ἀριθμοῦ. Ἂς ποῦμε τοῦ 18. Διαλέγουμε ἕνα κείμενο: Τὸ ἴδιο γιὰ ὅλους. Ἂς ποῦμε μιὰ στήλη ἀπὸ τὸ «Νησὶ τοῦ Μυστηρίου». Δίνουμε κι' ἕνα μολύβι στοὺς παῖκτες καὶ τοὺς καλοῦμε σὲ 5 λεπτὰ τῆς ὥρας ἀκριβῶς νὰ διαγράψουν ἕνα γράμμα ποὺ καθορίζει ἐκεῖνος ποὺ διευθύνει τὸ παιγνίδι. Ἂς ποῦμε τὸ Ἔψιλον. Μὲ τὸ «ἀρχίστε» ἀρχίζουν αὐτοὶ γρήγορα γρήγορα νὰ διαγράφουν. Μετὰ τὰ 5 λεπτὰ σταματοῦν ὅλοι καὶ παραδίδουν τὰ περιοδικά. Γίνεται κατόπιν ἔλεγχος. Κάθε παιδὶ ποὺ ἔλαβε μέρος στὸ παιγνίδι βαθμολογεῖται μὲ τὴν ἀκόλουθη τάξη: Γιὰ κάθε Ἔψιλον ποὺ διέγραψε παίρνει ἕνα βαθμό· γιὰ κάθε ἔψιλον ποὺ δὲν διέγραψε χάνει 5 βαθμοὺς καὶ γιὰ κάθε γράμμα ποὺ διέγραψε κατὰ λάθος χάνει 10 βαθμούς. Ἐκεῖνος, λοιπόν, ποὺ θὰ πάρη τοὺς περισσοτέρους βαθμοὺς εἶναι καὶ ὁ νικητής. Τὸν ἔλεγχο τὸν κάνει ὁ διαιτητής, βοηθούμενος ἀπὸ τὰ ἄλλα παιδιά. Τὸ παιγνίδι αὐτὸ πρέπει νὰ τὸ προσέξετε ἰδιαίτερα. Πρέπει νὰ σᾶς ποῦμε πὼς τελευταῖα στὸ Διαγωνισμὸ τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων γιὰ τὴν πρόσληψη ὑπαλλήλων ἕνα ἀκριβῶς τέτοιο θέμα ἔδωσαν στοὺς ὑποψηφίους. Καὶ λίγοι τὰ κατόφεραν περίφημα.

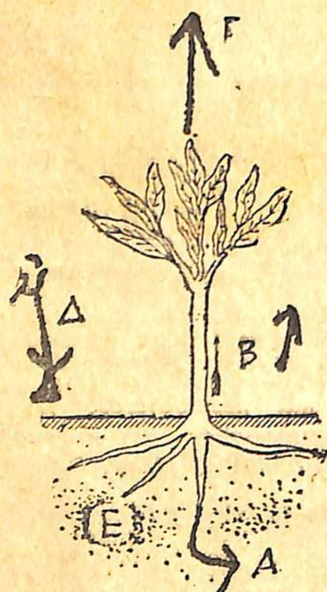

ΤΑ ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ Η ΧΡΥΣΗ ΤΟΥΣ

Τώρα που τελειώσαμε τὸν κύκλο ἀπὸ τὶς διάφορες γεωργικὲς ἐργασίες καὶ τὰ ἐργαλεῖα, εἶναι καιρὸς νὰ μιλήσουμε γιὰ τὰ λιπάσματα.

Καὶ πρῶτα-πρῶτα τί εἶναι τὸ λίπασμα; Εἶναι ἕνα μέρος ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα, τῆς τροφῆς τοῦ φυτοῦ...

Γιατὶ τὸ φυτὸ γιὰ νὰ φυτρώση καὶ νὰ μεγαλώση, ἔχει ἀνάγκη νὰ φάη. Δὲν ἔχει βέβαια στόμα, οὔτε στομάχι ὅπως ἔχη ὁ ἄνθρωπος καὶ τὰ ζῶα. Ἔχει ὅμως ἄλλα ὄργανα ποὺ τὸ βοηθοῦν νὰ παίρνη ἀπὸ τὸν ἀέρα καὶ τὸ χῶμα τὶς

ΠΩΣ ΤΟ ΦΥΤΟ ΑΠΟΡΡΟΦΑ ΤΗΝ ΤΡΟΦΗ ΤΟΥ
Α) Οἱ ρίζες ἀπορροφοῦν τὶς λυωμένες οὐσίες ἀπὸ τὸ χῶμα. Β) Οἱ χυμοὶ ἀνεβαίνουν στὰ φύλλα. Γ) Τὸ νερὸ ἐξατμίζεται ἀπὸ τὰ φύλλα. Δ) Τὸ νερὸ τῆς βροχῆς πέφτει στὸ χῶμα καὶ λυώνει τὶς οὐσίες. Ε) Στὸ χῶμα βρίσκονται τὸ ἄζωτο, τὸ φωσφ. ὀξύ, τὸ κάλι καὶ τὸ ἀσβέστιο.

διάφορες τροφὲς ποὺ χρειάζεται καὶ νὰ τὶς κάνη φύλλα, λουλούδια, καρπό, ὅπως ἐσὺ τρῶς κρέας, αὐγά, χόρτα, καὶ μεγαλώνεις... Ἀλήθεια, ποιὲς θρεπτικὲς οὐσίες, ποιὲς τροφὲς ἔχει ἀνάγκη τὸ φυτό;

Πρῶτα-Πρῶτα, ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ ὀξυγόνο κι' ἀνθρακικὸν ὀξύ. Αὐτὰ εἶναι ἀέρια, καὶ τὰ παίρνει ἀπὸ τὸν ἀέρα μὲ τὰ φύλλα του.

Ἔπειτα, ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ νερό. Ἀπὸ ἄφθονο νερό. Αὐτό, τὸ τραβάει ἀπὸ τὸ χῶμα μὲ τὶς ρίζες του ποὺ εἶναι σὰν τὴν προβοσκίδα τοῦ ἐλέφαντα· χώνονται βαθειὰ στὸ χῶμα, καὶ ρουφᾶνε. Ἔτσι τρέφεται τὸ φυτό.

Μέσα στὸ νερό, εἶναι διαλυμένες διάφορες οὐσίες, ποὺ τὶς ἔχει ἀνάγκη τὸ φυτὸ γιὰ νὰ μεγαλώση. Οἱ περισσότερες ἀπ' αὐτὲς τίς, (θειάφι, σίδερο, πυρίτης, χλώριο, κ. ἄ.) βρίσκονται σὲ ἀφθονία μέσα στὸ χῶμα, καὶ δὲν ἔχουμε ἀνάγκη νὰ γνοιαστοῦμε γι' αὐτές. Τέσσαρες ὅμως οὐσίες τροφές, (σὰ νὰ λέμε τ' αὐγά, τὸ γάλα, τὸ κρέας, τὰ χόρτα,) ποὺ εἶναι πάρα πολὺ σπουδαῖες γιὰ τὸ φυτὸ κι' ἀπαραίτητες γιὰ νὰ μεγαλώση, δὲν βρίσκονται μέσα στὸ χῶμα σὲ μεγάλη ἀφθονία. Εἶναι καὶ φορὲς ποὺ λείπουν κι' ὁλότελα. Ὅταν δὲν εἶναι ἀρκετές, ὁ ἀγρότης, πρέπει νὰ ρίξη στὸ χῶμα ὅσες λείπουν, γιὰ νὰ λυώσουν μὲ τὸ νερὸ τῆς βροχῆς, καὶ νὰ τὶς βροῦνε οἱ ρίζες νὰ τὶς ρουφήξουν, ἀπαράλλακτα ὅπως θηλάζει τὸ μικρὸ παιδὶ τὸ γάλα τῆς μάνας του. Οἱ τροφὲς λοιπὸν ποὺ ὁ ἀγρότης ρίχνει στὸ χωράφι του γιὰ νὰ συμπληρώση τὴ θρέψη τῶν φυτῶν, λέγονται λιπάσματα.

Οἱ θρεπτικὲς οὐσίες ποὺ εἶναι ἀπαραίτητες γιὰ τὸ φυτό, κι' ὡστόσο εἶναι σπάνιες, εἶναι καθὼς εἴπαμε κυρίως τέσσαρες. Καὶ πρέπει νὰ τὶς θυμώμαστε... Εἶναι τὸ ἄζωτο, τὸ φωσφορικὸ ὀξύ, τὸ κάλι καὶ τὸ ἀσβέστιο.

Στὸ ἐρχόμενο, θὰ μιλήσουμε γιὰ τὴν κάθε μιὰ ἀπ' αὐτὲς τὶς οὐσίες ἀναλυτικά, γιὰ νὰ καταλάβουμε καλὰ τὴν ἀξία τους. Ὁ μορφωμένος ἀγρότης, πρέπει νὰ ξέρη τὸ «γιατί» τοῦ κάθε πράγματος, γιὰ νὰ μὴ πηγαίνη στὰ τυφλά!

ΤΟ ΑΜΠΕΛΙ

ΜΕΡΙΚΑ ΑΚΟΜΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΤΑΦΙΔΑ

Πρέπει νὰ ποῦμε ἀκόμη λίγα λόγια γιὰ τ' ἁλώνια ὅπου ἁπλώνεται ἡ σταφίδα νὰ στεγνώση.

Τὸ καλὸ ἁλώνι, συντελεῖ πολὺ στὸ νὰ ξεραθῆ ἡ σταφίδα ὅπως πρέπει.

Ὁ ἀμπελουργὸς θὰ διαλέξη μὲ προσοχὴ τὴν θέση τοῦ ἁλωνιοῦ: πρέπει νὰ βρίσκεται πολὺ κοντὰ στ' ἀμπέλι, γιὰ νὰ μεταφέρεται γρήγορα ἡ σταφίδα.

Χρειάζεται ἁλῶνι σαράντα τετραγωνικῶν μέτρων γιὰ κάθε στρέμμα ἀμπελιοῦ.

Τὸ σχῆμα του θὰ εἶναι μακρουλὸ τετράγωνο, καὶ ἡ κλίση του γιὰ νὰ φεύγουν τὰ βρόχινα νερὰ ἐλαφριά, γιὰ νὰ μὴ σχηματίζωνται ρεύματα.

Εἶναι ἀπαραίτητο τὸ ἔδαφος τοῦ ἁλωνιοῦ νὰ εἶναι πορῶδες, νὰ ρουφάη δηλαδὴ τὴν ὑγρασία, σὰν τὸ σφουγγάρι.

Τὸ καλὸ ἁλῶνι πρέπει νὰ σκαφτῆ ὡς σαράντα πόντους βάθος, κι' ἀφοῦ πετάξωμε τὸ σκαμμένο χῶμα, τὸ στρώνομε μὲ μεγάλες πέτρες πάνω στὶς ὁποῖες ρίχνομε σπασμένο λιθάρι καὶ χαλίκια. Κατόπιν στρώνομε τὸ ἁλῶνι μὲ χοντρὴ ποταμήσια ἄμμο ποὺ εἶναι τὸ καλλίτερο πρᾶμα γιὰ τὸ στρώσιμο τοῦ ἁλωνιοῦ. Ὅταν τὴν πατήσουμε καλά, γίνεται ἕνα μὲ τὰ λιθάρια καὶ τὰ χαλίκια.

Γύρω ἀπὸ τὸ ἁλῶνι, σκάβουμε τ' αὐλάκια γιὰ νὰ φεύγουν τὰ νερά, ποὺ αὐτά, πρέπει νὰ ἔχουν μεγάλη κλίση, γιὰ νὰ μὴ βρίσκουν ἐμπόδιο.

Τ' ἁλώνια ποὺ εἶναι σκεπασμένα μὲ τοῦβλα ἢ μὲ πλάκες, δὲν μποροῦν νὰ συγκριθοῦν μ' αὐτὰ ποὺ σκεπάζονται μὲ ἄμμο... Δὲν τραβοῦν τὴν ὑγρασία, ζεσταίνονται καὶ κρυώνουν εὔκολα καὶ κάνουν τὴν σταφίδα νὰ χαλάση... Τὸ τσιμέντο δὲν κάνει γι' αὐτὴν τὴν δουλειά: εἶναι πολὺ κρύο τὸ βράδυ, καὶ δὲν απορροφάει ὑγρασία. Ὅσο γιὰ τὴν ἄσφαλτο, δίνει στὴ σταφίδα μιὰ μυρουδιά.

Εἶναι περιττὸ νὰ ποῦμε πὼς πάνω στ' ἁλῶνι δὲν πρέπει ν' ἀφήσωμε νὰ βλαστήση καὶ τὸ παραμικρό, ἀλλὰ κι' ὅλο τὸ χρόνο.

Ὁ καλλίτερος τρόπος γιὰ νὰ γυαλίσουμε τ' ἁλῶνι μας, εἶναι νὰ χρησιμοποιήσωμε μίγμα ἀραιωμένου πυλοῦ στὸ νερὸ (γλύνα) καὶ ψιλοκομμένο ἄχυρο. Καταβρέχομε πρῶτα τ' ἁλῶνι μὲ νερό, καὶ κατόπιν μὲ μιὰ μικρὴ μαλακὴ σκούπα ἀλείφουμε τὸ ἁλῶνι μὲ τὸ μίγμα ποὺ εἴπαμε, καὶ ποὺ πρέπει νὰ εἶναι πολὺ νερουλό. Καλὸ εἶναι ν' ἀνακατέψουμε στὸ μίγμα καὶ καπνιά, γιὰ νὰ γίνη τὸ ἁλῶνι μαῦρο καὶ νὰ τραβάη καλλίτερα τὶς ἀχτῖνες τοῦ ἥλιου.

Πολλοὶ χρησιμοποιοῦν χοντρὸ χαρτὶ στ' ἁλώνια, (στρατσόχαρτο). Τὸ χαρτὶ κρατάει καθαρὴ τὴ σταφίδα, ἐπειδὴ ὅμως δὲν εἶναι ἀπορροφητικό, ἡ σταφίδα δὲν «ψήνεται» ὅπως πάνω στὴν ἄμμο, δὲν παίρνει χρυσοκόκκινο χρῶμα κι' οὔτε ἔχει τὴν ἐλαστικότητα ποὺ τὶς δίνει ἡ κατευθεῖαν ἐπαφὴ μὲ τὸ χῶμα!

Στὸ ἐρχόμενο θὰ μιλήσουμε γιὰ τὴν προφύλαξή της ἀπὸ τὴ νυχτερινὴ δροσιὰ κι' ἀπὸ τὴν βροχή.

Ο ΤΡΥΓΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΚΡΑΣΙ

Ὁ τρύγος τῶν σταφυλιῶν ποὺ πρόκειται νὰ πατηθοῦν καὶ νὰ γίνουν κρασὶ ἄρχισε ἀπὸ τὸν Δεκαπενταύγουστο στὰ ζεστὰ μέρη. Σ' ἄλλα μέρη, στὰ περισσότερα, γίνεται στὶς 20 ἕως 25 Σεπτεμβρίου καὶ στὰ πιὸ κρύα, φτάνει νὰ τελειώση στὶς 10 Ὀκτωβρίου.

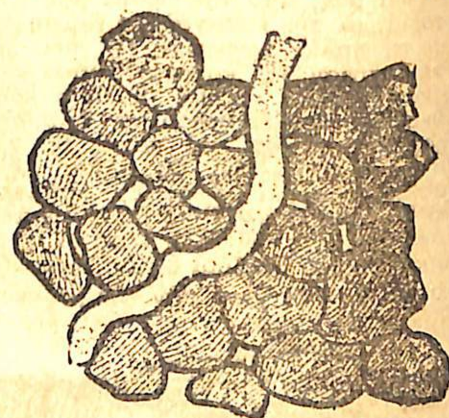
Πρὶν ἀρχίση ὁ τρύγος, πρέπει νὰ ἑτοιμαστοῦν οἱ ἀποθῆκες ποὺ θὰ φυλαχτῆ τὸ κρασὶ καὶ νὰ πλυθοῦν καλὰ τὰ βαρέλια.

Ἡ ἀποθήκη πρέπει νὰ εἶναι ἀσβεστωμένη, καθαρή, καὶ ν' ἀερίζεται καλά. Πρέπει νὰ εἶναι στρωμένη μὲ πλάκες ἢ μὲ τσιμέντο.

Πρέπει νὰ μπορῆ νὰ πλένεται εὔκολα. Τὰ χυμένα κρασιὰ ὅταν ξυνίσουν, βλάφτουν καὶ τ' ἄλλα, αὐτὰ ποὺ εἶναι στὰ βαρέλια. Ἂν δὲν ἔχη κάτω τσιμέντο ἢ πλάκες, πρέπει νὰ ραντίζεται κάπου-κάπου μὲ ἄσβυστο ἀσβέστη.

Ἂν τὰ βαρέλια σου εἶναι καινούργια, ρίξε μέσα θαλασσινὸ νερὸ ἢ νερὸ ὅπου σὲ κάθε ἑκατὸ ὀκάδες ἔρριξες μισὴ ὀκᾶ ἁλάτι, κι' ἀφησέ το 24 ὧρες, πρὶν τὸ ξεπλύνεις καλά.

Ἂν τὰ βαρέλια εἶναι παλιά, ἀφοῦ τὰ ξεφουντώσομε, βγάζουμε τὴ λάσπη, ξύνουμε καλὰ τὶς δούγιες μία - μία ὡς καὶ τὰ φούντια, τὰ ξεπλένουμε μὲ ἄφθονο νερὸ καὶ τ' ἀφίνουμε κάμποσες μέρες στὸν ἥλιο. Κατόπιν τὰ φουντώνουμε, τὰ πλένουμε μὲ ζεστὸ νερὸ κι' ὕστερα μὲ κρύο, τὰ

Ἡ ριζίτσα, (μεγαλωμένη) βυθίζεται βαθειὰ στὸ χῶμα σὰν προβοσκίδα.

στραγγίζουμε καλά, καῖμε λίγο θειάφι, τὰ ταπώνουμε καὶ τὰ βάζουμε στὴν ἀποθήκη.

Ἂν τὸ βαρέλι εἶναι ἀπὸ χαλασμένο ἢ ξυνισμένο κρασί, πρέπει νὰ προσέξουμε. Γιὰ τὴν ἄσκημη μυρουδιὰ καὶ τὴν κακὴ γεύση ποὺ ἔχουν, δυστυχῶς, πολλὰ κρασιά, φταίει τὸ βρώμικο βαρέλι. Λοιπὸν στὸ βαρέλι αὐτὸ ἀφοῦ κάνουμε ὅλα τ' ἄλλο (ξεφούντωμα, ξύσιμο κλπ.) τ' ἀφίνουμε ὄρθιο στὸν ἥλιο 15 μέρες. Ὕστερα τὸ φουντώνουμε καὶ ρίχνουμε μέσα ἄσβυστο ἀσβέστη, μισὴ ὀκᾶ γιὰ βαρέλι ἑκατὸ ὀκάδες. Ρίχνουμε λίγο νερό, τὸ ταπώνουμε, τὸ γυρίζουμε ἀπ' ὅλες τὶς μεριές, ἀφίνουμε τὸν ἀσβέστη 5—6 ὧρες, κατόπιν χύνουμε τὸν ἀσβέστη καὶ ξεπλένουμε τὸ βαρέλι μὲ ἄφθονο νερὸ πολλὲς φορές, τὸ στραγγίζουμε καλὰ καὶ καῖμε μέσα λίγο θειάφι.

Δυστυχῶς οἱ ἀμπελουργοὶ δὲν δίνουν τὴ σημασία ποὺ χρειάζεται στὸ πλύσιμο τῶν βαρελιῶν καὶ τὸ κρασὶ κι' ἂν δὲν χαλάση, πάντως παίρνει μυρουδιά.

Στὸ ἐρχόμενο θὰ μιλήσουμε γιὰ τὸ πάτημα τῶν σταφυλιῶν καὶ τὸ μοῦστο.

ΔΟΥΛΕΙΕΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

Τώρα ποὺ εἶναι ἀκόμη ἡ ἐποχὴ τοῦ τρύγου, τὸ ἅπλωμα τῆς σταφίδας καὶ τὸ πάτημα τῶν σταφυλιῶν γιὰ νὰ γίνη τὸ κρασί, μᾶς τρώνε τὸν περισσότερο χῶρο καὶ δὲν μᾶς περισσεύει γιὰ νὰ μιλήσουμε γιὰ τὸν λαχανόκηπο, τὰ ὀπωροφόρα, τὴν ἐλιά... Θὰ ξαναβρῆ ὅμως, μὲ τὴν ὥρα, ἡ σειρά τους!

Γιὰ τὴν ὥρα, ἂς ποῦμε ὅτι τώρα ἑτοιμάζουμε τὸν σπόρο γιὰ τὸ στάρι. Στὰ ποτιστικὰ χωράφια σπέρνουμε κριθάρι, βρίζα καὶ λούπινα. Στὸ λαχανόκηπο σπέρνουμε καρόττα, σπανάκι, κάρδαμο, μαϊντανό, γογγύλια καὶ ζαφορά. Μεταφυτεύουμε τὰ πράσσα καὶ τὰ σέλινα...

Εἶναι ἡ ἐποχὴ τοῦ μπολιάσματος τῶν

ἡ Σελίδα τῶν Μικρῶν

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ ΜΕ ΤΗ ΓΙΑΓΙΑ

Στὸν τρύγο τοῦ χωριοῦ

'Αγαπητά μου παιδιά,

Καμμιὰ ἄλλη μέρα δὲν χαίρεται κανεὶς τόσο, ἐδῶ στὸ χωριό, ὅσο τὴν ἡμέρα τοῦ τρυγητοῦ, ποὺ εἶναι πραγματικὴ γιορτὴ γιὰ μικροὺς καὶ μεγάλους. 'Ελᾶτε νὰ σᾶς πάρω μαζί μου σήμερα νὰ χαρῆτε καὶ σεῖς τὸν τρύγο. Μὴν ξεχάσετε ὅμως νὰ πάρετε ἀπὸ ἕνα καλαθάκι κι' ἕνα σουγιὰ κοφτερό. Βάλτε κι' ἕνα τσεμπεράκι χωριάτικο στὸ κεφάλι νὰ μὴ σᾶς ζαλίση ἡ ζέστη. 'Ωραῖα. Καὶ τώρα δρόμο, γιατὶ σὰν ψηλώση ὁ ἥλιος, δύσκολα βγαίνει ἡ δουλειά.

Πώ, πώ, πώ! Τί κόσμος μαζεύτηκε σήμερα στὸν κάμπο. 'Ο δρόμος ποὺ τὸν χωρίζει στὴ μέση εἶναι γεμᾶτος. Γυναῖκες, ἄντρες καὶ παιδιά, μὲ τὰ παρδαλά τους φορέματα, εἶναι σὰν λουλούδια μέσα στὰ πράσινα φύλλα. Γαϊδουράκια φορτωμένα ἄδειες κόφες καὶ κοφίνια καὶ καλαθοῦνες. Πολύβουη πολιτεία ἔγινε σήμερα ἡ μικρὴ καταπράσινη κοιλάδα. Πλημμύρισαν ἀπὸ γέλια καὶ χαρὲς τ' ἀμπέλια.

'Εμπρὸς κάθε παιδάκι μὲ τὸ καλαθάκι στὸ χέρι, ἂς πιάση ἕνα πολύκαρπο κλῆμα.

Μπᾶ, μπᾶ, μπᾶ, δὲν πρόλαβα νὰ τὸ πῶ. Πότε γέμισαν τὰ καλάθια. Πότε ἄρχισε ἡ Μαρουλιὼ τὸ τραγούδι καθὼς τὰ κουβαλᾶ καὶ τ' ἀδειάζει στὶς κόφες.

Φράουλα, ροζακί, μοσχάτο
κοφινάκι μου γιομάτο,
φίλντισί μου καὶ ρουμπίνι
τὸ γλυκὸ κρασὶ θὰ γίνη.

Τζί, τζί, τζί! τῆς κρατᾶ ἀπὸ τὴ μουριὰ τὸ ἴσο κι' ὁ ἀκούραστος τζίτζικας. Μὰ τοῦ κάκου ζητᾶ νὰ τῆς παραβγῆ στὸ τραγούδι. 'Η Μαρουλιὼ θὰ κουράση καὶ τὸν ἀσώπαστο αὐτὸ τραγουδιστὴ τοῦ καλοκαιριοῦ, πρὶν νὰ σταματήση. Μπράβο κέφι. Δέκα χρονῶν εἶναι ἡ Μαρουλιὼ κι' ἔχει γεμίσει κιόλας δυὸ κόφες ξέχειλες. 'Ο Τέλης—δὲν εἶναι τεμπέλης πιά, στὸ χωριὸ δὲν ὑπάρχουν τεμπέληδες—ὁ Τέλης, λοιπόν, τρέχει μὲ τὸ Σπῦρο καὶ φορτώνουν τὶς ξέχειλες κόφες στὸ γαϊδουράκι. Θὰ τὶς πᾶνε στὸ σπίτι νὰ τὶς ἀδειάσουν στὸ πατητήρι καὶ θὰ γυρίσουν πάλι στ' ἀμπέλι νὰ πάρουν τὶς ἄλλες ποὺ ἐμεῖς ξεχειλίζουμε ὡστόσο. Δὲν τέλειωσε ἀκόμα ἡ μέρα καὶ τελειώσαμε. Μὰ βέβαια, τέτοια συντροφιὰ ποὺ τοὺς ἔφερα σήμερα. Τέτοιους προκομένους τρυγητάδες! 'Ελᾶτε. Στεφανώσετε τώρα μὲ κληματόφυλλα τὰ μαλλιά σας καὶ πᾶμε νὰ σύρουμε τὸ χορὸ τοῦ τρύγου. Πιαστῆτε ἀπ' τὸ μαντήλι τῆς Μόσχως κι' ἀρχίσετε τὸ τραγούδι.

Καὶ τοῦ χρόνου μὲ καλὸ νὰ ξανατρυγήσουμε πάλι μαζί.

Η ΓΙΑΓΙΑ ΚΑΝΤΙΑΝΗ

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΜΑΣ

Τό χωριό τῆς ΡΗΝΟΥΛΑΣ

Χαρὰ καὶ εὐτυχία βασίλευε στὸ χωριὸ τῆς μικρῆς Ρηνούλας. Τὰ δέντρα ἦσαν καταπράσινα καὶ γεμᾶτα φροῦτα, τὰ λειβάδια γόνιμα κι' οἱ χωριᾶτες γεμᾶτοι ζωή. Κι' ἡ Ρηνούλα, μ' ὅλο ποὺ ἦταν πολὺ μικρή, ἔνοιωθε πόσο ὡραῖα ἦταν ὅλα στὸ χωριό της. Καὶ τ' ἀγαποῦσε πολὺ αὐτὸ τὸ χωριό. 'Αγαποῦσε νὰ βρέχη στὸ γάργαρο ρυάκι του καὶ νὰ τσαλαβουτᾶ σ' αὐτὸ τὰ μικρά της ποδαράκια. Τῆς ἄρεσε νὰ κάθεται κοντὰ στὸν νερόμυλο καὶ ν' ἀκούη τὸ μουρμουρητό του. Νὰ ταΐζη τὶς κοτοῦλες της καὶ νὰ χώνεται στὴν θερμὴ ἀγκαλιὰ τῆς μανούλας. Μὰ δὲν ἦταν μόνον ἡ μανούλα ποὺ τὴν ἀγαποῦσε. Ἦταν κι' ὁ πατέρας μὲ τὰ γερά του χέρια καὶ τὰ μουστάκια του. Κι' ἦταν καὶ τὰ μεγάλα ἀδέρφια, ποὺ κάθε μέρα τῆς κουβαλοῦσαν καὶ κάτι καινούργιο. Ἦταν ἀκόμη ὁ Μπόμπης, ὁ σκύλος μὲ τὰ ὑγρὰ μάτια κι' ἡ καλή της κατσικούλα, ἡ Κανέλλα.

Κι' οἱ μέρες περνοῦσαν ἤρεμα στὸ χωριὸ τῆς μικρῆς Ρηνούλας κι' οἱ ἄνθρωποι ἦταν γεμᾶτοι καλωσύνη. Κι' ἡ χαρὰ βασίλευε στὰ σπίτια ὅλων τῶν χωρικῶν.....

Μὰ αὐτὴ ἡ χαρὰ δὲν βάσταξε γιὰ πάντα.......

Μιὰ μαύρη νύχτα ξύπνησε ἡ Ρηνούλα ἀπὸ ἄγριες φωνές. Ἅπλωσε τὸ μικρό της χεράκι γιὰ νἄβρη δίπλα τὴν μανούλα της, μὰ ἡ μανούλα δὲν ἦταν ἐκεῖ. Μέσ' στὸ σκοτάδι εἶδε κάτι σκιὲς νὰ κινοῦνται. 'Η Ρηνούλα κράτησε φοβισμένη τὴν ἀνάσα της.

— Λύκοι, σκέφθηκε. Οἱ λύκοι ποὔφαγαν τὴν κοκκινοσκουφίτσα.....

Ἕνα ἄγριο μουγκρητὸ κι' ἔπειτα ἡ φωνὴ τῆς μάνας:

— Ἄντρα μου σὲ σκότωσαν.

Ἕνα τζάμι ἔσπασε καὶ κάποιος πήδηξε στὸν δρόμο.

— Φύγετε ἀπ' τοὺς λύκους, παιδιά μου, φώναζε ἡ μάνα.

Μὰ κάποιος ὥρμησε ἐπάνω της. Μιὰ ντουφεκιὰ κι' ἡ μάνα λούφαξε. Τὰ ποδοβολητὰ κι' οἱ ντουφεκιές ἀκούγονταν ἀπ' τὸ δρόμο. Μὰ στὸ σπίτι οὔτε μιλιά. Κι' ἡ μικρὴ Ρηνούλα, μ' ὀρθάνοιχτα τὰ μάτια, χωμένη στὸ κρεββάτι.....

Ξημέρωσε. Τὸ γλυκὸ φῶς ἔδωσε κουράγιο στὴν Ρηνούλα. Κατέβηκε ἀπ' τὸ κρεββάτι καὶ προχώρησε. Κοντὰ στὴν πόρτα. Χάμω στὸ πάτωμα κοιμόταν ἡ μανούλα. 'Η Ρηνούλα ἄνοιξε καὶ βγῆκε σιγὰ μὴν τὴν ξυπνήση. Μὰ τί ἦταν αὐτὸ ποὔβλεπε; Βρισκόταν ἀληθινὰ στὸ χωριό της ἢ μήπως ὀνειρευόταν;

Ὅλα γύρω εἶχαν γίνει στάχτη. Καὶ τὰ σπίτια καὶ τὰ δέντρα κι' οὔτε ψυχὴ ἀνθρώπινη δὲν ὑπῆρχε πουθενά. Τρομαγμένη ἡ Ρηνούλα ἔτρεξε νὰ ξυπνήση τὴν μανούλα της, μὰ ἡ μανούλα δὲν ξυπνοῦσε οὔτε μὲ τὶς φωνές, οὔτε μὲ τὰ παρακάλια τῆς Ρηνούλας. Κι' ἀποκαμωμένη ἡ μικρούλα ἔγυρε δίπλα στὴν μανούλα, ἀφοῦ τὴν σκέπασε μὲ μιὰ βελέντζα γιατὶ εἶχε παγώσει ἀπ' τὸ κρῦο καὶ κοιμήθηκε....

Σιγανὲς ὁμιλίες τὴν ξύπνησαν. 'Η Ρηνούλα φοβήθηκε ν' ἀνοίξη τὰ μάτια μὴν ἦταν πάλι οἱ λύκοι. Ἔκανε ἀκόμη πὼς κοιμόταν.

— Τὰ ρήμαξαν ὅλα οἱ κατσαπλιάδες, ἔλεγε κάποιος. Κι' ὅσοι σώθηκαν, φαίνεται πὼς ἄφησαν τὸ χωριό. Ἂς πάρουμε τοῦτο τὸ παιδάκι, ποὺ γλύτωσε, μαζί μας.

Κάποιος ἔσκυψε καὶ τὴν σήκωσε κι' ἡ Ρηνούλα νόμισε πὼς βρέθηκε στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ πατέρα. Μισάνοιξε τὰ μάτια κι' ἀντίκρυσε δυὸ — τρεῖς στρατιῶτες. Κι' ἥσυχη πιὰ ἀποκοιμήθηκε μέσ' στὴν ἀγκαλιὰ ποὺ τὴν κρατοῦσε.

Μακρυὰ ἀπ' τὸ χωριό της ἡ Ρηνούλα βρῆκε ἄλλες μανοῦλες ποὺ τὴν φρόντισαν καὶ τῆς ἔμαθαν χίλια δυὸ πράγματα. Καὶ τώρα μὲ φόβο, ὁλόκληρο κοριτσάκι πιά, βλέπει νὰ τὴν ξαναφέρνουν πίσω στὸ χωριό της. Πῶς θ' ἀντικρύση καὶ πάλι τὸ ρημαγμένο της χωριό.

Μὰ ὄχι, δὲν μπορεῖ νᾶναι τὸ χωριουδάκι της αὐτό. Κι' ὅμως τῆς λένε πὼς αὐτὸ εἶναι. Τὰ σπιτάκια του κατάλευκα κι' ὁλοκαίνουργια λάμπουν μέσα στὸν ἥλιο. Νά, τὸ ρυάκι κι' ὁ νερόμυλος. Κι' αὐτὸ πρέπει νᾶναι τὸ δικό της σπιτικό. 'Η Ρηνούλα τρέχει. Δυὸ λεβέντες, ντυμένοι στὸ χακί, τὴν περιμένουν στὴν πόρτα. Εἶναι τὰ μεγάλα της ἀδέρφια, ποὺ πολεμοῦσαν ἔπειτα ἀπὸ ἐκείνη τὴν νυχτιά. 'Η Ρηνούλα χώνεται στὴν ἀγκαλιά τους κι' ἀγκαλιασμένοι κι' οἱ τρεῖς κλαῖνε ἐκείνους ποὺ ἔχασαν. Κι' ἔπειτα γονατίζουν κι' εὐχαριστοῦν τὸν Θεό, ποὺ τοὺς ἔσωσε κι' ἔδωσε νὰ ξαναγεννηθῆ ἡ πατρίδα τους.

Η ΑΝΕΜΗ

Οἱ ἐννέα μοῦσες

Οἱ ἐννέα Μοῦσες ἦταν: Κλειώ, Εὐτέρπη, Θάλεια, Μελπομένη, Τερψιχόρη, 'Ερατώ, Πολύμνια, Οὐρανία καὶ Καλλιόπη. 'Η Κλειὼ ἦταν ἡ Μοῦσα τῆς 'Ιστορίας, ἡ Εὐτέρπη τῆς λυρικῆς ποιήσεως, ἡ Θάλεια τῆς Κωμωδίας, ἡ Μελπομένη τῆς Τραγωδίας, ἡ Τερψιχόρη τοῦ χοροῦ, ἡ 'Ερατὼ τῆς 'Ερωτικῆς ποιήσεως, ἡ Πολύμνια τῆς θρησκευτικῆς ποιήσεως, ἡ Οὐρανία τῆς 'Αστρονομίας καὶ ἡ Καλλιόπη τῆς ἐπικῆς ποιήσεως.

δέντρων. Ποτίζουμε τ'ἄγρια δέντρα γιὰ νὰ φουσκώση ἡ φλούδα τους καὶ τὰ μπολιάζουμε μὲ μάτι. 'Ετοιμάζουμε τὸ χῶμα γιὰ τὰ σπορεῖα καὶ τὰ φυτώρια. Δίνουμε ἰδιαίτερη ποσοχὴ στὴν τροφὴ τῶν ζώων γιὰ νὰ εἶναι γερὰ ὅταν θ' ἀρχίση τὸ ὄργωμα. 'Εκτὸς ἀπὸ τὴ χλωρὴ τροφή, τοὺς δίνουμε τώρα καὶ ξερή.

ΤΟ ΚΟΤΕΤΣΙ

Οἱ κόττες τώρα ρίχνουν τὰ φτερά τους. Συνήθως ἐκεῖνες ποὺ ἀρχίζουν πρῶτες νὰ μαδοῦν, ἀρχίζουν νὰ γεννᾶν τελευταῖες.

Αὐτὸν τὸν καιρό, οἱ κόττες γεννοῦν ἐλάχιστα αὐγά. 'Αρχίζουν νὰ κάνουν αὐγὰ οἱ πουλάδες. Ξεχωρίζουμε ὅσες εἶναι καλὲς γεννοῦσες καὶ τὶς ἄλλες τὶς κλείνουμε χωριστὰ καὶ τοὺς ρίχνουμε πιὸ ἄφθονη τροφὴ γιὰ νὰ τὶς πουλήσουμε ἢ νὰ τὶς σφάξουμε.

Ξεχωρίζουμε ὅσες κόττες εἶναι πάνω ἀπὸ τριῶν χρόνων καὶ τὶς στέλνουμε στὸ παζάρι ἢ τὶς τρῶμε, ἐκτὸς ἂν εἶναι ὄρνιθες ἐξαιρετικές, κι' ἐξακολουθοῦν νὰ κάνουν πολλὰ αὐγά.

Αὐτὸ τὸ μῆνα, τὰ πουλερικὰ ὑποφέρουν ἀκόμη ἀπὸ τὴ ζέστη.

Τοὺς δίνουμε, λοιπόν, προληπτικὰ δύο γραμμάρια θεϊκὴ μαγνησία λυωμένη στὸ νερὸ γιὰ κάθε κόττα καὶ ἕνα γραμ. γιὰ κάθε πουλακίδα 4 μηνῶν. 'Ανακατεύομε τὸ φάρμακα σὲ χυλὸ ἀπὸ πίτουρα ἢ τίποτε ἄλλο.

'Ο μπάρμπα-Μῆτσος

Μιὰ ΑΝΑΠΑΥΤΙΚΗ ΠΟΛΥΘΡΟΝΑ

Ἡ κατασκευὴ ποὺ σᾶς δίνουμε σήμερα, χωρὶς νὰ εἶναι πιὸ δύσκολη ἀπ' τὶς προηγούμενες, χρειάζεται περισσότερη προσοχὴ γιατὶ εἶναι κάπως πιὸ πολύπλοκη. Ἐκτὸς αὐτοῦ προσθέτουμε κι' ἕνα καινούργιο στοιχεῖο: Τὸ πανί. (Καραβόπανο) Ἀλλὰ κι' αὐτὸ δὲν πρέπει νὰ σᾶς ξαφνιάση γιατὶ ἡ χρήση του ὅπως θὰ δῆτε εἶναι ἁπλή.

Λοιπὸν, ὅπως καὶ στὰ προηγούμενα μὲ τὴ βοήθεια ἑνὸς πριονιοῦ θὰ κόψετε ὅλα τὰ κομμάτια στὶς διαστάσεις τοῦ πίνακα καὶ ἀπὸ σανίδα πάχους τριῶν ἑκατοστῶν, ἐκτὸς τῶν κομματιῶν 9—10—11—12, ποὺ θὰ τὰ βγάλετε ἀπὸ καδρονάκι τετράγωνο 5Χ5 ἑκ.

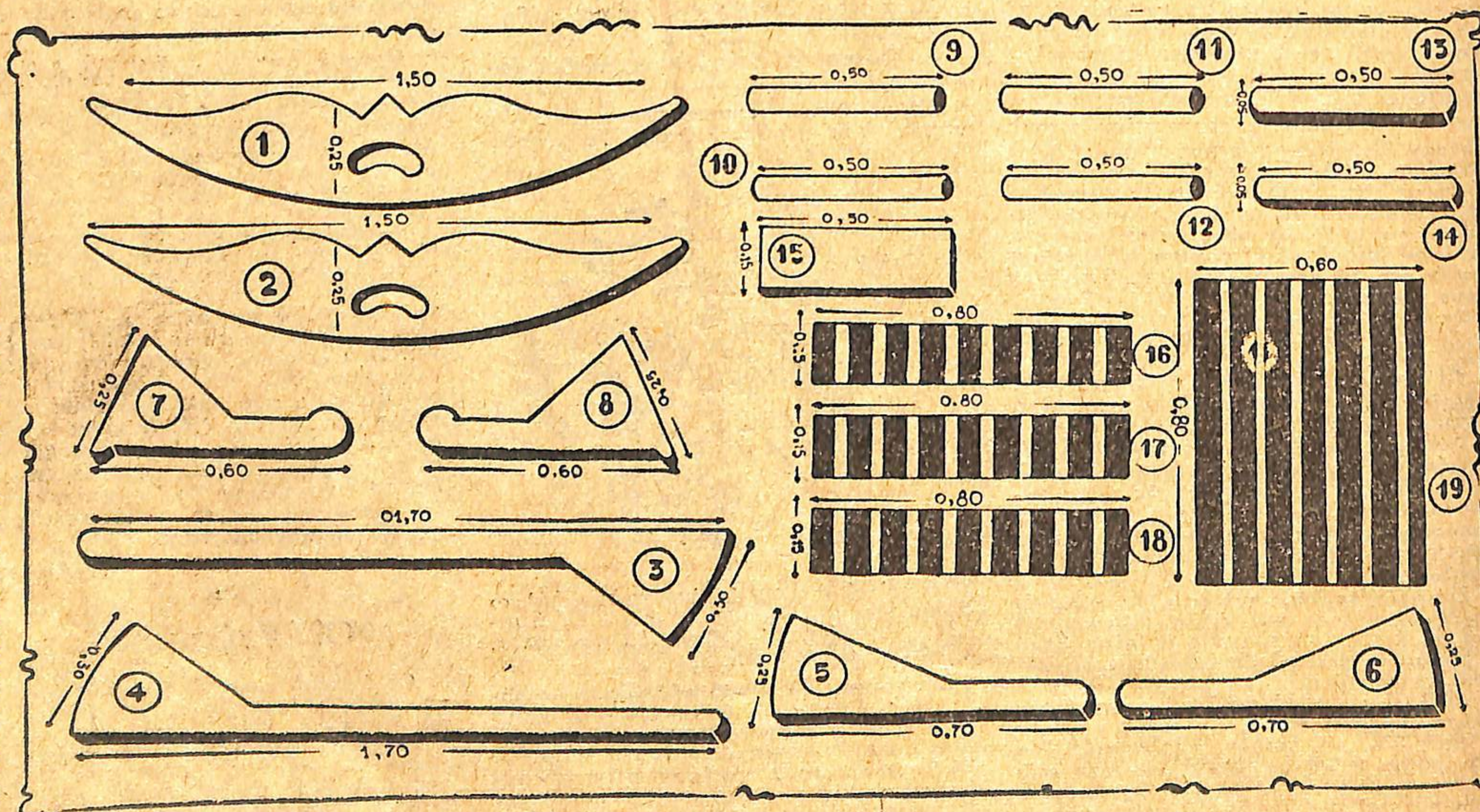
Ἡ συναρμολόγηση ὁλόκληρη θὰ γίνη μὲ βίδες μήκους 5 ἑκ. καὶ κατὰ τὴν ἑξῆς σειρά.

Τὰ κομμάτια 5 καὶ 3 θὰ βιδωθοῦν στὸ κομμάτι 1 καὶ στὴ θέση ποὺ ὁρίζει ἡ εἰκόνα μας.

Τὰ κομμάτια 6 καὶ 4 θὰ βιδωθοῦν στὸ 2.

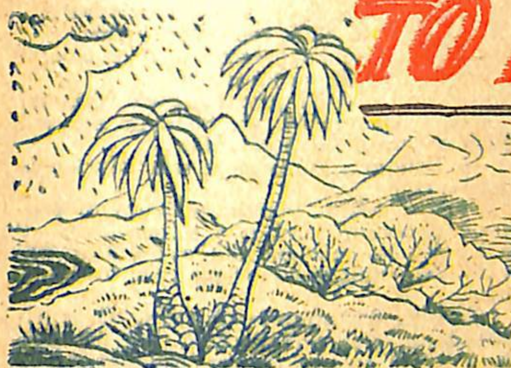
Τὸ 7 στὸ 3 καὶ τὸ 8 στὸ 4. Ἔτσι ἔχετε δύο μεγάλα ὅμοια μεταξύ τους σύνολα ποὺ δὲν μένει παρὰ νὰ συνδεθοῦν μὲ τὰ κομμάτια 9 καὶ 10 ἐπὶ τῶν 5 καὶ 6. Τὰ κομμάτια 11 καὶ 12 ἐπὶ τῶν 3 καὶ 4 καὶ τοῦ κομματιοῦ 15 ἐπὶ τῶν 1 καὶ 2.

Τὰ κομμάτια 13 καὶ 14 μπαίνουν τελευταῖα ἀφοῦ προηγουμένως γαζώσει καὶ περάσει τὸ 19 πάνινο κομμάτι τῆς κατασκευῆς. Τέλος περνᾶτε τὰ τρία τελευταῖα πάνινα κομμάτια (16—18) ποὺ χρησιμεύουν γιὰ ράχη τῆς πολυθρόνας. Καὶ τὰ ὁποῖα ἔχετε φροντήσει νὰ γαζώσετε μὲ τέτοιο ἄνοιγμα, ὥστε νὰ χωροῦν ἐφαρμοστὰ τὰ ξύλινα κομμάτια 3 καὶ 4. Λοιπὸν καλὴ δύναμη καὶ καλὸ... κούνημα.

ΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΩΔΕΣ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ

ΤΟ ΝΗΣΙ ΤΟΥ ΜΥΣΤΗΡΙΟΥ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

῞Οταν ἔβγαλε τὸν ἀρωματισμένο καπνὸ ἀπὸ τὸ στόμα του, ἀναστέναξε καὶ τὰ μάτια του γέμισαν δάκρυα: δὲ μποροῦσε νὰ πιστέψη στὴν εὐτυχία του!

Χάθηκε σ' ἕνα σύγνεφο γαλάζιου καπνοῦ, κι' ἀπὸ τὰ βάθη αὐτοῦ τοῦ σύγνεφου, τὸν ἄκουσαν ποὺ ἔλεγε:

— Καπνός! 'Αληθινὸς καπνός!

— Μάλιστα Πένκροφ! εἶπε χαμογελώντας ὁ μηχανικός. Καὶ μάλιστα καπνὸς πρώτης ποιότητας!

— ῎Αχ, Θεέ μου, σ' εὐχαριστῶ! ἔκανε ὁ Πένκροφ. Τώρα μπορῶ νὰ πῶ πὼς δὲν λείπει τίποτε ἀπ' αὐτὸ τὸ εὐλογημένο νησί.

Κι' ὁ Πένκροφ στρογγυλοκάθησε στὴν καρέκλα του, κι' ἐξακολούθησε νὰ καπνίζη μακάρια.

— Καὶ ποιὸς ἔκανε αὐτὴ τὴ θεία ἀνακάλυψη; ρώτησε τέλος. Χωρὶς ἄλλο ὁ ῞Ερμπερτ!

— ῎Οχι ἐγώ, Πένκροφ, εἶπε τὸ ἀγόρι. 'Ο κύριος Σπίλετ.

— Κύριε Σπίλετ! Καλέ μου φίλε! φώναξε ὁ ναυτικὸς καὶ σηκώθηκε κι' ἔσφιξε τὸν δημοσιογράφο στὴν καρδιά του μὲ τόση δύναμη, ποὺ κόντεψε νὰ τὸν σκάση.

— Οὔφ, Πένκροφ, εἶπε ὁ Σπίλετ, παίρνοντας μιὰ βαθειὰ ἀνάσα. Δεῖξε λίγο τὴν εὐγνωμοσύνη σου καὶ στὸν ῞Ερμπερτ ποὺ ἀναγνώρισε τὸ φυτό, στὸν κύριο Κύρο ποὺ ἔφτιασε τὸ χαρμάνι, καὶ στὸν Νὰβ τέλος ποὺ κράτησε τὸ μυστικὸ ἐνῷ τὸν ἔτρωγε ἡ γλῶσσα του νὰ τὸ πῆ!

— Φίλοι μου, φώναξε μὲ συγκίνηση ὁ ναυτικός, αὐτὸ δὲν θὰ τὸ ξεχάσω ποτέ! Σὲ ζωὴ καὶ σὲ θάνατο μπορεῖτε νὰ ὑπολογίζετε στὴν ἀφοσίωσή μου!

Ο ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΧΕΙΜΩΝΑΣ

'Ωστόσο μὲ τὸν 'Ιούνιο μπῆκε γιὰ καλὰ ὁ χειμώνας. Οἱ ἄποικοι ἄρχισαν νὰ συλλογίζωνται σοβαρὰ ὅτι ἔπρεπε νὰ φτιάξουν τὸ γρηγορώτερο ζεστὰ ροῦχα καὶ σκεπάσματα. Κούρεψαν λοιπὸν τὰ πρόβατα μουφλὸν στὴ στάνη, καὶ μὲ τὸ μαλλὶ ἑτοιμάστηκαν νὰ φτιάσουν ὕφασμα χοντρὸ καὶ ζεστό, σύμφωνα μὲ τὶς ὁδηγίες τοῦ ἀρχηγοῦ τους, τοῦ Κύρου Σμίθ.

'Ο μηχανικὸς διάλεξε τὸν πιὸ ἁπλὸ καὶ πρωτόγονο τρόπο γιὰ νὰ φτιάξη ὕφασμα: μὲ τὴν πίεση!

Πρῶτα πρῶτα, γιὰ νὰ φύγη ἀπὸ τὸ μαλλὶ τὸ λίπος του, τὸ ἄφηναν νὰ μουσκέψη γιὰ 24 ὧρες σὲ ζεματιστὸ νερό. ῎Επειτα τὸ ἔπλυναν σ' ἕνα διάλυμα ποτάσας καὶ τὸ ξεπέρασαν μὲ καθαρὸ νερό.

῞Υστερα ὁ Κύρος Σμίθ, ἔφτιασε ἕνα πρωτόγονο μηχάνημα ὅπου ἀνεβοκατέβαιναν σὰν ἔμβολα δυὸ τεράστια σιδερένια βαρίδια, ποὺ ἔπεφταν στὸ μαλλὶ μὲ μεγάλη δύναμη καὶ τὸ χτυποῦσαν.

Τὸ μηχάνημα αὐτό, τὸ ἔβαλε σὲ κίνηση μὲ τὸ ρεῦμα τοῦ ποταμοῦ τῆς Εὐχαριστείας, κι' ὕστερ' ἀπὸ λίγες μέρες, κατάφεραν νὰ ἔχουν μιὰ μαλακὴ μάζα ποὺ ὅταν τὴν ἔσφιξαν ἀνάμεσα σὲ δυὸ μυλόπετρες (αὐτὴ τὴν πρωτόγονη πρέσσα σκέφτηκε νὰ φτιάξη ὁ μηχανικός), ἔδωσε ἕνα ὕφασμα στέρεο καὶ μαλακὸ σὰν τὸ καστόρι ποὺ φτιάνουν τ' ἀντρικὰ καπέλλα. Αὐτὸ τὸ ὕφασμα, ὅταν τὸ ἄφησαν νὰ τὸ χτυπήση γιὰ κάμποσες μέρες ὁ καταρράχτης τῆς λίμνης Γκράντ, ἔγινε ἀκόμα πιὸ μαλακὸ καὶ χνουδωτό: ἡ τελευταία αὐτὴ κατεργασία λέγεται νεροτριβή.

Στὸ μεταξύ, ὁ ῞Ερμπερτ μὲ τὸν Νάβ, έψαξαν καὶ βρῆκαν διάφορα φυσικὰ χρώματα: πράσινο, γαλάζιο, τερακότα, κίτρινο, κι' ἀπὸ ὡρισμένα κοχύλια, ἅλικο κόκκινο. Μιὰ μεγάλη ποσότητα ἀπ' αὐτὸ τὸ ὕφασμα, τὸ ἔβαψαν μ' αὐτὲς τὶς βαφές, κι' ἔτσι ἔφτιασαν περίφημες χρωματιστὲς κουβέρτες, καθὼς καὶ πολύχρωμα χαλιά, μὲ τὰ ὁποῖα ἔστρωσαν ὅλο τὸ σπίτι.

Τὸ ὕφασμα ποὺ κράτησαν γιὰ τὰ κοστούμια τους, τὸ ἔβαψαν σκοῦρο γαλάζιο ἢ μαῦρο, καὶ μόνον ὁ Νὰβ ἐπέμεινε νὰ τὸν ἀφήσουν νὰ φτιάση ἕνα σακκάκι κόκκινο τῆς φωτιᾶς, ποὺ κατὰ τὴ γνώμη του, τοῦ πήγαινε θαυμάσια!

Κατὰ τὶς 20 'Ιουνίου, ἄρχισε ἡ πραγματικὴ κακοκαιρία, καὶ οἱ ἄποικοι κλείστηκαν στὸ Γρανίτινο παλάτι, καὶ ρίχτηκαν στὸ κόψιμο καὶ στὸ ράψιμο τῶν χειμωνιάτικων ρούχων τους.

'Ο Πένκροφ ἦταν ἀπαρηγόρητος ποὺ εἶχε ἀναγκαστῆ νὰ διακόψη τὴ ναυπήγηση τοῦ πλοίου του, ἀλλὰ τί μποροῦσε νὰ κάνη;

— Τὴν ἄνοιξη πρέπει νὰ εἶναι ἕτοιμο! ἔλεγε. Καὶ τότε δρόμο γιὰ τὸ νησὶ Τρέβορ.

— 'Αχάριστε! τοῦ ἔλεγε ὁ Νάβ. Δὲν εὕρισκες λόγια νὰ παινέψης τὸ νησὶ Λίγκολν καὶ τώρα τρῶς τὰ σίδερα νὰ φύγης!

— Μὰ θὰ λείψω μόνον μερικὲς μέρες!

— Δὲν ξέρω ἀκόμη ἂν εἶναι φρόνιμο νὰ ἐπιχειρήσης ἕνα τόσο μακρυνὸ ταξίδι σὲ μιὰ ἄγνωστη θάλασσα μ' ἕνα πρωτόγονο πλεούμενο! ἔλεγε συλλογισμένος ὁ μηχανικός.

— Μὰ γιατὶ κύριε Σμίθ; θὰ πάω καὶ θάρθω ἀμέσως! Καὶ θὰ σᾶς πῶ τὰ νέα τῆς νήσου Τρέβορ!

— Μόνος σου θὰ πᾶς; ρώτησε μὲ ζήλεια ὁ Νάβ.

— Λέω νὰ πάρω μαζί μου μοῦτσο τὸν ῞Ερμπερτ.

— Κι' ἂν σᾶς πιάση τρικυμία στὸ πέλαγος, εἶπε ὁ Κύρος Σμίθ. Κι' ἂν τὸ πλοῖο σας δὲν μπορέση ν' ἀνθέξη; Σκέψου τί τύψεις θὰ ἔχουμε ὅλοι ἐμεῖς ποὺ σ' ἀφήσαμε νὰ φύγης μ' αὐτὸ τὸ παιδὶ ποὺ εἶναι τώρα ὁ γιὸς ὅλων μας!

— Κύριε Σμίθ, δὲν πρόκειται νὰ πάθουμε τίποτε! ἔκανε μὲ πεποίθηση ὁ Πένκροφ. Ξέρω τὴν θάλασσα, καὶ ξέρω ἀπὸ πλεούμενα.

—Μακάρι... ῞Ας τελειώνη λοιπὸν τὸ πλοῖο καὶ τὰ ξαναλέμε. ῎Εχουμε καιρό.

Στὸ τέλος τιῦ 'Ιουνίου ἄρχισε νὰ χιονίζη. Εὐτυχῶς εἶχαν μαζέψει ἀρκετὸ χορτάρι στὴ στάνη, κι' ἔτσι τὰ πρόβατά τους εἶχαν τροφὴ γιὰ τὸν χειμῶνα. ῎Αλλωστε μόλις καλωσύνευε λίγο, ὁ Πένκροφ πήγαινε νὰ δῆ τί γίνεται στὴ στάνη, κι' ἄρμεγε τὰ ζῶα.

Φυσικὰ τὸ ἀμαξάκι δὲν μποροῦσε νὰ κυλήση στὸ χιόνι. Τοῦ ἔβγαλαν λοιπόν, τὶς ρόδες, τὸ ἔστησαν πάνω σὲ δυὸ γυριστὰ ξύλα, κι' ἔτσι ἔγινε ἕλκυθρο.

῎Εστησαν καὶ τὶς παγίδες μὲ τὶς μπανέλες τῆς φάλαινας, καὶ κάθε φορὰ ποὺ πήγαιναν νὰ δοῦν, εὕρισκαν ἀλεποῦδες, ἰαγουάρ, ἀκόμη καὶ ἀγριόχοιρους. Τὰ ζῶα μόλις κατάπιναν τὸ δόλωμα μέ τὴν μπανέλα ψοφοῦσαν στὴ στιγμή, χωρὶς νὰ προφτάσουν νὰ ὑποφέρουν.

Τότε ἔκαναν τὴν πρώτη ἀπόπειρα νὰ ἐπικοινωνήσουν μὲ τὸν πολιτισμένο κόσμο, καὶ νὰ πῶς: 'Ο ῞Ερμπερτ ἔτυχε νὰ πληγώση ἐλαφρὰ στὸ πόδι ἕναν ἄλβατρο. Τὰ μεγάλα αὐτὰ θαλασσινὰ πουλιά, μποροῦν νὰ σκίζουν τεράστιες ἀποστάσεις — ἀκόμη κι' ὁλόκληρο τὸν Εἰρηνικὸ 'Ωκεανό.

'Ο ῞Ερμπερτ ἤθελε νὰ κρατήση τὸ πληγωμένο θαλασσοπούλι ποὺ ἡ λαβωματιά του γιατρεύτηκε γρήγορα, καὶ νὰ τὸ μερώση, ἀλλὰ ὁ Γεδεὼν Σπίλετ εἶχε τὴ γνώμη πὼς δὲν ἔπρεπε ν' ἀφήσουν νὰ χαθῆ ἡ εὐκαιρία νὰ στείλουν ἕνα μήνυμα στοὺς συνανθρώπους. ῞Οπως ὅλοι συμφωνοῦσαν, ὁ δημοσιογράφος ἔγραψε ἕνα σημείωμα ὅπου ἐξηγοῦσε πὼς πέντε ναυαγοὶ βρισκόνταν σ' ἕνα ἄγνωστο νησὶ τοῦ Εἰρηνικοῦ· γεωγραφικὸ πλάτος τόσο, γεωγραφικὸ μῆκος τόσο, καὶ πὼς περίμεναν νὰ στείλουν ἕνα καράβι νὰ τοὺς πάρη. 'Ο δημοσιογράφος παρακαλοῦσε ὅποιον εὕρισκε τὸ σημείωμα, νὰ τὸ στείλη μὲ τὸ ἀζημίωτο, στὴν ἐφημερίδα του τὸν «Κήρυκα τῆς Νέας 'Υόρκης». Κατόπιν ἔκλεισαν τὸ σημείωμα σ' ἕνα μικρὸ σάκκο ἀπὸ ἀδιάβροχο ὕφασμα, καὶ τὸν ἔδεσαν στὸ πόδι τοῦ μεγάλου πουλιοῦ. ῞Ολοι παρακολουθοῦσαν μὲ μεγάλη συγκίνηση τὸ πέταγμα τοῦ ἄλβατρου, ποὺ ἄνοιξε τὶς μεγάλες του φτεροῦγες, καὶ χάθηκε πάνω στὸν Εἰρηνικό!

— 'Ο θεὸς εἶναι μεγάλος! ψιθύρισε ὁ Κύρος Σμίθ. ῎Ισως ἀπὸ τὸ πουλὶ αὐτὸ νὰ μᾶς ἔρθη ἡ σωτηρία.

— Κακὰ εἶναι τὰ ψέμματα! εἶπε κι' ὁ δημοσιογράφος. ῞Οσο καλὰ καὶ νὰ περνᾶμε στὸ νησί μας, ἡ πατρίδα εἶναι πατρίδα κι' εἶναι γιὰ μᾶς μεγάλος καϋμὸς νὰ συλλογιζόμαστε πὼς εἶναι πιθανὸ νὰ μὴν τὴ ξαναϊδοῦμε!

— ῞Οταν γυρίσουμε στὴν 'Αμερική, εἶπε κι' ὁ Πένκροφ, χάνουμε μήπως τὸ δικαίωμα νὰ ἐρχόμαστε ὁπόταν θέλουμε στὸ νησὶ καὶ νὰ ἐγκατασταθοῦμε μάλιστα σ' αὐτό; Θὰ εἶναι τότε νησὶ πολιτισμένο, μὲ λιμάνι ὅπου θὰ πιάνουν ταχτικὰ πλοῖα τῆς γραμμῆς, μὲ τραῖνα, μὲ μεγάλους δρόμους, μὲ σπίτια, μὲ πολλοὺς ἀνθρώπους!

—Κι' ὁ Κύριος μου θὰ εἶνε ὁ Διοικητὴς φώναξε ὁ Νάβ.

— Μπράβο! Ζήτω! Φυσικά! συμφώνησαν κι' οἱ ἄλλοι.

— Μὴν πουλᾶτε τὴ σοδειὰ πρὶν φυτέψετε τ' ἀμπέλι! εἶπε χαμογελώντας ὁ Κύρος Σμίθ. ῎Εχουμε καιρὸ νὰ συλλογιστοῦμε ποιὸς θὰ γίνη διοικητής. 'Αφῆστε νὰ γυρίσουμε πρῶτα πίσω στὴν 'Αμερική.

— Καὶ κατὰ ποῦ λέτε νὰ τράβηξε ὁ ἄλβατρός μας; ρώτησε ὁ ῞Ερμπερτ.

— Κατὰ τὴ Νέα Ζηλανδία!

Κρατῶντας στὸ χέρι τὸ τσιμπούκι τοῦ ναυτικοῦ κάπνιζε ἀρειμανίως.

— Καλό του ταξίδι, λοιπόν! ἔκανε ὁ Πένκροφ.

Κατὰ τὰ μέσα τοῦ 'Ιουλίου δυνάμωσαν τὰ κρύα...

Ποιὸς τὰ συλλογιζόταν ὅμως!

Αὐτὸς ὁ δεύτερος χειμώνας στὸ Γρανίτινο παλάτι, ἦταν τόσο διαφορετικὸς ἀπὸ τὸν πρῶτο!

Καλοσυγυρισμένο, μὲ τὰ χαλιά του, μὲ τὰ ὡραῖα του ἔπιπλα, μὲ τὴν τέλεια θέρμανσή του, μὲ τὸν θαυμάσιο φωτισμό του τὸ Γρανίτινο παλάτι, ἦταν μιὰ κατοικία ἀληθινὰ ὑπέροχη!

Δούλευαν στὸ ξυλουργεῖο ἢ στὸ σιδεράδικο ὅλη μέρα, γιατὶ κάτι καινούργιο ἤθελαν πάντα νὰ φτιάσουν, κάτι παλιὸ ποὺ τὸ εἶχαν φτιάσει βιαστικὰ καὶ πρόχειρα νὰ διορθώσουν ἢ νὰ τὸ τελειοποιήσουν. Ἔπιπλα, καινούργια γεωργικὰ ἐργαλεῖα, τὰ σιδερένια ἐξαρτήματα τοῦ καραβιοῦ τους ποὺ ἦταν ἀρκετὰ κι' ἕνα πλῆθος ἄλλα μικροπράγματα, ἔκαναν ὥστε νὰ μὴ λείπη ποτὲ ἡ δουλειά.

Τὸ ἀπόγευμα μελετοῦσαν κι' ἔγραφαν ἀκόμη κι' ὁ Πένκροφ, ποὺ ἔξυπνος καὶ ἄξιος καθὼς ἦταν ἤθελε νὰ συμπληρώση τὴν μόρφωσή του.

Τὸ βράδυ ὅταν στὴν καλοφωτισμένη τραπεζαρία, (δὲν ἔκαναν οἰκονομία στὸν φωτισμό, φυσικά, καὶ ἄναβαν ἀρκετὲς λάμπες), πάνω στὸ τραπέζι ποὺ ἄστραφτε μὲ τὸ κατάλευκο τραπεζομάντηλό του, ὁ Νὰβ ἀκουμποῦσε τὶς πιατέλες μὲ τ' ἀριστουργήματα τῆς τέχνης του. Γιατὶ τὸ μεσημέρι ἔτρωγαν πρόχειρα καὶ μόνον γιὰ τὸ δεῖπνο ὁ Νὰβ μαγείρευε τὰ πιὸ ὡραῖα φαγιά του καὶ τὰ γλυκά. Ὕστερα, ὅταν ὁ Τζὰπ σήκωνε τὸ τραπέζι, ἦταν μιὰ ἀληθινὴ ἀπόλαυση γιὰ τοὺς ἀποίκους νὰ ξαπλώνωνται στὶς ἀναπαυτικές τους πολυθρόνες, γύρω ἀπὸ τὸ τζάκι, νὰ πίνουν τὸν ἀρωματισμένο καφέ τους καὶ νὰ καπνίζουν τὶς πίπες τους, ἐνῷ ἔξω ἡ θύελλα χαλοῦσε τὸν κόσμο.

Πόσες ὡραῖες ἱστορίες δὲν εἶπαν καὶ δὲν ἄκουσαν ἐκεῖνα τὰ ὄμορφα, τὰ ξεκούραστα, χειμωνιάτικα βράδυα!

Καὶ πόσα ἐνδιαφέροντα καὶ παράξενα πράγματα δὲν ἔμαθαν ἀπὸ τὸν μηχανικὸ ποὺ εἶχε ἀπέραντες γνώσεις, κι' εἶχε τὴν τέχνη νὰ ἐξηγῆ ἁπλᾶ καὶ καθαρά, ἀκόμη καὶ τὰ πιὸ δύσκολα. Ἄ! ναί. Δὲν εἶχε καμμιὰ σύγκριση τοῦτος ὁ δεύτερος χειμώνας ἀπὸ τὸν πρῶτο...

Ἔτσι μὲ ὑπομονή, περίμεναν νὰ περάση ἡ κακοκαιρία, οἱ χιονοστρόβιλοι, οἱ καταιγίδες καὶ οἱ θύελλες, γιὰ νὰ τολμήσουν νὰ ξεμυτίσουν ἀπὸ τὸ Γρανίτινο Παλάτι.

Γιατὶ αὐτὸς ὁ δεύτερος χειμώνας, ἦταν πολὺ πιὸ ἄγριος καὶ βαρὺς ἀπὸ τὸν πρῶτο, κι' ἂν δὲν εἶχαν λάβει τόσο καλὰ τὰ μέτρα τους, θὰ ὑπόφεραν πολὺ ἀπ' αὐτόν.

Τὶ θαυμάσιο ποὺ ἦταν τὸ θέαμα τοῦ μανιασμένου ὠκεανοῦ, καθὼς τὸ θαύμαζαν ἀπὸ τὰ παράθυρα τοῦ Γρανίτινου Παλατιοῦ! Τὶ μεγαλοπρέπεια εἶχαν ἐκεῖνα τὰ τεράστια κύματα ποὺ ὅταν ἔσκαγαν σκέπαζαν ὁλόκληρη τὴν παραλία!

Ἕνα βράδυ, τὴν ὥρα ποὺ ἑτοιμαζόνταν νὰ πᾶνε νὰ κοιμηθοῦν κι' ὁ καθένας ἔπαιρνε τὴν ἀναμμένη λάμπα του, (εἶχαν μεγαλώσει τὸ σπίτι τους, κι' ὁ καθένας εἶχε τώρα τὸ δωμάτιό του) εἶδαν τὸν Τὸπ νὰ σηκώνεται μὲ ὅλο τὸ τρίχωμα ὄρθιο καὶ δείχνοντας τὰ δόντια καὶ οὐρλιάζοντας, νὰ τρέχη πρὸς τὸ πηγάδι. Τὴν ἴδια στιγμὴ ὁ Τζὰπ ἄρχισε νὰ μπήγη ἄναρθρες κραυγὲς καὶ νὰ τρέμη ὁλόκληρος.

Οἱ ἄποικοι ἔτρεξαν στὸ πηγάδι καὶ τὸ ξεσκέπασαν. Ὅσο ὅμως καὶ νὰ τέντωναν τὸ αὐτί τους, δὲν ἄκουσαν τίποτε ὕποπτο. Πέταξαν ἕνα ἀναμμένο δαδί, ἀλλὰ καὶ πάλι, δὲν εἶδαν τίποτε. Τὰ ζῶα ὅμως δὲν ἐννοοῦσαν νὰ ἡσυχάσουν.

— Σῶπα Τόπ! Τζάπ! ἥσυχα! φώναξε κάμποσες φορὲς ὁ ναυτικός.

'Αναγκάσθηκαν νὰ τὰ τραβήξουν ἀπὸ κεῖ, καὶ νὰ τὰ κλείσουν στὸ μέρος ὅπου περνοῦσαν τὴ νύχτα. Ὡς τὰ χαράματα ὅμως ὁ Τὸπ οὔρλιαζε ὑπόκωφα, κι' ὁ Τζὰπ βογγοῦσε.

— Εἶναι φανερό, ἔκανε συλλογισμένα ὁ μηχανικός, πὼς στὸ πηγάδι αὐτὸ ποὺ ἐπικοινωνεῖ μὲ τὸν ὠκεανό, ἔρχεται κάθε τόσο ν' ἀνασάνη κάποιο θαλάσσιο τέρας.

— Θάπρεπε κάποτε νὰ ἐπιχειρούσαμε μιὰ ἐξερεύνηση! εἶπε κρυφὰ ὁ δημοσιογράφος στὸν Κύρο Σμίθ.

— Ναί... Ἔχεις δίκηο, ἀλλὰ εἶμαι σχεδὸν βέβαιος πὼς δὲν θ' ἀνακαλύψουμε τίποτε!

— Κύρο! ἔκανε ὁ Σπίλετ. Εἶμαι βέβαιος πὼς κάτι ὑποψιάζεσαι!

— Μπορεῖ! εἶπε ὁ μηχανικός. Καὶ ἄλλαξε κουβέντα.

Ο ΤΖΑΠ ΗΡΩΑΣ

Ὅλον τὸν 'Ιούλιο, τὸ νησὶ ταραζόταν ἀπὸ φοβεροὺς κυκλῶνες.

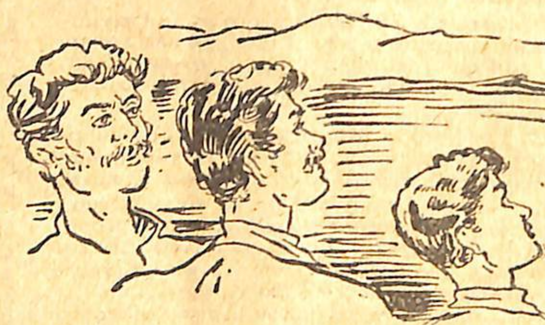
Ὁ Πένκροφ ποὺ εἶχε ταξιδέψει σὲ ὅλες τὶς θάλασσες τοῦ κόσμου, ἔλεγε πὼς τέτοιο κακὸ δὲν τὸ εἶχε ξανασυναντήσει.

Στὶς ἀρχὲς ὅμως τοῦ Αὐγούστου, καλωσύνεψε ὁ καιρός, κι' οἱ ἄποικοι ἀποφάσισαν νὰ βγοῦν γιὰ κυνήγι ὡς τὰ Βαλτοτόπια.

Ὁ Κύρος Σμὶθ ὅμως, παρακάλεσε τὸν Σπίλετ νὰ μὴ βγῆ: τὸν χρειαζόταν γιὰ νὰ κάνουν μαζὶ κάτι ἀστρονομικοὺς ὑπολογισμούς

Ὅταν ἔφυγαν οἱ ἄλλοι — θὰ γύριζαν τὸ βράδυ — ὁ μηχανικὸς εἶπε τοῦ Σπίλετ.

— 'Αγαπητέ μου Γεδεὼν σοῦ στέρησα τὸ κυνήγι σου, γιατὶ σκέφτηκα πὼς εἶναι ἡ

— Καλὸ ταξίδι! φώναξε ὁ Πένκροφ.

καταλληλότερη εὐκαιρία νὰ κατεβοῦμε στὸ πηγάδι, χωρὶς νὰ μᾶς πάρη χαμπάρι κανείς.

— Ἄ! Ἔλεγα καὶ γώ! εἶπε ὁ δημοσιογράφος. Εἶχες μιὰ λαμπρὴ ἔμπνευση Κύρο!

Ἄναψαν ἕνα κλεφτοφάναρο, πῆραν μακρὺ σκοινί, τὸ στερέωσαν στὸ πεζοῦλι τοῦ πηγαδιοῦ, καὶ συμφώνησαν ὁ μὲν μηχανικὸς νὰ κατεβῆ ὡς τὴν ἐπιφάνεια τοῦ νεροῦ, ὁ δὲ Σπίλετ νὰ μείνη ἀπάνω.

Ἦταν κι' οἱ δυὸ καλὰ ὡπλισμένοι μὲ περίστροφα.

Αὐτὸ ποὺ ὠνόμαζαν πηγάδι, ἦταν μιὰ πλατειὰ τρύπα μὲ ἀρκετὰ ἀνώμαλα τοιχώματα. Ἕνας ἄνθρωπος κρατημένος μάλιστα γερὰ ἀπὸ ἕνα σκοινί, μποροῦσε εὔκολα νὰ κατεβῆ ὡς τὴν ἐπιφάνεια τοῦ νεροῦ, πατώντας πάνω στὶς προεξοχὲς ποὺ σχημάτιζαν φυσικὰ σκαλοπάτια.

Ὁ Κύρος Σμὶθ ἄρχισε νὰ κατεβαίνη. Εἶχε περασμένο στὴ ζώνη του τὸ φανάρι καὶ στὸ χέρι του κρατοῦσε μιὰ μικρὴ ἀξίνα ποὺ χτυποῦσε μ' αὐτὴν τὰ τοιχώματα γύρω γύρω.

Ὁ βράχος ἦταν μονοκόμματος. Δὲν εἶχε καμμιὰ κουφάλα ἢ ἄνοιγμα, ὡς κάτω, στὸ νερό.

Δὲν μποροῦσε νὰ κάνη τίποτε ἄλλο.

Ἤξερε πὼς κάτω ἀπὸ τὴν ἐπιφάνεια ποὺ φάνταζε μαύρη, πίσα, ἄρχιζε τὸ ὑπόγειο τοῦννελ ποὺ ἔβγαινε στὸν ὠκεανό: ἀπὸ κεῖ χύνονταν τὰ νερὰ τῆς λίμνης πρὶν ἐλευθερώσουν ἀπ' αὐτὰ τὸ Γρανίτινο Παλάτι.

Πόσο βαθὺ ἦταν τὸ πηγάδι δὲν τοὺς ἐνδιέφερε, οὔτε πόσο πλατὺ ἦταν τὸ τοῦννελ.

Ὁ μηχανικός, ἄρχισε σιγὰ σιγὰ ν' ἀνεβαίνη.

— Λοιπόν, ρώτησε ἀνυπόμονα ὁ Σπίλετ ὅταν ὁ Σμὶθ δρασκέλισε τὸ πεζοῦλι.

— Τίποτε! εἶπε ὁ Κύρος Σμίθ.

— Ἄδικος ὁ κόπος σου!

— Ὄχι δά! Ἤθελα νὰ δῶ ἂν τὰ τοιχώματα εἶναι μονοκόμματα, κι' ἂν ὑπάρχη κανένα ἄνοιγμα. Δὲν ὑπάρχει τίποτε. Ἂν βγαίνη κάτι, βγαίνει μέσ' ἀπὸ τὸ νερό. Εὐτυχῶς, τὰ θαλάσσια τέρατα δὲ μποροῦν νὰ σκαρφαλώσουν, κι' ἔτσι δὲν ὑπάρχει φόβος ν' ἀνέβουν ὡς ἐδῶ..

— 'Εν τάξει λοιπόν.

— Ἄκου Γεδεών, εἶπε ὁ μηχανικός. Ξέρω πολὺ καλὰ τοὺς σκύλους, καὶ ἰδιαίτερα τὸν δικό μου, τὸν Τόπ. Ἔ, λοιπόν, εἶναι ἀδύνατο ὁ Τὸπ νὰ μυριστῆ πλᾶσμα ποὺ βρίσκεται στὴν ἐπιφάνεια τοῦ νεροῦ τοῦ πηγαδιοῦ, σὲ τόσο μεγάλο βάθος. Γιὰ νὰ ταραχτῆ τὸ σκυλὶ ἢ ὁ πίθηκος, θὰ πρέπει αὐτὸ τὸ πλᾶσμα νὰ βρίσκεται κοντὰ στὸ πεζούλι, ψηλά! Κατάλαβες;

Ὁ δημοσιογράφος ἔγινε κατακίτρινος.

— Μὰ αὐτὸ εἶναι τερατῶδες! εἶπε.

— Ναί... μᾶλλον! ἔκανε ὁ μηχανικός.

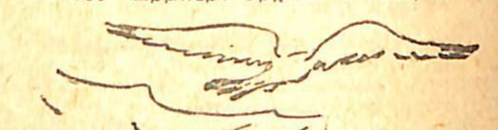
— Καὶ τὶ λὲς νὰ κάνουμε;

— Τίποτε! Τὶ μποροῦμε νὰ κάνουμε; Καλοῦ κακοῦ πρέπει νὰ βάλουμε ἕνα πιὸ γερὸ σκέπασμα στὸ πηγάδι!

— Βέβαια... Αὐτὸ εἶναι μιὰ κάποια ἀσφάλεια!

Τὸ βράδυ ὅταν γύρισαν οἱ κυνηγοὶ φορτωμένοι φρέσκο κυνήγι, ὁ Κύρος Σμὶθ κι' ὁ Σπίλετ δὲν τοὺς ἔκαναν λόγο γιὰ τὸ πηγάδι. Δὲν ὑπῆρχε λόγος νὰ τοὺς ἀνησυχήσουν.

Σὲ λίγο ξανάπιασαν τὰ κρύα. Ὁ ναυτικὸς ὅμως, εἶχε βρῆ δουλειά. Μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Ἔρμπερτ ἄρχισε νὰ κόβη καὶ νὰ

ράβη τὰ πανιὰ τοῦ καϊκιοῦ του, ἀπὸ τὸ ἀτελείωτο ὕφασμα τοῦ ἀεροστάτου.

Εἶχαν φέρει ἀπὸ τὸ καλοκαῖρι μεγάλη ποσότητα ἀπὸ τὰ φυτὰ ἀπὸ τὰ ὁποῖα γίνονται τὰ σκοινιά, καννάβι καὶ τὰ παρόμοια, καὶ οἱ ἄλλοι μ' ἐπικεφαλῆς τὸν μηχανικό, ἔφτιαναν σκοινιά, ἄλλα χοντρὰ κι' ἄλλα πιὸ λεπτά, γιατὶ ἕνα καΐκι χρειάζεται πολὺ σκοινί.

Ἔφτιασαν καὶ τροχαλίες κι' ὅ,τι ἄλλο χρειαζόταν.

Ἔτσι πρὶν τελειώση τὸ καΐκι, τὰ πανιά του κι' ὅλα του τ' ἄλλα ἐξαρτήματα ἦταν ἕτοιμα.

Ὁ Πένκροφ μάλιστα ἀπὸ πανὶ ποὺ τόβαψε κόκκινο καὶ γαλάζιο ἔφτιασε καὶ μιὰ ὑπέροχη ἀμερικανικὴ σημαία, μὲ τὶς κόκκινες κι' ἄσπρες γραμμές της καὶ μὲ τ' ἀστέρια της.

Μόνο ποὺ ἀντὶ γιὰ τὰ τριανταεπτὰ ἀστέρια ποὺ ἔχει ἡ ἀμερικανικὴ σημαία, (τὸ κάθε ἀστέρι ἀντιπροσωπεύει καὶ μιὰ πολιτεία, στὶς 'Ηνωμένες Πολιτεῖες τῆς 'Αμερικῆς), ὁ ναυτικὸς ἔβαλε τριάντα ὀχτώ, δηλαδὴ ἕνα παραπάνω γιὰ τὴν «Πολιτεία Λίγκολν».

Στὸ μεταξύ, ἔστησαν μιὰ Κυριακὴ πρωῒ τὴ σημαία τους στὸ πιὸ ψηλὸ σημεῖο τοῦ Γρανίτινου Παλατιοῦ.

Στὰ μέσα τοῦ Αὐγούστου, οἱ θύελλες σταμάτησαν, ἀλλὰ ἔπιασε μεγάλη παγωνιά. καὶ τὰ ποτάμια ἄρχισαν νὰ παγώνουν.

Μιὰ νύχτα, τὴν ὥρα ποὺ οἱ ἄποικοι κοιμόνταν βαθειά, ὕστερα ἀπὸ μιὰ μέρα ἐντατικῆς δουλειᾶς, τοὺς ξύπνησαν τὰ μανιασμένα γαβγίσματα τοῦ Τόπ.

Πρῶτος πετάχτηκε ὁ Νάβ, ποὺ κοιμόταν πιὸ ἐλαφρὰ ἀπὸ τοὺς ἄλλους.

— Τὸπ, τί ἔπαθες; Τὶ εἶναι Τόπ;

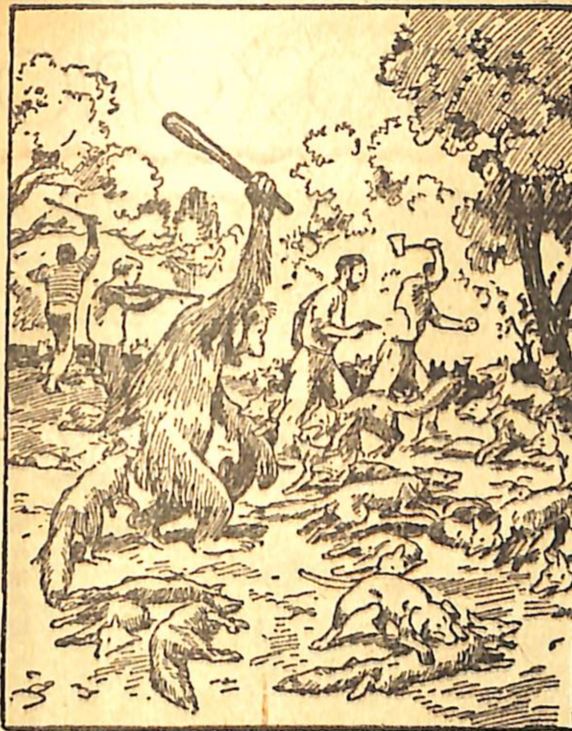
Τὴν ἴδια στιγμὴ ὁ Τζὰπ ἄρχισε κι' ἐκεῖνος νὰ μπήγη ἄναρθρες κραυγές. Ὁ Τὸπ ὅμως δὲν ἔτρεχε πρὸς τὸ πηγάδι. Γάβγιζε πρὸς τὴν πόρτα, σὰ νάθελε νάβγη ἔξω.

Στὸ μεταξύ, ξύπνησαν κι' οἱ ἄλλοι, καὶ ντύθηκαν βιαστικά.

Ἡ ὥρα θὰ ἦταν κάπου 4 καὶ τὸ σκοτάδι ἦταν πυκνό. Καθὼς ὅμως οἱ ἄποικοι ἄνοιξαν τὴν πόρτα κι' ἔσκυψαν ἔξω, ξεχώρισαν στὴν μικρὴ παραλία ποὺ βρισκόταν μπροστὰ στὸ Γρανίτινο Παλάτι πλῆθος ζῶα νὰ κινοῦνται.

Τὰ μάτια τους ἔφεγγαν στὸ σκοτάδι καὶ οὔρλιαζαν χαρακτηριστικά.

— Εἶναι ἕνα εἶδος ἀλεποῦδες, ποὺ εἶναι ἐπιθετικὲς καὶ ἄγριες σὰν τοὺς λύκους! εἶ-

...ἀναγκάστηκαν νὰ κάνουν ἕναν ἀγῶνα σῶμα μὲ σῶμα

πε ὁ Ἕρμπερτ! Γι' αὐτὸ καὶ πηγαίνουν κοπαδιαστά.

— Καὶ πῶς βρέθηκαν στὴν παραλία μας;

Θὰ πέρασαν ἀπὸ τὸ γεφύρι τοῦ ποταμοῦ τῆς Εὐχαριστείας, εἶπε ὁ Γεδεὼν Σπίλετ. Τώρα θυμᾶμαι πὼς ξέχασα νὰ τὸ σηκώσω!

—Ὅτι ἔγινε ἔγινε! εἶπε ὁ μηχανικός. Τὸ εὐτύχημα εἶναι πὼς ἀντὶ νὰ τραβήξουν πρὸς τὸ πίσω μέρος τοῦ Γρανίτινου παλατιοῦ καὶ νὰ μᾶς ρημάξουν τὸ κοτέτσι καὶ τὰ χωράφια, βγῆκαν στὴν παραλία. Πρέπει νὰ κατεβοῦμε τὸ γρηγορώτερο καὶ νὰ τὰ ἐμποδίσουμε αὐτὰ τὰ ἀγρίμια νὰ περάσουν.

—Δὲν ἔχουμε παρὰ νὰ στήσουμε καραοῦλι στὶς δυὸ ἄκρες τοῦ Γρανίτινου παλατιοῦ, καὶ νὰ τὰ κάνουμε πίσω, εἶπε ὁ Πένκροφ.

—Ἂς ὁπλισθοῦμε λοιπὸν γρήγορα!

Μὲ ἀστραπιαία ταχύτητα οἱ ἄποικοι φορτώθηκαν μὲ ὅπλα καὶ πυρομαχικά, καὶ μπῆκαν στὸ «λίφτ» μὲ τὰ ζῶα. Ἔπιασαν τὶς δυὸ ἄκρες τοῦ Γρανίτινου παλατιοῦ, καὶ ἄρχισαν νὰ στενεύουν τὸν κύκλο σπρώχνοντας τ' ἀγρίμια πρὸς τὴν γέφυρα, γιὰ νὰ τ' ἀναγκάσουν νὰ τὴν περάσουν ξανά.

Οἱ ἄγριες ἐκεῖνες ἀλεποῦδες, δὲν ἦταν τόσο φοβερὲς σὰν τοὺς λύκους. Ἦταν βέβαια ἐπιθετικὲς κι' ἀρκετὰ ἄφοβες, ἀλλὰ μποροῦσε νὰ τὶς κάνει κανεὶς καλὰ καὶ μ' ἕνα ρόπαλο ἀκόμη. Αὐτὸ τὸ ἀπόδειξε μὲ τὸ παραπάνω ὁ Μάστρο Τζὰπ, ποὺ ὁπλισμένος μ' ἕνα χοντρὸ ρόπαλο, εἶχε ριχτῆ στ' ἀγρίμια κι' ἔκανε ἀληθινὴ θραύση.

Σιγὰ-σιγὰ οἱ ἀλεποῦδες ὑποχώρησαν ὥς τὴν γέφυρα, ποὺ μερικὲς ἄρχισαν νὰ τὴ διαβαίνουν.

Οἱ περισσότερες ὅμως, λὲς κι' εἶχαν μυριστῆ πὼς ὑπῆρχε κυνήγι στὸ Γρανίτινο παλάτι, ἐπιχειροῦσαν μανιασμένα νὰ περάσουν τὸ φρᾶγμα τῶν ἀποίκων.

Στὰ τελευταῖα οἱ ἄποικοι ἀναγκάστηκαν νὰ κάνουν ἕναν ἀγῶνα σῶμα μὲ σῶμα, καὶ δὲν νίκησαν παρὰ ὕστερ' ἀπὸ μεγάλες προσπάθειες.

Ὅταν κι' ἡ τελευταία ἀλεποὺ πέρασε στὴν ἄλλη ὄχθη κι' οἱ ἄποικοι σήκωσαν τὴν γέφυρα, τὸ χῶμα κάτω ἦταν στρωμένο μὲ πτώματα ἀπὸ ἀλεποῦδες, ἀλλὰ καὶ οἱ ἴδιοι εἶχαν ἀρκετὰ τραύματα, ἐλαφρὰ μέν, ἀλλὰ δυσάρεστα.

Στὸ μεταξὺ εἶχε ξημερώσει γιὰ καλά.

Οἱ ἄποικοι ἑτοιμάστηκαν νὰ μποῦν στὸ «λίφτ» γιὰ νὰ ξαναηέβουν στὸ Γρανίτινο Παλάτι, ὅταν ὁ Πένκροφ ἐφώναξε:

—Κι' ὁ Τζάπ; Ποῦ εἶναι ὁ Τζάπ;

Πράγματι, ὁ πίθηκος εἶχε γίνει ἄφαντος..

Ἄρχισαν τότε νὰ ψάχνουν ἀνάμεσα στὶς πεσμένες ἀλεποῦδες, τρέμοντας μήπως ἀνακαλύψουν ξαφνικὰ τὸ πτῶμα τοῦ πιστοῦ τους ζώου.

Ὁ Τὸπ στὸ τέλος τὸν ἀνεκάλυψε κάτω ἀπὸ πέντ' ἔξη ψόφιες ἀλεποῦδες ποὺ τὰ σπασμένα τους κεφάλια μαρτυροῦσαν ἀρκετὰ τὴν καλὴ χρήση ποὺ εἶχε κάνει μὲ τὸ ρόπαλό του ὁ μάστρο Τζάπ. Κρατοῦσε ἀκόμη ἕνα κομμάτι ἀπ' αὐτὸ τὸ ρόπαλο στὸ χέρι του, κι' οἱ ἄποικοι κατάλαβαν πὼς ὅταν στὸν ἀγῶνα τοῦ ἔσπασε, οἱ ἀλεποῦδες βρῆκαν εὐκαιρία νὰ τοῦ ριχτοῦν.

Εὐτυχῶς ὁ Τζὰπ εἶχε πολλὰ τραύματα ἀλλὰ ἐπιπόλαια. Κι' ἦταν ἀναίσθητος γιατὶ εἶχε χάσει πολὺ αἷμα.

—Θὰ τὸν ἀνεβάσωμε ἐπάνω καὶ θὰ τὸν περιποιηθοῦμε σὰν ἄνθρωπο! εἶπε ὁ Ἕρμπερτ.

—Φτωχέ μου Τζάπ, τὶ σοῦ ἔκαναν αὐτὰ τὰ θηρία ἀνεστέναξε ὁ καλὸς Πένκροφ.

—Φέρθηκε ὅμως σὰν σωστὸς ἥρωας! εἶπε ὁ Κύρος Σμίθ.

Ἀνέβασαν τὸν πίθηκο στὸ Γρανίτινο παλάτι, τὸν ξάπλωσαν στὸ στρῶμά του, κι' ἀφοῦ ἔπλυναν τὰ τραύματά του ἔβαλαν ἐπάνω διάφορα βότανα θεραπευτικὰ καὶ τὰ ἔδεσαν.

Ὁ κακόμοιρος ὁ Τζάπ, εἶχε μεγάλο πυρετό, κι' ὅλο ἀναδευόταν. Ὁ Νάβ κι' ὁ Πένκροφ τὸν περιποιόνταν ὅσο καλλίτερα μποροῦσαν, καὶ τοὔδιναν ἀδιάκοπα νὰ πίνη νερό. Ὅσο γιὰ τὸν Τόπ, κάθε τόσο ἔρχονταν στὶς «μύτες τῶν ποδιῶν» ὅπως ἔλεγε ὁ Πένκροφ, νὰ δῆ τί κάνει ὁ φίλος του. Ὡστόσο ὁ Τζὰπ ὕστερ' ἀπὸ λίγες μέρες, ἄρχισε νὰ παίρνη τὸ καλλίτερο, καὶ σὲ λίγο τὸν ἄφησαν νὰ τρώη ὅ,τι ἤθελε.

Ἦταν ποὺ ἦταν λαίμαργος, τώρα ὅμως ποὺ βρισκόταν στὴν ἀνάρρωση εἶχε γίνει πάρα πολὺ λιχούδης, κι' ὁ Νὰβ δὲν πρόφταινε νὰ τὸν ταΐζη.

—Τρῶγε γενναῖε μου Τζάπ! ἔλεγε ὁ Πένκροφ. Τρῶγε, σοῦ ἀξίζει!

Κι' ὁ Τζὰπ δὲν περίμενε δεύτερη κουβέντα γιὰ ν' ἀδειάση τὸ γαβαθάκι του καὶ νὰ ζητήση... κι' ἄλλο!

Μιὰ Κυριακὴ ποὺ οἱ ἄποικοι καθόνταν ἥσυχοι στὴν τραπεζαρία, ἄκουσαν τὶς φωνὲς τοῦ Νὰβ ποὺ τοὺς καλοῦσε ἀπὸ τὸ δωμάτιο τοῦ Πένκροφ.

—Κύριε Σμίθ, κύριε Σπίλετ, ἐλᾶτε γρήγορα! Χάνετε!

Ἔτρεξαν ὅσο πιὸ γρήγορα μποροῦσαν, καὶ τὸ θέαμα ποὺ ἀντίκρυσαν, τοὺς ἔκανε νὰ μὴ μποροῦν νὰ κρατηθοῦν ἀπὸ τὰ γέλια. Ὁ μάστρο-Τζὰπ καθόταν μὲ τὸ ἕνα πόδι πάνω στὸ ἄλλο στὴν πολυθρόνα τοῦ ναυτικοῦ, καὶ κρατώντας στὸ χέρι τὸ τσιμποῦκι του ἀναμμένο, κάπνιζε ἀρειμανίως!

—Ἄ! τὸν ἄθλιο! φώναξε μέσα στὰ γενικὰ γέλια ὁ Πένκροφ. Ποῦ ἔμαθε νὰ τὸ γεμίζει μὲ καπνὸ καὶ νὰ τ' ἀνάβη!

—Δὲν εἶναι ὁ πρῶτος πίθηκος ποὺ καπνίζει, εἶπε ὁ μηχανικός. Γενικὰ οἱ οὐρακοτάγκοι τρελλαίνονται γιὰ τὸν καπνό. Καὶ μᾶς ἔχει δῆ τόσες φορὲς νὰ γεμίζωμε τὰ τσιμπούκια μας καὶ νὰ τ' ἀνάβουμε, ποὺ δὲν εἶχε παρὰ νὰ μιμηθῆ τὶς κινήσεις μας.

—Μὲ συγχωρεῖτε κύριε Σμίθ, ἔκανε ὁ Ἕρμπερτ, ἀλλὰ νομίζω πὼς σ' αὐτὸ δὲν διαφέρουν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους.

—Σωστὰ Ἕρμπερτ! Πολὺ σωστὰ ἀγόρι μου! ἔκανε γελώντας ὁ μηχανικός. Οἱ ἄνθρωποι πιθηκίζοντας μιμοῦνται ὅτι βλέπουν τοὺς ἄλλους νὰ κάνουν, κι' ἔτσι ἀποχτοῦν τὸ τόσο βλαβερὸ ἐλάττωμα τοῦ καπνίσματος! Καὶ σκύβοντας στὸ ἀφτὶ τοῦ παιδιοῦ, ψιθύρισε: Γι' αὐτὸ κι' ἐγὼ Ἕρμπερτ δὲν καπνίζω!

Ὁ κὺρ Τζὰπ ὅμως, ἐξακολουθοῦσε νὰ ρουφάη καὶ νὰ φυσᾶ τὸν καπνὸ μὲ μιὰ ἔκφραση ἀνείπωτης μακαριότητας.

—Κάπνιζε φίλε μου! Κάπνιζε καλέ μου Τζάπ! φώναζε ἐνθουσιασμένος ὁ ναυτικός. Ἐγὼ σοῦ χαρίζω μιὰ φορὰ τὴν πίπα μου ποὺ διάλεξες μ' ὅλη μου τὴν καρδιά!

Ἀπὸ ἐκείνη τὴν ἡμέρα ὁ μάστρο-Τζὰπ εἶχε τὸ τσιμποῦκι του. Καὶ πολλὲς φορὲς οἱ ἄποικοι ἔβλεπαν ὕστερ' ἀπὸ τὴν δουλειά, αὐτὸ τὸ χαριτωμένο θέαμα: τὸν Τζὰπ καὶ τὸν ναυτικό, νὰ κάθωνται πλάϊ-πλάϊ σὰν καλοὶ φίλοι μὲ τὸ τσιμπούκι τους στὸ χέρι, καὶ νὰ τὸ γεμίζουν καπνὸ ἀπὸ τὴν ἴδια καπνοσακκούλα.

—Αὐτὸ φυσικὰ στερέωσε τὴ φιλία τους πρὸς μεγάλη ζήλεια τοῦ Τὸπ—ποὺ ὁ φουκαρὰς δὲν εἶχε ἰδέα ἀπὸ κάπνισμα.

—Αὐτὸ δὲν εἶναι ζῶο, εἶναι ἄνθρωπος! ἔλεγε ὁ Νάβ. Μόνον ἡ μιλιὰ τοῦ λείπει.

—Ἐγὼ πάντως ἔλεγε ὁ ναυτικὸς δὲν θὰ παραξενευόμουνα καθόλου ἂν μοὔλεγε ξαφνικὰ μιὰ μέρα:

—Τί λές, ἀλλάζουμε τσιμπούκι, Πένκροφ;

ΤΟ ΜΗΝΥΜΑ

Καθὼς τώρα ἔκανε συνέχεια καλὸ καιρό, οἱ ἄποικοι δούλευαν ὅλοι μαζὶ στὸν Ταρσανά, βοηθώντας τὸν Πένκροφ νὰ τελειώση τὸ πλοῖο.

Τὸ καλαφάτισαν μὲ φυτικὰ στουπιὰ καὶ μὲ κατράμι ἀπὸ τὰ πεῦκα τοῦ δάσους, καὶ τοὔστησαν τὰ κατάρτια του.

Στὸ ἀμπάρι ποὺ ἔκλεινε ἀεροστεγῶς, εἶχαν φτιάσει δυὸ καμπίνες μὲ μεγάλες κασέλες γύρω-γύρω ποὺ γινόνταν κοκέτες καὶ καναπέδες. Στὴ μιὰ ἀπὸ τὶς καμπίνες μάλιστα, ἔστησαν κι' ἕνα τραπέζι.

Ὁ Κύρος Σμὶθ ἔφτιασε λαδομπογιὰ μὲ ἕνα εἶδος λινόλαδο φυτικό, κι' ἄρχισαν νὰ τὸ μπογιατίζουν.

Στὰ μέσα τοῦ Ὀχτώβρη ἦταν πιὰ ἕτοιμο, κι' ἑτοιμαζόνταν νὰ τὸ ρίξουν στὸ νερό.

Τὴν παραμονὴ ποὺ ἦταν νὰ τὸ ρίξουν στὴ θάλασσα, ὁ Πένκροφ ἔγραψε μὲ μαῦρα γράμματα στὴν πρύμνη καὶ στὴν πλώρη τ' ὄνομά του: «Νίκη ἀποφάσισαν νὰ τὸ ὀνομάσουν οἱ ἄποικοι. Νίκη τῶν Βορείων στὸν πόλεμο κατὰ τῶν Νοτίων. Νίκη τῶν φτωχῶν ναυαγῶν, ποὺ πάλεψαν μὲ ὅλα τὰ στοιχεῖα τῆς φύσεως, ὥς νὰ τὰ δαμάσουν. Νίκη τέλος πάντων τῆς δραστηριότητας, τῆς ἐπιμονῆς, τῆς ἐμπιστοσύνης στὴ θεία Πρόνοια ποὺ ἔκανε τοὺς ναυαγοὺς νὰ ὑπερνικήσουνε θριαμβευτικὰ ὅλες τὶς δυσκολίες, καὶ νὰ ὀργανώσουν μιὰ ὑποδειγματικὴ ζωὴ στὸ ἔρημο νησὶ ποὺ τοὺς εἶχε ρίξει ἡ τύχη...

Ἦταν μιὰ μέρα ἀλησμόνητη γιὰ τοὺς ἀποίκους ὅταν εἶδαν τὸ τρεχαντήρι τους νὰ κυλάη ἀπὸ τὰ φαλάγγια του καὶ νὰ πέφτη στὸ νερό!

Χωρὶς νὰ ἔχουν συνεννοηθῆ ξέσπασαν ὅλοι σὲ ζητωκραυγή, κι' ὅσο γιὰ τὸν Πένκροφ, σκούπιζε φανερὰ τὰ μάτια του...

—Κοιτᾶτε τὴ «Νίκη» μας ἔλεγε, κοιτᾶτε ὀμορφιά ποὺ τὴν ἔχει! Σὰν κοπέλλα στολισμένη, φαίνεται μὲ τὰ πανιά της καὶ τὰ καινούργια της χρώματα.

—Λοιπὸν Πένκροφ, ἕτοιμο τὸ τρεχαντήρι σου γιὰ τὸν περίπατο; ρώτησε ὁ Ἕρμπερτ.

Φυσοῦσε ἕνα δυνατὸ μαϊστράλι κι' ἡ θάλασσα εἶχε κυματάκια. Ὁ ναυτικὸς ὅμως βιαζόταν νὰ μπαρκάρη. Γι' αὐτὸ μὲ τὴν βαρκούλα τους ἀνέβηκαν ὅλοι στὸ τρεχαντήρι, ἀκόμη κι' ὁ Τόπ, κι' ὁ Τζάπ (ποὺ δὲν ἦταν ὅμως διόλου ἐνθουσιασμένος γι' αὐτὴν τὴν ἐκδρομὴ πάνω στὴ θάλασσα) κι' ὁ Ἕρμπερτ μὲ τὸν Νὰβ σήκωσαν τὴν ἄγκυρα, ἐνῷ ὁ Πένκροφ κρατοῦσε γερὰ τὸ τιμόνι. Πῶς ἔσκιζε τὰ κύματα τὸ καΐκι τους, μ' ὅλα του τὰ πανιὰ ἀνοιχτά! Τί γοργὰ ποὺ βγῆκε ἀπὸ τὸν κόλπο τῆς Ἑνώσεως κι' ἔστριψε στὸν κάβο Ἁρπάγι!

—Βαστάει τὸν καιρό! ἔκανε ὁ Πένκροφ.

—Καλοτάξιδο φαίνεται! εἶπε ὁ Κύρος Σμίθ.

Καθὼς τὸ καΐκι οὐριοδρομοῦσε κατὰ μῆκος τῆς παραλίας, ὁ ναυτικὸς ἐρώτησε:

—Τώρα ποὺ εἴδατε τί ἀξίζει ἡ «Νίκη» μας, τί λέτε γιὰ τὸ ταξιδάκι μας ὥς τὸ νησὶ Τρέβορ;

—Εἶναι ἀκόμη πρώϊμα νὰ μιλᾶμε γι' αὐτό! εἶπε ὁ μηχανικός. Τὸ καράβι εἶναι καλό, καὶ μπορεῖ νὰ ξεκινήση καὶ γιὰ πιὸ μακρινὸ ταξίδι. Ὅμως ποιὸς ὁ λόγος νὰ ριψοκινδυνέψη κανεὶς γιὰ νὰ πάη σ' ἕνα ἐρημονήσι;

ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ: Ἡ συνέχεια.

Τὸ ἀδερφάκι του Χριστοῦ

Τοῦ δειλινοῦ σὰν ἦρθε ἡ ὥρα
φτάνει ἡ Ξανθοῦλα ἀπ' τὸ σχολειό·
στὸ νοῦ της μέσα κλείνει τώρα
ἀγάπης ὅραμα παλιό.

Στὸ διπλανό της σπίτι, νά τη,
Χτυπᾶ τὴν πόρτα ἀδερφικά.
Εἶναι χαρὰ καὶ φῶς γεμάτη
καθὼς τὴ σφίγγουν δυὸ μικρά.

Στὸ παραγώνι σὲ λιγάκι
μαζεύεται ὅλη ἡ συντροφ.ὰ
κι' ἀρχίζουν μ' ἕνα τραγουδάκι
αὐτὴ τὴν ὄμορφη βραδιά.

Τοὺς λέει ἡ Ξανθοῦλα μιὰ ἱστορία
—τὴν πιὸ καλὴ ποὺ λέει ἡ γιαγιά, —
ἐνῶ στὴν μπλοῦζα τῆς Μαρίας
ράβει δυὸ πράσινα κουμπιά.

Φλογίζει ἡ ἀγάπη τ' ἀγγελούδι,
σπίθες σκορπάει στὴν παγωνιά,
καὶ τὸ ξερὸ τὸ πελεκούδι
τριζοβολάει στὴ γωνιά.

Πέρασε ἡ ὥρα, κ' ἡ μητέρα
ἄργησε ἀπόψε νὰ φανῆ
κι' ὅμως ξενόπλενε ὅλη μέρα
σὲ μιὰ γειτονικὴ αὐλή.

Ρ. ΕΡΜΑΣ

★

Ὁ Γιαννάκης

Εἶπες ψέματα, Γιαννάκη,
καὶ δὲ ντράπηκες λιγάκι,
φρόνιμο ἀγοράκι, ἐσύ,
νὰ ξεχάσης στὴ στιγμὴ
τοῦ Θεοῦ τὶς ἐντολὲς
πούμαθες σκολειό, νὰ λές;
Εἶπες ψέματα, Γιαννάκη,
καὶ δὲ ντράπηκες λιγάκι;

—Κι' ἂν σ' ἀκούσουν τ' ἀγγελούδια
πῶς θὰ ποῦν γλυκὰ τραγούδια;
Θὰ κρυφτοῦν στὰ σύννεφά τους,
ντροπαλὰ καὶ λυπημένα,
καὶ τὰ κατάσπρα φτερά τους
θὰ κρατήσουν διπλωμένα.
Κι' ἂν σ' ἀκούσουν τ' ἀγγελούδια
πῶς θὰ ποῦν γλυκὰ τραγούδια;

Κι ἂν στὴν Παναγιά, Γιαννάκη,
φτάση αὐτὸ τὸ ψεματάκι,
θὰ τὴν κάνης νὰ δακρύση
γιατὶ σ' ἔχει σὰν παιδί της,
καὶ τὸ γέλιο της θὰ σβήση
στὴν ἁγνότατη μορφή της.
Κι' ἂν στὴν Παναγία, Γιαννάκη
φτάση αὐτὸ τὸ ψεματάκι;

—Κι' ἂν τὸ μάθη κι' ὁ Χριστὸς
πιὰ δὲ θἄναι γελαστός.
Πῶς θὰ πᾶς νὰ κοινωνήσης
τὸ δικό Του Σῶμα κι' Αἷμα;
Ἄχ, Γιαννάκη, νὰ τολμήσης
μπρὸς σ' Αὐτὸν νὰ πῆς τὸ ψέμα;...
Κι' ἂν τὸ μάθη κι' ὁ Χριστὸς
πιὰ δὲ θἄναι γελαστός!

Γρήγορα, λοιπόν, Γιαννάκη,
ἔλα, σὰν καλὸ παιδάκι
δίχως νἆσαι πεισματάρης
τὴ συχώρεση νὰ πάρης.
Στὰ εἰκονίσματα μπροστά
μὲ τὰ χέρια σταυρωτά,
στὸν Χριστό μας προσευχήσου
ἀπ' τὰ βάθη τῆς ψυχῆς σου.
—Καὶ μὴν πῆς ποτέ, Γιαννάκη,
στὴ ζωή σου ψεματάκι!

Ν. ΤΥΠΑΛΔΟΣ

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ

Μιὰ ὁμάδα ἀπὸ τροφίμους τῶν Παιδοπόλεων, κατὰ τὴν ἐπιστροφή τους στὴν ἰδιαίτερη πατρίδα τους, τὸ Καρπενήσι.

Ἕνα στιγμιότυπο ἀπὸ τὴν γιορτὴ ποὺ δόθηκε στὴν παιδόπολη Καβάλας, πρὶν ἀπὸ τὸν ἐπαναπατρισμό.

Ο ΨΕΥΤΗΣ Ο ΛΑΓΟΣ

Μιὰ μέρα βρῆκα τὸ λαγὸ
νὰ μασουλάη τὰ μαρούλια,
κι' ὅταν τὸν ρώτησα τὶ κάνει,
μοῦ εἶπε, ὁ ψεύτης: «Γιὰ λουλούδια
βγῆκα, ποὺ εἶναι αὔριο γιορτή!»
«Γιὰ μαρουλάκια μήπως βγῆκες;»
Ἔκανε μιὰ φριχτὴ γκριμάτσα
καὶ τοῦ σηκώθηκαν οἱ τρίχες.
Κι' ἀπάντησε: Κι' ἡ μυρωδιὰ
ἀπ' τὰ μαρούλια μὲ πειράζει.
Μόνο τσουκνίδες ὁ γιατρὸς
νὰ τρώω πάντα μὲ διατάζει»
Εἶχε τὰ μάτια χαμηλὰ
καὶ μοῦ μιλοῦσε λυπημένα
καὶ πήγαινε νὰ ξεγελάση,
ὁ ψεύτης ὁ λαγὸς, ἐμένα!
«Κρίμα, τοῦ εἶπα, καὶ σκοπὸ
εἶχα, ποὺ λές, νὰ σοῦ χαρίσω
τὰ τρυφερὰ μου μαρουλάκια,
γιατὶ τὸν κῆπο θὰ σκαλίσω
καὶ θὰ φυτέψω ντοματιές».
Τέντωσε τὰ μεγάλα αὐτιά του
κι' ἀνήσυχα μ' εἶδε στὰ μάτια,
σήκωσε ὁλόρθη τὴν οὐρά του
καὶ κάτι πῆγε νὰ μοῦ πῆ.
Μὰ τοὔκοψα ὅλο τὸ κέφι:
«Δικές σου, τοὖπα, οἱ τσουκνίδες
ὅσες τὸ περιβόλι μου ἔχει!
Καὶ τὰ μαρούλια, ποὺ κακὸ
σοῦ κάνει καὶ ἡ μυρωδιά τους
θὰ τὰ μοιράσω στὰ κουνέλια
καὶ θὰ πηδοῦν ἀπ' τὰ χαρά τους».
Κοκάλωσε ὁ φτωχὸς λαγὸς
μ' ὁλόρθα τὰ μεγάλα αὐτιά του.
Μὰ τοῦ ἄξιζε ὅλα αὐτὰ νὰ πάθη
γιὰ τὴν ἀδιάντροπη ψευτιά του.

ΕΛΕΝΗ ΚΑΡΙΤΑ

Ὁ Ἀρχισυντάκτης ἀπαντᾷ:

☆ Ἐλάβαμε τὴν συνδρομή σου ΝΙΚΟ ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΟ (Βίτσα Ζαγορίου) καὶ σ' εὐχαριστοῦμε.

☆ Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ ὅσα μᾶς γράφεις, καλή μας φίλη ΘΕΟΠΟΥΛΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ (Διδυμότειχο). Οἱ συνεργασίες σου ἀρκετὰ καλές. Κάποια ἀπ' αὐτὲς θὰ δημοσιευθῆ στὴ σελίδα «Τὰ παιδιὰ γράφουν».

★ Διαβάσαμε τὸ ποίημά σου «Πατρίδα μου Ἑλλάδα», ἀγαπητὲ φίλε ΓΙΩΡΓΟ ΑΝΔΡΕΑΔΗ. Δὲν εἶναι ἄσχημο, θὰ μποροῦσε ὅμως μὲ μιὰ περισσότερη προσπάθεια νὰ γίνη καλύτερο. Ἐκεῖνες τὶς «ἀφθασίες» καὶ τὰ «πάνπολες» τί τὰ ἤθελες, βρὲ παιδί μου; Πρόσεξε πολύ. Μπορεῖς νὰ γράψης καλὸ στίχο. Φρόντιζε μόνο νὰ μὴν τὸν παραγεμίζης μὲ λέξεις χωρὶς σημασία!

★ Πήραμε ΕΥΣΤΑΘΙΕ ΖΟΥΜΠΑΚΗ (Ἐπιτάλιο) τὶς συνεργασίες σου. Καὶ σοῦ ἀπευθύνουμε τὰ θερμά μας συγχαρητήρια. Μὰ τί ἐρώτηση εἶναι αὐτὴ ποὺ μᾶς κάνεις, ἂν ἔχης δικαίωμα ἢ ὄχι νὰ στέλνης συνεργασίες; Ποιὸς σοῦ εἶπε τὸ ἀντίθετο ; Ὅλα ἀνεξαιρέτως τὰ παιδιὰ μποροῦν νὰ ἀλληλογραφοῦν μὲ τὸ περιοδικό μας.

★ Οἱ σπαζοκεφαλιές σου παίρνουν τὸ δρόμο τους ΣΤΕΛΙΟ ΑΘ. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗ (Γεωργικὴ Σχολὴ Θεσσαλονίκης).

★ Καλὴ ἡ ἔκθεσή σου ΓΕΩΡΓΙΕ ΑΛ. ΠΑΤΣΙΕ (Μεσσήνη). Ἀλλὰ εἶναι μᾶλλον μάθημα σχολείου παρὰ συνεργασία γιὰ δημοσίευση. Νὰ προτιμᾶς ἄλλα θέματα: ἐλεύθερα, ἐξωσχολικά!

★ ΒΑΣΙΛΑΚΗ ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΕ (Ζαχάρω) μᾶς συγκινοῦν τὰ ὅσα μᾶς γράφεις. Ζωγραφίζεις στὴν ἐπιστολή σου τόσο ὄμορφα τὴν ἀνυπομονησία σου νὰ διαβάσης τὴν «Παιδόπολι», ὥστε αἰσθανθήκαμε μεγάλη περηφάνεια γιατὶ κατωρθώσαμε, σὲ τόσο λίγο χρονικὸ διάστημα νὰ ἀγαπηθοῦμε τόσο πολὺ ἀπὸ τὰ Ἑλληνόπουλα! Οἱ συνεργασίες σου ἐγκρίνονται.

★ Σὲ γράψαμε συνδρομητὴ ΑΝΔΡΕΑ ΑΝΔΡΕΑΔΗ (Μάκρη Ἀλεξανδρουπόλεως). Εἰδοποίησέ μας μόνο ἀπὸ πότε θέλεις τὰ φύλλα.

★ Εὐχαριστοῦμε θερμὰ ΑΝΔΡΕΑ ΣΚΛΗΡΗ (Παλαιὰ Κόρινθο) γιὰ τὶς καρποφόρες προσπάθειές σου πρὸς διάδοσιν τοῦ περιοδικοῦ «Παιδόπολις». Εἶσαι ἕνας ἀπὸ τοὺς πιὸ καλοὺς φίλους μας. Βεβαίως πήραμε τοῦ Ἀν. Νέζη τὴ συνδρομὴ καὶ ἐλπίζω νὰ πᾶνε ὅλα καλά! Ἡ συνεργασία σου ἐγκρίνεται.

★ Πήραμε τὶς σπαζοκεφαλιές σου «ΓΙΕ ΤΟΥ ΡΟΜΠΕΝ» (Κυπαρισσία).

★ Καὶ οἱ σπαζοκεφαλιές σόυ καὶ οἱ ἐκθέσεις σου ἐγκρίνονται, ἀγαπητὲ φίλε ΝΙΚΟ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗ (Ἀγριὰ Βόλου).

★ Χαρήκαμε πολὺ ποὺ μάθαμε ΜΙΧΑΛΑΚΗ ΠΑΠΑΧΑΡΙΣΗ, πὼς ὅλα τὰ παιδιὰ τῆς παιδόπολης Ζηροῦ εἶσθε καλὰ καὶ σᾶς εὐχόμαστε νὰ εἶσθε πάντα καλὰ καὶ νὰ ἀκολουθῆτε τὸν καλὸ δρόμο. Τὰ δυό σου ποιήματα ἔχουν τεχνικὲς ἐλλείψεις, μὰ δείχνουν πὼς μπορεῖς νὰ γράψης ἀρκετὰ πράγματα.

★ Ἀρκετὰ ἐνδιαφέρουσα ἡ ἀνοικτὴ ἐπιστολὴ εὐγνωμοσύνης σου πρὸς τὴν Βασίλισσα, ΓΙΩΡΓΟ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗ. Καὶ πέρνουμε ὑπὸ σημείωση τὴν ὑπόσχεσή σου πὼς ἐσεῖς τὰ παιδιὰ θὰ γίνεται μιὰ μέρα οἱ φρουροὶ τῆς πατρίδας μας.

★ Εἶμαι βέβαιος πὼς θὰ περάσετε πολὺ καλὰ στὴ νέα σας Παιδόπολη τοῦ Ζηροῦ, μικρέ μου φίλε ΑΠΟΣΤΟΛΕ ΚΑΡΑΝΙΚΑ. Τὴν προσευχή σου θὰ τὰ δημοσιεύσουμε.

★ Πήραμε τὴν «σκάλα» σου ΜΑΡΚΟ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΚΡΕΜΜΥΔΑ (Μεσσήνη».

★ Θὰ σοῦ σταλῆ τὸ περιοδικὸ ΑΡ. Δ. ΛΑΡΕΖΟ. Εὐχαριστοῦμε.

★ Πήραμε, ΣΟΦΙΑ ΠΑΓΩΝΗ (Ἀθῆναι), ὅλες τὶς σπαζοκεφαλιὲς ποὺ μᾶς ἔστειλες καὶ σ' εὐχαριστοῦμε θερμά!

★ Μᾶς συγκίνησε πολὺ ἡ ἐπιστολή σου ΘΑΝΑΣΗ ΜΑΝΤΑΛΟΒΑ. Καὶ σημειώνομε τὴν ὑπόσχεσή σου πὼς θὰ ἐργασθῆς γιὰ τὴν ἀνοικοδόμηση τοῦ χωριοῦ σου. Μπράβο σου!

★ Καὶ βέβαια μπορεῖς ΠΕΤΡΟ ΡΟΜΠΗ (Ἀετὸ) νὰ μᾶς ρωτήσης γιὰ ὅ,τι θέλεις. Τὸ τμῆμα ἐξυπηρέτησης τοῦ ἑλληνικοῦ χωριοῦ εἶναι γιὰ ὅλους ἀνεξαιρέτως.

★ Πήραμε τὶς σπαζοκεφαλιές σας, ΔΗΜΗΤΡΗ ΑΘ. ΑΝΤΩΝΙΑΔΗ καὶ ΝΙΚΟ ΑΘ. ΑΝΤΩΝΙΑΔΗ (Ζαχάρω). Εὐχαριστοῦμε.

★ Καὶ τὶς δικές σου ΝΙΚΟΛΙΑ Π. ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΥ (Ζαχάρω).

☆ Δόθηκε ἐντολὴ ΓΕΩΡΓΙΕ ΔΕΛΗΑΠΟΣΤΟΛΟΥ (Κυανὴ) νὰ σοῦ σταλοῦν τὰ φύλλα.

☆ Μᾶς ἄρεσε πολὺ ἡ περιγραφή σου γιὰ τὸ Κατηχητικό! ΣΑΒΒΑ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗ (Κομοτινή). Δόθηκε ἐντολὴ νὰ διορθωθῆ ἡ διεύθυνσή σου.

☆ Πολὺ καλά, φίλε ΝΙΚΟ Α. ΤΕΝΤΑ (Ἰωάννινα). Τὸ ποίημά σου «Ἡ ἁρπαγὴ ἀπὸ τὴ φωλιά» εἶναι μίμηση ἀπὸ τὸ παρόμοιο σχεδὸν ποίημα τοῦ Βηλαρᾶ. Αὐτὸ ὅμως δὲν ἔχει σημασία. Καὶ τὰ δυό σου ποιήματα ἐγκρίνονται μετὰ θερμῶν συγχαρητηρίων. Καὶ ἡ σπαζοκεφαλιά σου ἐπίσης. Εὐχαριστοῦμε θερμὰ τὸν κατηχητή σας γιὰ τὰ καλά του λόγια. Λυπούμεθα γιατὶ δὲν μᾶς γράφεις τὸ ὄνομά του γιὰ νὰ τὸν εὐχαριστήσουμε καὶ ἰδιαιτέρως. Πάντως τοῦ διαβιβάζεις τὶς εὐχαριστίες μας γιὰ τὰ παρακάτω λόγια του: «Οἱ ἐκδόται τῆς «Παιδοπόλεως» δὲν ἔχουν σκοπὸ νὰ κερδίσουν χρήματα, ἀλλὰ μὲ τὸ μεγάλο πλοῦτο ποὺ κρύβουν οἱ μικρὲς στῆλες τοῦ περιοδικοῦ των, προσπαθοῦν νὰ διαδώσουν τὸ φῶς τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ γενικὰ τοῦ πολιτισμοῦ στὶς παιδικὲς ψυχὲς γιὰ νὰ γίνουν αὔριο καλοὶ πολῖτες καὶ καλοὶ πατριῶτες». Γιὰ τὸν ἀθλητισμὸ Ἰωαννίνων μπορεῖς νὰ μᾶς στέλνης μόνον γενικότητες. Δηλαδή : ἐπιδόσεις, ἐπιτυχίες, ρεκὸρ κλπ.

★ Θὰ προσπαθήσουμε νὰ πάρουμε τὸ ταχύτερο τὶς βεβαιώσεις καὶ νὰ σᾶς τὶς στείλουμε, φίλοι ΓΙΩΡΓΟ καὶ ΚΩΝ. ΠΑΠΑΔΑΚΗ (Δορίσκο—Ἀλεξανδρουπόλεως).

★ Μᾶς γράφεις, ΑΘΑΝΑΣΙΕ ΧΡΙΣΤΑΚΗ (Ἀγριὰ Βόλου): «Εἶμαι καὶ γὼ ἕνα ἀπ' τὶς τόσες χιλιάδες παιδιῶν ποὺ περιμάζεψε ἡ γλυκειά μας Μητέρα Βασίλισσα μέσα στὶς παιδουπόλεις. Μὲ πολὺ μεγάλη χαρὰ διαβάζω τὸ περιοδικὸ «Παιδούπολις» ποὺ εἶναι γεμισμένο σοφία. Πιὸ πολὺ μοῦ ἀρέσει ἡ γεωργικὴ στήλη καὶ θὰ προσπαθήσω νὰ τὰ ἐφαρμόσω ἅμα θὰ γυρίσω στὸ ἀγαπημένο μου χωριό. Ἐπίσης ὅσα μάθαμε ἐδῶ στὴ παιδούπολη θὰ τὰ διαδώσω καὶ σ' ἄλλους, ποὺ δὲν τὰ ξέρουν. Ἔμαθα νὰ διατηρῶ ἄσβυστη τὴν ἀγάπη πρὸς τὴν πατρίδα καὶ νὰ τὴν ὑπερασπίζω ὅταν μὲ καλῆ. Καὶ πρῶτ' ἀπ' ὅλα γνωρίσαμε καλύτερα τὸ Χριστὸ καὶ πλησιάσαμε πρὸς Αὐτόν. Ὅλα αὐτὰ τὰ χρωστοῦμε στὴ μεγάλη μας ΜΑΝΑ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ». Μπράβου σου, χίλιες φορὲς μπράβο σου!...

★ Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ ὅσα μᾶς γράφεις, ΤΙΜΟΛΕΩΝ ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΕ (Κυπαρισσία) καὶ περιμένουμε, τώρα μάλιστα ποὺ θὰ ἀρχίσουν τὰ σχολεῖα, ἐντατικὴ ἐργασία ἀπὸ μέρους σου! Ἐμπρός!

★ Εὐχαριστοῦμε θερμῶς, ΑΓΓΕΛΕ ΧΟΥΔΕΛΟΥΔΗ (Παλιουρὶ Διδυμοτείχου). Πήραμε τὸ συμπλήρωμα τῆς συνδρομῆς σου!

★ Σέ γράψαμε συνδρομητὴ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Δ. ΓΕΩΡΓΑΚΑΚΗ (Ροδότοπον—Κισσάμου). Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλά σου λόγια καὶ εἴμαστε ἐνθουσιασμένοι ποὺ τόσο σοῦ ἄρεσε τὸ περιοδικό μας.

★ Καλὸ τὸ «Στ' ἀκρογιάλι», ἀγαπητή ΛΕΝΑ ΣΤΑΜΟΠΟΥΛΟΥ (μαθήτρια Ἑλληνογαλλικοῦ γυμνασίου θηλέων Βόλου). Παίρνει τὴ σειρά του γιὰ τὴν σελίδα «Τὰ παιδιὰ γράφουν». Τὰ φύλλα θὰ σοῦ σταλοῦν.

★ Μᾶς συγκίνησαν ὅσα μᾶς γράφεις, ΔΗΜΗΤΡΙΕ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΠΟΥΛΕ (μαθητὴ Δ' Γυμνασίου Πατρῶν). Ἡ κρίση σου μᾶς κάνει περήφανους. Γιατὶ αὐτὴ εἶναι ἡ προσπάθειά μας: Νὰ εἴμαστε τὸ καλύτερο ἀπ ὅλα τὰ παιδικὰ περιοδικὰ ποὺ ἐκδίδονται στὴν Ἑλλάδα. Συνεργασίες, καὶ βέβαια, μπορεῖς νὰ στέλνεις.

★ Ἐδόθη ἐντολή, ΔΗΜ. Χρ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΕ, νὰ σοῦ σταλοῦν τὰ φύλλα.

★ Πήραμε τὶς συνεργασίες σου ΝΙΚΟ Κ. ΜΠΕΚΡΗ (Ξηροχῶρι). Καὶ οἱ δυὸ εγκρίνονται.

★ Μπορεῖς νὰ μᾶς στέλνεις ὅσα σκίτσα θέλεις, φίλε Β. ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΕ. Εἴμαστε εὐτυχεῖς ποὺ σὲ γνωρίσαμε καὶ δημοσιεύουμε στὶς στῆλες μας τὰ σκίτσα ἑνὸς νέου ποὺ θὰ διαπρέψει μεθαύριο!

★ Καὶ οἱ δυό σου συνεργασίες — ποίημα καὶ σπαζοκεφαλιὲς — ἐγκρίνονται, ΚΩΝ. Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Πουρνιά).

★ Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλά σου λόγια, μακρυνὲ φίλε ΝΙΚΟ ΑΜΟΙΡΙΔΗ (Λευκόβρυση Κοζάνης). Τὸ διήγημά σου ἀρκετὰ καλὸ κι' ἐνδιαφέρον.

★ Φανταζόμαστε πὼς θὰ περνᾶς πολὺ ὡραῖα στὴν Καρυὰ τῆς Λευκάδας, καλέ φίλε ΒΑΣΙΛΗ ΣΙΩΜΟΠΟΥΛΕ. Εἴμαστε εὐτυχεῖς ποὺ μὲ τὴν δική σου προσπάθεια ἀποκτήσαμε νέους φίλους. Οἱ συνεργασίες σου ἐγκρίνονται.

★ Σ' εὐχαριστοῦμε πολύ, ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΑΛΑΦΑΤΗ, γιὰ τοὺς συνδρομητὲς ποὺ μᾶς ἔγραψες. Μπράβο σου. Ἂν κάθε φίλος μας ἔγραφε καὶ ἀπὸ 4 συνδρομητές, τότε τὸ περιοδικὸ θὰ ἐξυπηρετοῦσε πολὺ καλὰ τὸν προορισμό του. Καὶ βέβαια : Ὅλοι μποροῦν νὰ στέλνουν συνεργασίες. Συνδρομηταὶ καὶ μή.

☆ Ἡ ἐπιστολή σου διαβιβάστηκε στὸν ἀθλητικὸ συντάκτη μας, φίλε ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ ΚΟΜΣΟΠΟΥΛΕ, γιὰ νὰ λύση τὶς ἀπορίες σου.

☆ Εἴμαστε εὐτυχεῖς, ἀγαπητὲ ΓΙΩΡΓΟ ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΕ γιὰ ὅσα μᾶς γράφεις. Μὰ δὲν βλέπεις ὅτι ὅλες μας οἱ σελίδες, ποιήματα κλπ. στὴν τόνωση τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος ἀποβλέπουν. Παλιὰ τεύχη τῆς «Παιδουπόλεως» ὑπάρχουν. Ζήτησε ὅσα θέλεις. Τιμῶνται 1.000 δραχμὲς τὸ ἕνα! Οἱ σπαζοκεφαλιές σου ἐλήφθησαν καὶ ἐγκρίνονται.

★ Δώσαμε ἐντολή, φίλε ΓΕΩΡΓΙΕ ΚΟΥΒΕΛΑ (Μεθώνη) διὰ νὰ σοῦ σταλῆ τὸ καθυστερούμενο φύλλο. Τὰ παιγνίδια σου τὰ πήραμε. Πολὺ ὡραῖα.

★ Διαβιβάστηκαν οἱ σπαζοκεφαλιές σου, στὸν ἁρμόδιο συντάκτη μας, ἀγαπητὲ ΑΠΟΣΤΟΛΕ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗ (Δωδεκάνησα).

★ Εὐχαρίστως, ΧΡΙΣΤΟ ΤΟΚΑΤΛΙΔΗ (Βασιλικὲς Σχολὲς Λέρου) δημοσιεύουμε ἐδῶ τὴν ἔκφραση τῆς εὐγνωμοσύνης σου πρὸς ὅλους ἐκείνους ποὺ σὲ ἐπροστάτευσαν εἰς τὴν παιδούπολη Καβάλας: «Σεβαστοί μου προστάτες τῆς παιδουπόλεως Καβάλας. Μὲ τὴν βοήθεια τῆς στοργικῆς μας Βασίλισσας, μὲ πήρατε μέσα στὴν ὡραία παιδόπολή σας καὶ βρῆκα ἐκεῖ προστασία καὶ χαρά. Νὰ εἶσθε βέβαιοι ὅτι ποτὲ δὲν θὰ ξεχάσω τὶς ὡραῖες διδασκαλίες τὶς ὁποῖες μᾶς ἐκάνατε τρία ὁλόκληρα χρόνια. Καὶ θὰ προσπαθήσω νὰ βοηθήσω τὸ χωριό μου, γιὰ νὰ εὐχαριστήσω τοὺς Βασιλεῖς μας καὶ σᾶς». Γιὰ τὰ ἄλλα σου καλὰ λόγια σὲ εὐχαριστοῦμε θερμά.

★ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΕ ΦΛΙΑΔΗ (Ἄργος Ὀρεστικόν). Ἡ ἐπιστολή σου διαβιβάστηκε στὸν Πάτερ—Ἱερώνυμο.

★ Καλὴ ἡ ἔκθεσή σου, ΜΑΡΙΚΑ ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗ (Ἐπαγγελματικὴ Σχολὴ «Ἁγία Βαρβάρα» Γλυφάδας). Μπράβο.

★ Πήραμε ΑΠΟΣΤΟΛΕ ΒΑ·Ι·ΝΟΠΟΥΛΕ (Παιδόπολη «Ἁγία Σοφία» Ἀγριᾶς Βόλου) τὶς σπαζοκεφαλιές σου. Συγχαρητήρια διὰ τὸ καθαρὸ καὶ καλαίσθητο γράψιμό σου.

★ Πῆραν τὸ δρόμο τους οἱ σπαζοκεφαλιές σου «ΛΕΟΝΤΑ ΕΙΛΙΚΡΙΝΗ» (Ἐπιτάλιο).

★ Δημοσιεύουμε ἐδῶ ἀπόσπασμα ἀπὸ τὴν ἐπιστολή σου πρὸς τὴ Βασίλισσα, ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΓΚΕΛΗ (μαθητὴ Βασιλικῶν Τεχνικῶν Σχολῶν Λέρου): «Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ἐκφράσω τὰς θερμάς μου εὐχαριστίας διὰ τὸ μητρικὸν ἐνδιαφέρον τὸ ὁποῖον μοῦ ἐδείξατε διὰ τὴν εἰσαγωγήν μου εἰς τὰς Β. Τ. Σ. Λέρου. Οὐδέποτε θὰ παύσω νὰ προσεύχωμαι εἰς τὸν Παντοδύναμον ἵνα χαρίζη πρὸς τὴν Βασιλικὴν Οἰκογένειαν ὑγείαν καὶ εὐτυχίαν».

★ Δόθηκε ἐντολὴ στὴ διεκπεραίωση νὰ σᾶς σταλοῦν τὰ φύλλα, φίλε ΕΥΑΓΓΕΛΕ ΧΑΝΙΩΤΑΚΗ (Θραψανὸν Πεδιάδος Κρήτης).

★ Πήραμε τὴ σπαζοκεφαλιά σου, φίλε ΑΘΑΝΑΣΙΕ ΛΟΥΚΑΝΙΔΗ (Πύργο Βασιλίσσης). Τὸ γράμμα σου πολὺ μᾶς ἱκανοποίησε. Εἴμαστε εὐτυχισμένοι γιατὶ προκαλοῦμε τέτοια αἰσθήματα στοὺς φίλους μας.

★ Διαβιβάστηκε ἡ ἐπιστολή σου στὸν ἀθλητικό μας συντάκτη, φίλτατε ΑΛΕΞΑΝΔΡΕ ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΕ (Ἀθήνα).

★ Πήραμε, ΓΕΡΑΣΙΜΕ ΤΖΙΛΙΑΝΟ (Ἀργοστόλι) καὶ τὶς σπαζοκεφαλιές σου καὶ τὰ σκίτσα σου ποὺ εἶναι πολὺ ἔξυπνα, ἀλλὰ ὄχι δημοσιεύσιμα.

★ Σὲ γράψαμε συνδρομητή, ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΑΡΣΙΩΤΗ (Ἀγγελόκαστρο). Πρέπει μόνο νὰ σοῦ σημειώσουμε πὼς τὰ γραμματόσημα ἦσαν στὸ φάκελλο 9.550 καὶ ὄχι 10.000.

★ Μᾶς γράφεις, ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΚΛΑΔΗ (Ἀργάσι Ζακύνθου): Προχθὲς ἔλαβα τὸ τεῦχος 16 καὶ μὲ ἀκράτητο χαρὰ ἄρχισα νὰ τὸ διαβάζω. Πρῶτα ἀπ' ὅλα διάβασα «Τὸ νησὶ τοῦ μυστηρίου», τὸ ἀριστούργημα αὐτό, τὸ ὁποῖον γεννᾶ εἰς τὸν ἀναγνώστην ἀφάνταστη περιέργεια. Κατόπιν διάβασα ἕνα κομμάτι ποὺ εἶχε ἀπ' τὸ «Γεροστάθη» τοῦ περίφημου συγγραφέα Λέοντα Μελᾶ, τοῦ ἀδελφοῦ τῆς ἀεικίνητης ἐκείνης γυναίκας Ἄννας Μελᾶ—Παπαδοπούλου, ἡ ὁποία γύριζε; ὡς γνωστόν, εἰς τὸν πόλεμον τοῦ 1912—13 γιὰ νὰ ἐνθαρρύνη τοὺς πολεμιστὲς καὶ νὰ τονώνη τὸν πατριωτισμόν των. Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ἄλλων πολυτιμων τεμαχίων τῶν ὁποίων κάθε λέξις ἱκανοποιεῖ τὴν φιλομάθειαν καὶ τὸν πόθον τοῦ μανθάνειν τοῦ ἀναγνώστου, γύρισα στὴ σελίδα «Ὁ Ἀρχισυντάκτης ἀπαντᾷ». Μὲ ἀπερίγραπτη χαρὰ καὶ μὲ μάτια λάμποντα ἀπὸ ἐνθουσιασμό, διάβασα ὅτι ἡ ἔκθεσίς μου ἐνεκρίθη. Ἄχ! τί χαρὰ ἦταν ἐκείνη, ποὺ αἰσθάνθηκα, διότι ἔγινα κι' ἐγὼ πλέον συνδρομήτρια τοῦ ὠφελίμου αὐτοῦ περιοδικοῦ!! Ὁμολογῶ, ὅτι ἡ ἄφιξις τῆς «Παιδουπόλεως» κάθε δέκα πέντε μέρες εἰς τὰ Γυμνάσια

προκαλει αληθη συναγερμόν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν, διότι εἶναι περιοδικόν, ποὺ παρέχει εἰς αὐτοὺς τροφὴν ἐκλεκτὴν καὶ εὔπεπτον, διότι ἱκανοποιεῖ τὴν φιλομάθειάν των. «Ἡ Παιδούπολις» εἶναι ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ ἄριστα βιβλία τὰ ὁποῖα, καθὼς λέγει ὁ μεγάλος ἐκεῖνος Ἀμερικανὸς φιλόσοφος τοῦ παρελθόντος αἰῶνος Ἄλκοτ, ποὺ ἀνοίγομεν μὲ λαχτάρα καὶ κλείομεν μὲ κέρδος. Τώρα πλέον μὲ μεγαλυτέραν εὐχαρίστησιν θὰ παροτρύνω τοὺς φίλους μου καὶ τὰ παιδιὰ τοῦ χωριοῦ μου νὰ γίνουν συνδρομηταὶ τοῦ περιοδικοῦ τούτου, γιὰ νὰ πραγματοποιηθῆ τὸ ὄνειρό μου, δηλ. νὰ γίνη ὁ παιδικὸς οὗτος θησαυρὸς ἑβδομαδιαῖος». Δὲν ἔχουμε τίποτε νὰ προσθέσουμε στὸ τόσο ὡραῖο γράμμα σου, ἀγαπητή μας φίλη ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ. Μόνο μιὰ μικρὴ ἀνασκευή: Ὁ Λέων Μελᾶς δὲν ἦτο ἀδελφὸς τῆς περίφημης πράγματι γυναίκας τῆς Ἄννας Παπαδοπούλου — Μάνας τοῦ Στρατιώτου. Γιὰ τὸν Λέοντα Μελᾶ γράφουμε καὶ θὰ δημοσιευτῆ ἴσως στὸ σημερινὸ φύλλο μας τὸ σχετικὸ σημείωμα. Ὁ ἀδελφὸς τοῦ Λέοντος Μελᾶ Μιχαὴλ ἦτο ὁ πατέρας τοῦ Παύλου Μελᾶ, τῆς Ἄννας Παπαδοπούλου τοῦ Κωνσταντίνου καὶ Γεωργίου Μελᾶ κλπ. Καὶ ἡ νέα σου συνεργασία ἐγκρίνεται.

★ Πήραμε τὶς σπαζοκεφαλιές σου ΧΑΡΙΣΗ ΒΕΝΕΤΟ (Γαρδίκι Φιλιατῶν).

★ Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ ὅλα, ἀγαπητὴ ΔΩΡΑ ΚΟΛΩΝΙΑ (Κάστρο Κεφαλληνίας) Καὶ γιὰ τὸ σταυρόλεξα καὶ γιὰ τὶς ὑποδείξεις. Θὰ φροντίσουμε νὰ τὰ ὀργανώσουμε ὅλα.

★ΚΩΣΤΑΚΗ ΤΖΟΥΜΑ : Θὰ σοῦ ἀπαντήσουμε σ' αὐτὰ ποὺ μᾶς γράφεις.

★ Πήραμε τὶς σχιζοκεφαλιές σου, ΝΙΚΟ ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ (Λάρισα).

★ Καὶ τὸ σατυρικό σου ποίημα καλό, φίλε ΛΕΩΝΙΔΑ ΓΑΛΑΝΗ (Γυμνάσιο Βάλτης). Καὶ οἱ σπαζοκεφαλιές σου ἐπίσης.

★ Ἐγκρίνεται ἡ συνεργασία σου, ἀγαπητὲ ΛΑΖΑΡΕ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΕ (Καλλιθέα).

★ Πήραμε τὴν ἔκθεσή σου, ΓΙΩΡΓΟ ΤΣΙΦΟΓΛΟΥ. Ἐγκρίνεται.

★ Πήραμε καὶ τὸ «Κλάμα τοῦ Γκιώνη», ΜΙΜΗ ΕΙΡΗΝΟΦΙΛΕ (Ὀλυμπία) καὶ τὰ δυό σου ποιήματα. Εἶναι ἀρκετὰ καλά.

★ Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ ὅσα γράφεις, φίλε ΓΕΩΡΓΙΕ ΜΑΛΑΜΟ. Στὴν ἐρώτησή σου θ' ἀπαντήσουμε.

★ Πολὺ καλὴ ἡ ἔκθεσή σου, ΛΕΩΝΙΔΑ ΤΖΑΜΤΖΟΓΛΟΥ. Παίρνει τὴ σειρά της γιὰ τὴν σελίδα «Τὰ παιδιὰ γράφουν».

★ Πήραμε τὸ γράμμα σου μὲ τὶς συνεργασίες σου ΑΣΤΕΡΙΕ ΑΡΓΥΡΙΟΥ (παιδόπολη Ἁγίας Σοφίας — Ἀγριὰ Βόλου). Σ' εὐχαριστοῦμε θερμὰ γιὰ τὰ καλά σου λόγια. Καὶ οἱ δυὸ ἐκθέσεις σου πάρα πολὺ καλές. Προβλέπω θαυμάσια ἐξέλιξη. Πρόσεξε μόνο τὴν ὀρθογραφία. Γράφεις τόσο ὄμορφα καὶ τὰ ὀρθογραφικὰ λάθη χαλᾶνε, ἂς ποῦμε, ὅλη τὴν καλὴ ἐντύπωση τοῦ ὡραίου γραψίματος.

★ Δὲν εἶναι καὶ τόσο δύσκολο νὰ ἀποκτήσης τὸ περιοδικὸ, ΜΑΤΘΑΙΟ ΓΚΑΝΙΟ (Ψαρῶν 58—Ἀθήνα). Δὲν ἔχεις παρὰ νὰ ζητήσης τὰ προηγούμενα φύλλα ἀπὸ τὰ γραφεῖα μας. Τὸ ποίημά σου ἀρκετὰ καλό.

★ Σὲ γράψαμε συνδρομητὴ μέχρι τέλους τοῦ ἔτους, Π. Δ. ΚΑΜΒΥΣΙΔΗ (μαθητή, Βουναριά). Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ ὅσο μᾶς γράφεις.

★ Διαβάσαμε μὲ συγκίνηση τὴν ἔκθεσή σου γιὰ τὴν παιδόπολη τοῦ Ζηροῦ, φίλε ΚΩΝ. ΝΙΚ. ΛΑΠΑ. Μπράβο σου. Εἶσαι βέβαια ὀρφανὸς πατρὸς καὶ μητρὸς καὶ μένεις τὴν παιδόπολη. Ἀπέκτησες ὅμως τώρα μιὰ μάνα στοργική, ποὺ θὰ σὲ προστατεύη στὰ βήματά σου!

★ Πολὺ καλὸ τὸ ποίημά σου, ΒΑΣΙΛΗ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ (Κοπάνι Ἰωαννίνων).

★ Δὲν ἀγνοοῦμε, ἀγαπητὲ ΠΑΥΣΑΝΙΑ ΜΥΛΩΝΑ, πὼς εἶσαι ἕνας ἀπὸ τοὺς πιὸ καλούς μας φίλους. Δὲν ἀμφιβάλλαμε γιὰ τὶς ἐνέργειές του ἀνάμεσα στὰ παιδιὰ τῆς Ἀθύτου. Κι' ἐλπίζαμε πὼς θὰ τοὺς γράψης ὅλους συνδρομητές. Γιὰ τὰ καλά σου λόγια σ' εὐχαριστοῦμε. Οἱ σπαζοκεφαλιές σου δόθηκαν στὸν ἁρμόδιο συντάκτη μας.

★ Δόθηκε ἐντολὴ νὰ σοῦ σταλοῦν τὰ τεύχη, μικρέ μου φίλε ΑΝΤΡΕΑ ΘΕΟΔΩΡΙΔΗ (Δράμα).

★ Καὶ τὰ δικά σου τεύχη θὰ σταλοῦν, ΔΗΜ. ΚΑΡΒΟΥΝΗ (Χαλκίδα). Τό ποίημά σου καλό, μὰ νομίζω πὼς κάπου τ ἔχω διαβάσει : Μᾶς τὸ στέλνεις γιὰ δικό σου ; Ἂν ναί, νὰ μᾶς τὸ ξαναστείλης μὲ σχετικὴ βεβαίωσή σου.

★ Πολὺ καλὰ, ΔΟΥΛΗ ΔΟΥΛΟΥΔΗ, ΔΗΜΗΤΡΗ ΘΕΟΦΙΛΟΥ, ΚΛΕΑΡΧΕ ΜΟΥΤΛΙΑ, ΠΕΡΙΚΛΗ ΜΠΟΖΙΕ (Σουφλὶ). Πήραμε καὶ γράμμα καὶ ἐπιταγή. Εὐχαριστοῦμε θερμά.

★ Ἐγκρίνονται οἱ συνεργασίες σου, ΒΑΣΙΛ. Μ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗ (Λάρισα). Πολὺ καλὰ τὰ ποιήματά σου, τόσον πολὺ μάλιστα, ποὺ τὸ «Ἂν εἶχα τὴν ψυχή μου ἁγνή», μοῦ φαίνεται πὼς δὲν εἶναι δικό σου! Σ' εὐχαριστοῦμε, πάντως, γιὰ τὰ καλά σου λόγια. Τὸ ζήτημα τῆς κυκλοφορίας τακτοποιήθηκε.

★ Πήραμε τὶς σπαζοκεφαλιές σου, ΣΩΤΗΡΙΕ ΦΑΣΟΥΛΗ (παιδόπολη «Ἁγίου Ἀλεξάνδρου» Ζηροῦ).

★ Πολὺ μᾶς συγκίνησε τὸ ὡραῖο σου γράμμα, ΤΑΣΟ Θ. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ (Γλυφάδα Δωρίδας). Εἶναι πολὺ καλογραμμένο καὶ σοῦ διαβιβάζουμε τὰ θερμά μας συγχαρητήρια.

★ Ἐγκρίνεται ἡ συνεργασία σου, ΣΩΤΗΡΗ ΦΑΣΟΥΛΗ (Ἤπειρο). Μπράβο σου. Σ' εὐχαριστοῦμε ποὺ δὲν μᾶς ξεχνᾶς τώρα ποὺ γύρισες στὸ χωριό σου.

★ Πήραμε τὶς σπαζοκεφαλιές σου, ΔΗΜΗΤΡΗ ΠΑΛΙΟΥΡΑ (Ἀγριὰ Βόλου). Ἀλλὰ δὲν καταλάβαμε τί σκοπὸ εἶχε μιὰ «σύσταση» ποὺ βρήκαμε μέσα στὸ φάκελλο. Τὴν ἔβαλες μέσα κατὰ λάθος;

★ Καὶ τὶς δικές σου σπαζοκεφαλιὲς πήραμε ΧΡΙΣΤΟ ΜΑΣΤΟΡΟΔΗΜΟ (Ἀγριὰ Βόλου).

★ Μᾶς γράφεις, ΜΙΧΕΛΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ (Μαραθῶνος 7—Ξάνθη): «Ὅταν πῆρα τὸ πρῶτο τεῦχος τῆς «Παιδοπόλεως» ἔμεινα κατενθουσιασμένος καὶ ἀπὸ τότε ἔγινα θερμὸς ἀναγνώστης του. Ὅταν παίρνω τὴν «Παιδόπολι» δὲν ξέρω ἀπὸ ποῦ ν'ἀρχίσω, διότι πραγματικῶς τὸ ἕνα διήγημα εἶναι καλύτερο ἀπό τ' ἄλλο». Σ' εὐχαριστοῦμε πολύ. Μὲ τὰ λόγια σου ἐκφράζεις τὴν κοινὴ σκέψη ὅλου τοῦ παιδόκοσμου ποὺ διαβάζει τὴν «Παιδόπολι». Τὶς σπαζοκεφαλιές σου πήραμε. Εὐχαριστοῦμε.

★ Ἐγκρίνεται ἡ συνεργασία σου ΙΩΑΝΝΗ ΚΛΕΙΤΣΑ (Ἰωάννινα). Δὲν εἴμαστε βέβαιοι, ἂν γράφουμε σωστὰ τὸ ὄνομά σου, γιατὶ δὲν καθαρογράφεις τὴν κατάληξη. Λέγεσαι Κλεῖτσος ἢ Κλείτσας ; Ἡ συνεργασία σου ἐγκρίνεται.

★ Μᾶς γράφεις, ΚΩΝ. ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ (Κορησὸ) πὼς κάθε φορὰ ποὺ ἡ «Παιδόπολις» ἔρχεται στὰ χέρια σου, αἰσθάνεσαι μεγάλη χαρά. Καὶ σ' ἀρέσει πολὺ ἡ ἀγροτικὴ στήλη, ποὺ δίνει πρακτικὲς γνώσεις καὶ σὲ σένα καὶ σὲ ὅλα τὰ ἀγροτόπαιδα. Εἴμαστε εὐτυχεῖς ποὺ ἀπὸ ὅλα τὰ σημεῖα τῆς Ἑλλάδας καὶ ἰδίως ἀπὸ τὴν ἡρωϊκὴ Κορησὸ, μᾶς ἔρχονται τόσο ἐνθαρρυντικὰ μηνύματα. Οἱ σπαζοκεφαλιές σου παίρνουν τὸ δρόμο τους.

★ ΛΑΜΠΡΟ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗ (Σειστρούνη Δερβίζανα—Ἰωαννίνων). Διαβιβάστηκε στὶς ἐντεταλμένες κυρίες ἡ ἐπιστολή σου.

★ Πήραμε Κ. ΚΑΤΙΝΑ (ὁμαδ. τῆς παιδούπολης «Ἅγιος Γρηγόριος» Παλαμᾶς) τὶς δυὸ ὁμιλίες σας, ἀλλὰ, μολονότι πολὺ καλὲς γιὰ τὴν περίσταση ποὺ ἐξεφωνήθησαν, δὲν παρουσιάζουν ἐνδιαφέρον δημοσιεύσεως. Ἂν μπορούσατε νὰ γράψετε κάτι ποὺ νὰ ἀποτελῆ φιλολογικὲς, ἂς ποῦμε ἐντυπώσεις, ἀπὸ τὴ ζωὴ τῶν παιδοπόλεων, θὰ ἦταν εὐπρόσδεκτο.

★ Λάβαμε τὴν συνδρομή σου, ΑΝΑΣΤΑΣΙΕ ΜΠΟΥΓΑ (Δρυμῶν Τριχωνίδος) καὶ σ' εὐχαριστοῦμε θερμά. Τὸ θέμα τῶν ἀποστολῶν εἰς τοὺς συνδριμητὰς ἔχει πλέον τακτοποιηθῆ.

★ Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴ συνδρομή σου, ΑΝΑΣΤΑΣΙΕ ΚΟΚΚΙΝΗ (Μάκρη—Ἀλεξανδρουπόλεως). Καὶ ἐπὶ πλέον γιὰ τὰ τόσο καλὰ λόγια σου.

★ Δὲν ἔχεις δίκιο, ΓΙΑΝΝΑΚΗ ΡΟΥΤΖΟΥΝΗ (Ἀθήνα) νὰ ζητᾶς τὸν περιορισμὸ τῆς «Γεωργικῆς στήλης» γιὰ νὰ προστεθῆ μιὰ ἀκόμα σελίδα συνεργασίας. Τὸ περιοδικὸ διαβάζεται ἀπὸ πολλὲς χιλιάδες ἀγροτόπαιδα, γιὰ τὰ ὁποῖα ἡ Γεωργικὴ στήλη εἶναι ἕνας πραγματικὸς θησαυρός. Θὰ ἦταν ἔγκλημα νὰ τὴν περιορίσουμε. Βέβαια Ἀθηναίους δὲν τοὺς πολυενδιαφέρει. Μολονότι κι' ἐγὼ ὁ ἴδιος ὠφελήθηκα ἀπὸ τὶς συμβουλὲς τοῦ «Μπάρμπα Μήτρου» καὶ βελτίωσα κατὰ πολὺ τὴν κληματαριά καὶ τὸ μικρό μου κῆπο! Οἱ συνεργασίες ποὺ μᾶς ἔρχονται εἶναι τόσο πολλὲς, ποὺ βέβαια μολονότι ἐγκρίνονται οἱ περισσότερες, δὲν μποροῦν νὰ δημοσιεύωνται καὶ ὅλες. Γιὰ τὴ δημοσίευση γίνεται μιὰ δεύτερη ἐπιλογή. Γίνεται, δηλαδὴ, κάτι παρόμοιο μ' αὐτὸ ποὺ γίνεται στοὺς διαγωνισμοὺς τῶν ἀνωτάτων σχολῶν: Δίνουν ἐξετάσεις 1000. Συγκεντρώνουν βαθμολογία πάνω ἀπὸ τὴ βάση 500 καὶ γίνονται δεκτοὶ οἱ 200. Πάντως οἱ δικές σου συνεργασίες εἶναι ἀπὸ τὶς πιὸ καλὲς — ἀπὸ τὶς λίγες καλύτερες — καὶ θὰ δημοσιευθοῦν ἀσφαλῶς.

★ Ἔχουμε ἀντιληφθῆ καλά, ἀγαπητὲ ΗΛΙΑ ΗΜΕΛΛΕ (Φιλότι Νάξου), ὅτι εἶσαι ἕνας ἀπὸ τοὺς πιὸ καλοὺς καὶ ἀφοσιωμένους μας φίλους. Καὶ σὰν τέτοιο θεωροῦμε καὶ σὲ καὶ ἄλλους νέους ποὺ ἀγάπησαν τόσο πολὺ τὴν «Παιδόπολι»! Τὸ ποίημά σου εἶναι — σὰν παιδικὴ προσπάθεια — ἄριστο. Ἔχει μόνο ἕνα ἐλάττωμα: μεγάλο. Πάντως παίρνει τὴ σειρά του γιὰ τὴν σελίδα «Τὰ παιδιὰ γράφουν».

★ Πολὺ καλὴ ἡ συνεργασία σου, ΜΙΧΑΛΗ ΚΑΤΣΑΝΗ (Φιλότι Νάξου). Εἶναι γραμμένη μὲ ποιητικὴ διάθεση καὶ σὲ συγχαίρουμε εἰλικρινά.

★ Ἐξαιρετικὰ καλογραμμένη ἡ ἐπιστολή σου στὴν Βασίλισσα, ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΛΦΑ (Ἀλεξανδρούπολη). Ἔχει αἴσθημα καὶ δίχνει ὅτι ἔχεις εὐγενικὴ ψυχή. Μπράβο σου.

★ Σὲ γράψαμε συνδρομητή, ΑΛΕΞ. ΤΣΙΚΛΕΙΔΗ (Βασιλικὸ) καὶ δόθηκε ἐντολὴ νὰ σοῦ σταλοῦν ὅλα τὰ τεύχη.

★ Εὐχαριστοῦμε θερμὰ γιὰ τὴν ὑπόσχεσή σου καὶ τὴ βεβαίωση πὼς θὰ τὴν ἐκτελέσης, ἀγαπητὲ ΚΩΝΣΤ. ΒΗΧΑ (Ἄρτα). Τὸ «Μιὰ καλοκαιρινὴ νύχτα στὸ χωριὸ» πολὺ ἐνδιαφέρον. Μπράβο σου.

★ Μπράβο ΣΤΑΘΗ ΔΑΓΛΑΡΗ (Κρέσταινα. Εἶναι πολὺ καλὰ τὰ ποιήματά σου. Αὐτὰ τὰ δυὸ ποὺ μᾶς στέλνεις σὰν δεῖγμα τῆς συλλογῆς σου, ποὺ πρόκειται νὰ ἐκδώσης, ἔχουν, ἂν λάβη κανεὶς ὑπ' ὄψιν πὼς εἶσαι ἀκόμα μαθητὴς στὸ Γυμνάσιο, κάτι τὸ ἐξαιρετικό. Δημοσιεύουμε ἐδῶ τὸ πρῶτο γιὰ νὰ ἰδοῦν οἱ ἀναγνῶσται καὶ νὰ δικαιώσουν τὴν γνώμη μου:

ΑΠΟΨΕ

Τὸ δειλινὸ θαμπώθηκε στὴ μπλάβα δύση πέρα
καὶ τὸ φεγγάρι στὸ βουνὸ ἐπρόβαλε δειλά,
τὰ ἄστρα λάμπουνε ψηλὰ στὸν οὐρανὸ μὲ χάρη
καὶ μοιάζουν ὡραιόπλουμα κεντίδια ξωτικά.

Ἡ πλάση ὅλη ἀφέθηκε στὰ ἥσυχα ὄνειρά της
καὶ ἡ σιγαλιὰ κρυφομιλᾶ στὰ μυρωμένα κλώνια,
στὰ ὄνειρά μου τὰ παλιά, στοὺς πόθους τοὺς κρυ-
(φούς μου
εἰς τὰ δενδράκια κελαηδοῦν χαρούμενα τ' ἀηδόνια.

Ἀπόψε ξύπνησαν μὲ μιᾶς θύμησες ξεχασμένες
καὶ ζωντανέψανε ἀχνὰ τῆς νειότης ὄνειρά μου,
μάγισσα τοῦ παραμυθιοῦ ξάφνου μπροστὰ ὀρθώθη
γιὰ νὰ μοῦ φέρη τὴ χαρὰ, κάποια κρυφὴ χαρά μου.

★ Δὲν ζητᾶμε καὶ μεῖς τίποτε περισσότερο, ἀγαπητὲ ΑΝΔΡΕΑ ΚΑΠΟ (Νεοχώριον Ὀλυμπίας) παρὰ νὰ πάψουν οἱ ἀναγνῶσται μας νὰ ἀντιγράφουν ποιήματα καὶ νὰ τὰ στέλλουν γιὰ τὴ σελίδα «Τὰ παιδιὰ γράφουν». Ἀλλὰ τί νὰ γίνη, Ὅσο μποροῦμε νὰ φυλαγώμαστε ἀπὸ ἀντιγραφές, θὰ φυλαγώμαστε. Αἱ ἐκθέσεις σου ἀρκετὸ καλές. Μπράβο.

★ Τὸ ποίημά σου, «ΙΚΑΡΕ 48», εἶναι πραγματικὰ καλό. Ἐξαιρετικό. Μολονότι δὲν βλέπουμε τὸ λόγο νὰ μὴ μᾶς ἐμπιστευθῆς τὸ ὄνομά σου, δεχόμαστε τὶς ἐξηγήσεις σου καὶ περιμένομε τὴν «ἀποκάλυψη». Θὰ εἴμαστε εὐτυχεῖς νὰ μπορούσαμε νὰ σοῦ φανοῦμε χρήσιμοι, ὑπὸ τὴν ἔννοια τῆς ἐπιστολῆς σου. Τὸ ποίημά σου, γιὰ νὰ μὴ πάρη σειρά του στὴ σελίδα «Τὰ παιδιὰ γράφουν» καὶ ἀργήση, τὸ δημοσιεύουμε σήμερα ἐδῶ, φρέσκο—φρέσκο καὶ νοστιμώτατο:

ΨΑΛΜΟΙ

Θ' ἀνεβῶ σὲ ψηλὲς βουνοκορφὲς
καὶ σὲ πλαγιὲς θὰ κατεβῶ παραμυθένιες!
Τοῦ ἥλιου θ' ἀντικρύσω ἀνατολές,
θάλασσες διαμαντένιες!

Στ' ἄπειρο, τὸ γαλάζιο τὸ κενὸ θενὰ χυμήξω,
στὸ φῶς τοῦ ἥλιου τὸ λαμπρὸ θενὰ λουστῶ
στὴ θάλασσα σὰ γλάρος θὰ βουτήξω,
χωρὶς νὰ φοβηθῶ!

Πέλαγα θὰ περάσω μὲ τὶς μπόρες
ποῦν' τ' ἄγριου ἀνέμου τὰ παιδιὰ
σὲ ξένες θὰ βρεθῶ κι' ἄγριες χῶρες,
πάντα γερὴ καρδιά!

Σὲ κάθε βῆμα ὅμως καὶ σὲ κάθε στράτα
Λιαχτίδα θὰ μὲ ὁδηγᾶ χρυσή.
Εἶναι αὐτὴ ποὺ ὁδηγᾶ πάντα τὰ νιάτα,
Χριστέ μου, εἶσαι Σύ !

Γιὰ τοὺς τόμους γρήγορα θὰ σᾶς πληροφορήσουμε σχετικά.

★ Ἐγκρίνεται ἡ συνεργασία σου, ΔΗΜΗΤΡΑ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ (Ζαχάρω). Μπράβο.

★ Πρέπει νὰ σοῦ ἐξηγήσουμε, ἀγαπητὲ ΑΘΑΝΑΣΙΕ ΤΟΛΙΑ, ὅτι ὅλες οἱ συνεργασίες ποὺ ἐγκρίνονται μπαίνουν μὲ τὴ σειρά τους. Ἀλλὰ δυστυχῶς οἱ «ἐγκεκριμένες» εἶναι πολλὲς καὶ οἱ στῆλες ὀλίγες. Ἔτσι ἀργεῖ ἡ δημοσίευση. Τώρα ἐφαρμόζομε τὴ δεύτερη διαλογή. Δὲν μπορῶ ὅμως νὰ σοῦ πῶ αὐτὴ τὴ στιγμὴ τὶ θὰ γίνη μὲ τὶς δικές σου. Ἐλπίζω πὼς ἂν δὲν δημοσιεύθηκαν, θὰ δημοσιευθοῦν.

★ Πήραμε τὶς σπαζοκεφαλιές σου, ΛΕΩΝΙΔΑ ΔΡΟΣΟ (Λεχαινά). Περιμένουμε ἐπιστολή σας καὶ ἐπιταγὴ νὰ σᾶς στείλουμε τὰ φύλλα ποὺ θέλετε.

★ Καὶ τὶς δικές σου σπαζοκεφαλιὲς, ΓΙΩΡΓΟ ΖΑΧΟ (Ἀγριὰ Βόλου).

★ ΣΩΤΗΡΗ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, σὲ γράψαμε συνδρομητή.

★ Καὶ σένα, ΦΩΤΙΕ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗ.

Ο ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ

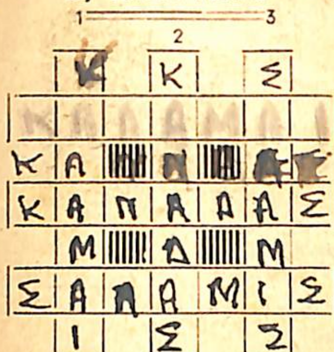
Περνᾶτε εὐχάριστα τὴν ὥρα σας

1) ΑΙΝΙΓΜΑ

Ὁλημερὶς κουράζεται
Τὸ βράδυ ξεκουράζεται.

Ν. Κουφάκης καὶ Π. Μητράκας

2) ΔΙΚΤΥΩΤΟ

Ὁριζόντια καὶ κάθετα: 1) Πόλη τῆς Πελοποννήσου. 2) Μεγάλη χώρα τῆς Β. Ἀμερικῆς. 3) Ἑλληνικὸ νησί.

Πέτρος Μητράκας, Μυτιλήνη

3) ΜΙΑ ΕΡΩΤΗΣΗ

Τί εἶναι ἐκεῖνο ποὺ γεμᾶτο μπορεῖ νὰ τρέχῃ παντοῦ, ἐνῶ ἄδειο δὲν μπορεῖ νὰ κάνῃ βῆμα;

Κλ. Βαχάρογλου, Ἀλεξανδρούπολις

4) ΑΠΡΟΟΠΤΟ

Ποιὸ γυναικεῖο ὄνομα διαβάζεται ἀνάποδα κι' εἶναι πάλι τὸ ἴδιο;

Β. Κουτσουφλάκης, Εὔδηλος.

5) ΚΛΙΜΑΚΩΤΕΣ ΛΕΞΕΙΣ

Συμπληρῶστε τὰ κενὰ τετραγωνίδια ὥστε μὲ τὴν προσθήκη τῆς συλλαβῆς «ΕΡ» νὰ σχηματισθοῦν 9 λέξεις ποὺ νὰ σημαίνουν: 1) Ὀρεινὴ χώρα τῆς Σερβίας. 2) Ζωηρὰ ἐπιθυμία νὰ μάθη κανεὶς κάτι. 3) Δραστηρία. 4) Γίνεται ἀπαραιτήτως στὶς πρῶτες ὕλες. 5) Ὑπομένει. 6) Γυναικεῖο ὄνομα. 7) Πουλιὰ ποὺ συμβολίζουν τὴν ἀθωότητα. 8) Ἐκεῖ βάζουμε τὰ καπέλλα μας. 9) Πόλη τῆς Ἀγγλίας.

6) Η ΕΠΙΓΡΑΦΗ

Νὰ διαβαστῇ ἡ ἐπιγραφὴ αὐτή. Ἡ ἐπιγραφὴ ἀποτελεῖται ἀπὸ τρεῖς λέξεις καὶ ἀρχίζει ἀπὸ τὸ γράμμα Ζ τῆς γ' σειρᾶς:

ΤΩΛΕΥΣ
ΒΑΣΛΟΣ
ΙΠΑΥΖΗ

Κ. Κόγκας, Κέρκυρα.

●

ΛΥΣΕΙΣ 17ου ΤΕΥΧΟΥΣ

1) Ο ΜΙΣΘΟΣ

Ὄχι ἀσφαλῶς. Γιατὶ ἡ ἐλάττωση τοῦ 1947 ἦταν 30 τοῖς ἑκατὸ τοῦ ἀρχικοῦ μισθοῦ, ἐνῶ ἡ αὔξηση τοῦ 1950 ἔγινε ἐπάνω στὸν ἐλαττωμένο μισθό. Ἄρα παίρνει λιγώτερα ἀπ' ὅσο ἔπαιρνε πρὶν ἀπ' τὸ 1947.

2) ΑΛΛΑΓΗ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Οἱ καινούργιες λέξεις ποὺ θὰ σχηματισθοῦν εἶναι: ΠΑρος ΤΟΠ-ος.— βΕλος — Ρ οή — Λά·Ι·ος — δίΚη — σΗμα. Ἡ χώρα ποὺ σχηματίζεται ἀπὸ τὰ νέα γράμματα εἶνει: ΑΜΕΡΙΚΗ.

3) ΣΤΟΙΧΕΙΟΓΡΙΦΟΣ

ΧΙΟΣ — ΙΟΣ

4) ΡΟΜΒΟΣ

Α
Ο Λ Α
Α Λ Ο Γ Α
Α Γ Ω
Α

5) ΣΥΛΛΑΒΟΓΡΙΦΟΣ

ΜΙ — ΣΟΣ = ΜΙΣΟΣ

6) ΣΥΝΑΡΜΟΛΟΓΗΣΗ ΣΥΛΛΑΒΩΝ

Τὰ τρία ἀρχαῖα γνωμικὰ εἶναι: «Σὺν Ἀθηνᾶ καὶ χεῖρα κίνει». — «Χρόνου φείδου». — «Σπεῦδε βραδέως».

7) ΕΝΑ ΕΡΩΤΗΜΑ

Τὸ πρόσωπο τῆς Ἁγίας Γραφῆς ποὺ ἔζησε περισσότερα χρόνια, εἶναι ὁ Μαθουσάλας. Ὁ πατέρας του Ἐνώχ, δὲν πέθανε, ἀλλὰ ἀνέβηκε ζωντανὸς στοὺς οὐρανούς.

8) ΑΦΑΙΡΕΣΗ ΑΡΙΘΜΩΝ

Οἱ ἀριθμοὶ ποὺ πρέπει ν' ἀφαιρεθοῦν εἶναι τὸ 5 ἀπὸ τὴ β' σειρὰ καὶ τὸ 4 ἀπὸ τὴν γ' σειρά. Θ' ἀντικατασταθοῦν μὲ μηδενικὰ καὶ τότε τὸ σύνολο θὰ εἶναι 2.000.

9) ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ

ΠΑΘΗΜΑ — ΜΑΘΗΜΑ

10) ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΣ ΓΡΙΦΟΣ

Τὰ 7 Εὐρωπαϊκὰ κράτη εἶναι: Α-ὐστρία, Ν-ορβηγία, Δ-ανία, Ο-ὑγγαρία, Ρ-ουμανία, Ρ-ωσσία, Ἀ-γγλία. Τὰ ἀρχικά τους σχηματίζουν τὸ κρατίδιον: ΑΝΔΟΡΡΑ (μεταξὺ τῶν Γαλλικῶν καὶ Ἱσπανικῶν συνόρων).

11) ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΙΚΟ

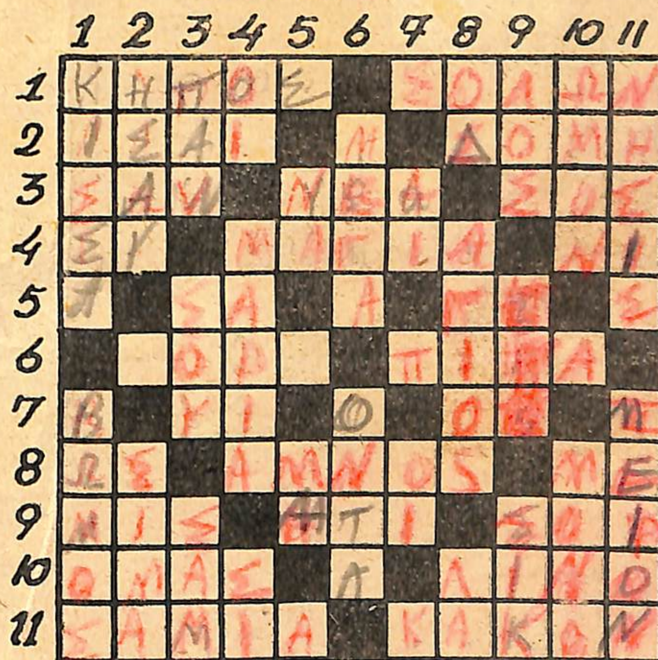
1) ΠΡΑΞΙΤΕΛΗΣ 2) Πέλλα 3) Ἄρτα 4) Ἀπελλῆς 5) Ἔρις 6) Ἄλας 7) Αἴας.

ΛΥΣΗ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ ΑΡ. 17

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) ΒΟΛΟΣ — ΦΑΛΗΡΟΝ. 3) ΗΡΑΚΛΗΣ — ΚΟΠΟΣ. 5) ΕΛΑΤΟ — ΚΑΣΤΡΟΝ. 6) ΓΟΗΣ. 7) ΑΛΗΘΗΣ — ΕΝΕΣΙΣ. 8) ΛΑΜΑ. 9) ΑΡΙΣΤΟΣ — ΥΑΙΝΑ. 11) ΑΓΙΟΙ — ΕΔΙΣΣΩΝ. 13) ΑΥΣΤΗΡΑ — ΑΓΝΟΣ.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) ΒΟΗΘΕΙΑ — ΑΒΑΝΑ. 3) ΛΙΑΝΑ — ΗΛΙΘΙΟΣ. 5) ΣΥΛΛΟΓΗ — ΤΡΙΤΗ. 6) ΟΣΛΟ. 7) ΦΥΣΙΚΗ — ΑΣΤΕΙΑ 8) ΜΕΣΑ. 9) ΛΥΚΟΣ — ΝΑΥΤΙΚΑ. 11) ΡΥΠΑΡΟΣ — ΙΑΣΩΝ. 13) ΝΗΣΟΝ — ΣΤΑΜΝΟΣ.

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ 18ον

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) Τόπος καλλιεργείας. — Μεγάλος νομοθέτης τῆς ἀρχαιότητας. 2) Ἴδιες στὶς διαστάσεις. — Χτίσιμο. 3) Καθώς. — Τὰ μαθαίνουμε ἀπ' τὶς ἐφημερίδες. — Κτητικὴ ἀντωνυμία. 4) Ὄχι ἐγώ. — Δίχως αὐτὴν δὲν γίνεται ψωμί.— Γράμμα τοῦ ἀλφαβήτου. 5) Δικά σου. — Βυζαντινὴ νότα. 6) Σύγχρονος Ἀμερικανὸς Κροῖσος. — Τὴν χρησιμοποιοῦν οἱ καπνισταί. 7) Δίφθογγος.— Δύο ὅμοια φωνήεντα. 8) Ἐπίρρημα. — Θυσιάζεται τὸ Πάσχα.— Πρόθεση. 9) Ἡ δεσποινὶς στὴν ἀγγλικὴ γλῶσσα. — Ζῶο. — Ἡ καταγωγή. 10) Μικρὸ τμῆμα. — Εἶδος ὑφάσματος. 11) Ἡ κάτοικος νησιοῦ τοῦ Αἰγαίου. — Κατὰ τὸ γνωστὸ ρητό, ἕνα τέτοιο ποτὲ δὲν ἔρχεται μόνο του.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) Ἡ καρακάξα. — Ἐκεῖ ἐθυσιάζοντο τὰ ζῶα. 2) Ὁ πρωτότοκος τοῦ Ἰσαάκ. — Πλησίον. 3) Ἀρχαῖος Θεός. — Γενικὴ προσωπικῆς ἀντωνυμίας.— Συνηθισμένο Ἀμερικανικὸ ὄνομα. 4) Ἄρθρο στὸν πληθυντικό. — Γυναικεῖο ὄνομα. — Νότα. 5) Σύνδεσμος. — Μόριο. 6) Δὲν εἶναι μικρό.— Ἔχουν ὑπόσταση. 7) Ἄρθρο στὸν πληθυντικό. — Καὶ ἄλλο ἄρθρο στὸν πληθυντικό. 8) Μὲ μιὰ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία στὸ τέλος, γίνεται δρόμος. — Ὅσιος, ἱερός. — Νότα. 9) Καὶ ἄλλη νότα ἀνάποδα. — Πρόθεση. — Τὸ ἔχουν οἱ κομψοί. 10) Ἔτσι δὲν τρώγεται τὸ κρέας. — Χωρὶς κανένα ἄλλο. 11) Ἀσφαλῶς δὲν εἶναι ἡ Κύπρος. — Σημεῖο τῆς ἀριθμητικῆς.

Ὁ Ἀητός τοῦ Βάλτου

91) Ἀφῆστε με μόνο μὲ τὸ παλληκάρι αὐτό, εἶπε ὁ Ἄγρας.
Ὅλοι ἀποσύρθηκαν ἀπ' τὴν ἄλλη μεριὰ τῆς καλύβας... Δειλὰ δειλὰ πῆγε μαζί τους κι' ἡ Ραΐκα.

—Λέγε μου, Βασίλη, εἶπε τότε μ' ἕνα βλέμμα συμπάθειας ὁ Ἀητὸς τοῦ Βάλτου... Τί τρέχει μὲ σένα... Καταλαβαίνω πὼς δὲν μπορεῖ νάσαι ἐκεῖνο ποὺ φαίνεται κάποτε... Διαισθάνομαι πὼς εἶσαι δικός μας...

—Μὲ συμπαθᾶς, ἀρχηγέ, εἶπε δίνοντας γιὰ πρώτη φορὰ ἐκεῖνον τὸν τίτλο στὸν Ἄγρα, τὸ νέο ἀγόρι... Εἶμαι ὁρκισμένος. Κι' ἐσὺ τὸ ξέρεις πὼς εἶναι ἀρχὴ τῶν ὁρκισμένων νὰ μὴ μιλοῦν καὶ νὰ μὴ ρωτοῦν. Εἴμαστε χιλιάδες... Μὰ ποιὸς ξέρει τὸ συνάδελφό του τὸν ὁρκισμένο...

92) Ο Ἄγρας κοίταξε παραξενεμένος τὸν ἀλλόκοτο ἐκεῖνο ἀγωνιστή... Γιὰ ποιὸν ὅρκο μιλοῦσε; Γιὰ ποιοὺς συναδέλφους;

Σὰ νὰ μάντευε τὴ σκέψη του ὁ Βασίλης συμπλήρωσε.

—Κι' ἔτσι πρέπει... Ἂν πιάσουν ἕνα καὶ τὸν ρωτήσουν καὶ νὰ θέλη νὰ πῆ, νὰ μὴν ξέρη... Μὲ κρυφὰ σημεῖα καταλαβαίνουμε ἂν αὐτὸς ποὔχουμε μπροστά μας εἶν' ὁρκισμένος... κι' ἀπὸ τὶς πράξεις του... Εἴδατε ἀπὸ μένα κακό, καπετάνιο; Καὶ τώρα θέλεις νὰ πᾶμε μαζὶ στὶς Βουλγάρικες καλύβες; Ἂν μὲ μπιστεύεσαι θὰ σὲ πάω ..

—Κι' ἂν μᾶς πιάσουν;

—Μὴν ξεχνᾶς πὼς μὲ λένε καὶ Μήτρη Τσέϊκο...

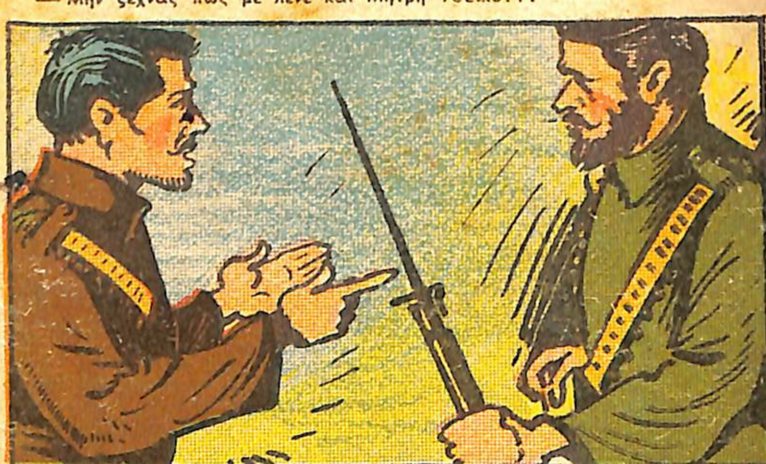

93) Κατάπληκτοι ἄκουσαν οἱ σύντροφοι τοῦ Ἄγρα τὴν ἀπόφασή του νὰ πάη κατασκοπεία μὲ τὸ νεαρὸ ἐκεῖνο ποὺ κανένας δὲν ἤξερε ποιὰ ὀργάνωση ὑπηρετοῦσε. Ὁ γέρο Πασκάλης ἕνας Βούλγαρος ποὖχε αὐτομολήσει στὸν «ἀγῶνα» τόνισε ἰδιαίτερα τὸν κίνδυνο.

—Ἂν σὲ ρίξη στὰ χέρια τους ἀρχηγέ, δὲ γλυτώνεις...

—Ἂν θέλουμε, Γέρο μου, νὰ κάνουμε σωστὰ τὴ δουλειά μας, εἶπε ὁ ἀτρόμητος Μακεδονομάχος, ὁ θάνατος δὲν πρέπει νὰ μᾶς φοβίζει...

—Θάρθω μαζί σου κι' ἐγώ, εἶπε ὁ γέρο Πασκάλης, ποὺ λάτρευε τὸν Ἄγρα, δὲ σ' ἀφήνω μονάχο... Καί, μὰ τὸ Θεό, θὰ κρατῶ τὸ πιστόλι στὰ χέρι κι' ἀλλοίμονο σ' ὅποιον λογαριάζει νὰ σοῦ κάμη κακό...

94) —Ελα, δὲν ἔχω ἀντίρρηση, εἶπε ὁ Ἄγρας... Μαζὶ θὰ δουλέψωμε καλλίτερα. Ξέρεις τὸ βάλτο.

Ὡστόσο ἐσύ, καπετὰν Νικηφόρε, φεύγα μὲ τὰ παλληκάρια σου γιὰ τὴ Σκάλα Τσέκρι... Αὐτὲς τὶς καλύβες θἄχης στρατόπεδο... Ὁ Παντελῆς θὰ σ' ὁδηγήση... Ἂν χρειαστῶ τὴ βοήθειά σου, θὰ πάρης μήνυμα... Ὡστόσο ἔβγα στὰ γύρω χωριὰ στρατολόγησε χωρικοὺς γιὰ ν' ἀνοίξουμε μονοπάτια στὸ Βάλτο... Ὅσοι ἔχουν ἅρματα ἂς τὰ πάρουν μαζί τους... Ἐδῶ ὅλα γίνονται μὲ τ' ὅπλο στὸ χέρι... Κι' ἡ δουλειὰ κι' ὁ περίπατος ἀκόμη. Γειὰ χαρὰ λοιπόν!

Τοὔσφιξε τὸ χέρι. Ἄξαφνα ἡ ματιά του ἔπεσε στὴ Ραΐκα.

95) —Κόντευα νὰ σὲ ξεχάσω ἐσένα μικρούλα... Κι' ὡστόσο φάνηκες ἔξυπνη καὶ μᾶς ἔφερες νέα σπουδαῖα... Ποῦ θὰ πᾶς τώρα;

—Ὄχι στὸ θειό μου, εἶπε τρομαγμένη ἡ Ραΐκα. Θὰ γυρεύη νὰ τοῦ πῶ ἂν σὲ βρῆκα... Γι' αὐτὸ μοὔδωκε τὴν πλάβα.

—Καλά, ἀγριμάκι... Θὰ σὲ στείλω ἐγὼ σὲ μιὰ μητερούλα. Εἶσαι μικρὴ γιὰ νὰ τρέχης ἐδῶ κι' ἐκεῖ. Πάρε την μαζί σου, Παντελῆ, κι' ὅταν ἀφήσης τοὺς καπεταναίους στὸ Τσέκρι πήγαινέ την στὸ Μπόγρετς καὶ παράδωσέ την στὴν κ. Εὐθαλία τὴ δασκάλα... Νὰ τῆς μάθη, γράμματα, πές της, νὰ γίνη Ἑλληνίδα...

Γύρισε κι' εἶδε τὰ μάτια τῆς Ραΐκας βουρκωμένα.

96) —Σὰ νὰ τρέμης λιγάκι, Γέρο Πασκάλη, εἶπε ὁ Ἄγρας καθὼς ἡ πλάβα ἔσκιζε τὰ νερὰ μέσα ἀπ' τὶς πυκνὲς καλαμιές...

—Ἐγὼ ἔχω κακοπάθει στὰ χέρια τους, καπετάνιο καὶ ξέρω... Ὁ Βούλγαρος εἶναι θεριὸ ὅταν ἔχη μῖσος...

Ὁ Βασίλης ὄρθιος στὴν πλάβα ἄνοιγε μὲ τὰ χέρια του τὰ καλάμια, ἐνῶ ὁ γέρο Πασκάλης ὁδηγοῦσε, κουβεντιάζοντας μὲ τὸν Ἄγρα...

—Ἔνοια σου, γέρο Πασκάλ, εἶπε ὁ καπετάνιος... Δὲ σ' ἀφήνω ἐγὼ ζωντανὸ στὰ χέρια τους... Ἂν σ' αὐτὴ τὴν κατασκοπεία, πέσουμε σὲ καμιὰ μπρουσκάδα, ὑπόσχομαι νὰ σοῦ ἀμολήσω μιὰ πιστολιὰ στὸ κεφάλι, πρὶν φυτέψω ἕνα βόλι στὸ δικό μου. Φτάνει νὰ θέλης... ('Ακολουθεῖ)